

LA RELACIÓ ENTRE ELS MITJANS ESPORTIUS I L'ESPORT

TREBALL DE FI DE GRAU

PAU ALLUÉ MIGUEL

Tutor: Xavier Ginesta

Facultat d'Empresa i Comunicació

Grau de Periodisme 2019/2020

Universitat de Vic

INDEX

Resum	2
Introducció.....	3
1. Objectius.....	4
2. Metodologia.....	5
3. Marc Teòric: Els mitjans de comunicació i l'esport	6
3.1. Història del Periodisme Esportiu.....	6
3.2. Inicis del Periodisme Esportiu a Espanya.....	8
3.3. Els mitjans de comunicació esportius a Espanya	12
3.3.1. Televisió	13
3.3.2. Premsa	19
3.3.3. Ràdio.....	25
3.3.4. Internet.....	29
4. Futbol i periodisme esportiu a Espanya.....	32
4.1. Història del futbol a Espanya	32
4.2. El periodisme arriba en el futbol	36
4.3. La crisi del periodisme esportiu a Espanya.....	39
4.4. La corrupció del periodisme esportiu	42
5. Resultats i discussió.....	48
5.1. La relació entre el periodisme esportiu i l'esport	48
5.1.1. La importància social	48
5.1.2. L'evolució d'aquesta relació	50
5.2. El caràcter de la relació	48
5.2.1. El mutu benefici	53
5.2.2. La mútua influència	54
5.2.3. Les pressions	58
5.3. Complicitat entre periodista i esportista	61
5.3.1. La relació	62
5.3.2. L'evolució d'aquesta complicitat	62
5.3.3. Dilema ètic.....	63
5.4. L'absència de la imparcialitat.....	66
5.4.1. La tendència a l'espectacle	66
5.4.2. La possible crisi del periodisme esportiu	67
5.4.3. Què li falta al periodista esportiu actual?	68
5.5. Resultat de l'anàlisi de les enquestes.....	69
6. Conclusions	84
6.1. La relació entre el periodisme esportiu i l'esport	84
6.2. El caràcter de la relació	85
6.3. La complicitat entre el periodista i l'esportista	86
6.4. Limitacions del treball.....	89
7. Referències	90
8. Annexos.....	94

Resum

En aquest treball ens centrarem en la important influència i relació entre dos conceptes completament diferents però, ahora, totalment lligats: el futbol i el periodisme esportiu. Per separat, el periodisme esportiu i el futbol són dos mons molt potents i rellevants per la societat mundial i, des dels seus orígens, han sabut relacionar-se a la perfecció i potenciar-se mútuament. Parlarem de com va començar i de com ha anat evolucionant aquesta mútua influència, del punt concret on es troba aquesta relació i mostrarem detalladament la necessitat que existeix entre les dues idees.

Primerament, hem plantejat com a objectiu principal entendre i analitzar la relació, la complicitat i la influència entre els directius dels mitjans esportius i dels clubs de futbol, els futbolistes professionals i els periodistes. A més, també ens centrarem a analitzar les relacions comercials, el paral·lelisme editorial entre els mitjans esportius i els clubs de futbol i, en especial, la important complicitat entre redactors i/o periodistes amb els futbolistes professionals.

Després de recollir el marc teòric, intentarem detallar la història del periodisme esportiu i del futbol a Espanya i destacar i analitzar la seva relació de complicitat i, a més, contrastarem aquest objectiu amb entrevistes i enquestes amb les següents característiques. Pel que fa a la metodologia de treball, introduïrem múltiples entrevistes a periodistes esportius, directius i futbolistes professionals per analitzar els principals punts de vista i confessar o desmentir qualsevol informació vinculada. A més, també enviarem enquestes a aquells consumidors i no consumidors del periodisme esportiu i aficionats i aficionades del futbol per saber què pensen i què els sembla la relació entre aquests dos conceptes. Les estadístiques que extraurem dels teleespectadors, oients i/o lectors ens seran de gran ajuda pels objectius finals.

Finalment, exposarem els resultats extrets a partir dels testimonis recollits entre els protagonistes i els consumidors i acabarem el treball amb les conclusions i la resolució dels objectius, fruit del marc teòric i el desenvolupament de la metodologia emprada explicada prèviament.

Introducció

La decisió de dedicar el meu treball sobre la mútua influència del periodisme esportiu i el futbol va ser gràcies a una entrevista que vaig poder fer a l'Enric Bañeres. Fa uns anys, vaig tindre el plaer de poder reunir-me i entrevistar a un autèntic referent del periodisme esportiu català. Em va explicar detalladament tots els moments que havia viscut amb el món del periodisme esportiu, totes les seves etapes i tot el que l'experiència li va ensenyar. I em va fascinar. I, des d'aleshores, el periodisme esportiu m'apassiona. Estaré eternament agraït per tot el que em va arribar a ensenyar i explicar.

Els motius que m'han portat a realitzar i elaborar aquest treball són múltiples. En primer lloc, des de ben petit m'ha apassionat molt el món del futbol i tot el que l'envolta. També ha sigut molt important poder conèixer amb molta més profunditat la història del periodisme esportiu, de com ha anat evolucionant i poder internar per cada etapa que ha travessat. I, per últim, aprofundir en el món on em vull dedicar, aprendre d'autèntics referents i allunyar-me de males pràctiques.

Començarem explicant la història del periodisme esportiu, dels seus inicis, la seva evolució i el moment actual que travessa. A més, remarcarem com i quan va començar a aparèixer a Espanya i ens enfocarem detalladament amb la relació entre el futbol i els mitjans més importants de la societat, la televisió, la ràdio, la premsa i la internet.

D'altre banda, introduïrem els inicis del futbol a Espanya i com ha anat creixent i evolucionant fins a convertir-se en un esport imprescindible per a la població espanyola i, també, presentarem com ha arribat a influenciar i canviar la història del periodisme. D'altra banda, destacarem i raonarem sobre les relacions de complicitat entre les organitzacions esportives i els mitjans i, també, sobre les relacions entre periodistes i futbolistes professionals.

Considero que pot ser un treball molt interessant i tenim la oportunitat de demostrar la importància del periodisme esportiu en la societat actual, de criticar algunes de les injustes discriminacions que han patit els periodistes esportius al llarg de la història i remarcar la relació existent entre el futbol i el periodisme esportiu.

1. Objectius

L'objectiu principal d'aquesta investigació és entendre i analitzar la relació, la complicitat i la influència entre el periodisme esportiu i l'esport, sobretot el futbol.

Per altra banda, com a objectius concrets, ens n'hem plantejat tres:

- 1- Entendre i analitzar les **relacions** entre els mitjans esportius i l'esport, sobretot en el món del futbol.
- 2- Entendre i analitzar la **complicitat** entre els mitjans esportius i els clubs.
- 3- Recollir i analitzar els **beneficis** existents entre els mitjans esportius i l'esport.
- 4- Desxifrar la **influència** percebuda entre els mitjans esportius i l'esport.

Després de plantejar i preparar aquests objectius, conclourem si totes aquestes relacions tenen una lectura positiva o negativa pel periodisme esportiu i pel futbol. A més, també destacarem com arriba a influir aquesta relació a la cobertura informativa, és a dir, fins a quin punt aquesta relació d'amistat lògica entre el comunicador i l'esportista pot afectar a l'ètica professional.

D'altre banda, investigarem i descobrirem si, degut a aquestes relacions tan estretes, els periodistes arriben a amagar notícies, a no dir sempre la veritat o el que realment pensen a causa de les pressions o indicacions que reben. Tots aquests dubtes els resoldrem mitjançant el marc teòric i la metodologia.

Els resultats i les conclusions que s'extreguin de l'estudi proposat a la metodologia d'aquest treball permetran confirmar o desmentir les hipòtesis plantejades i els objectius exposats en aquesta investigació.

2. Metodologia

Després de proposar-nos uns objectius generals i concrets, necessitarem elaborar una bona metodologia per aconseguir assolir-los. Pel treball de camp, durem a terme diverses entrevistes per analitzar les diferents opinions i experiències dels professionals del món del periodisme esportiu i de l'esport.

Primerament, hem dedicat una gran part del protagonisme de la part pràctica a les entrevistes. Per resoldre les múltiples hipòtesis que ens hem proposat, necessitem realitzar moltes entrevistes per intentar aconseguir moltes respostes i analitzar-les bé per obtenir els resultats. A continuació, podem observar la taula amb tots els entrevistats i les seves corresponents professions.

ENTREVISTATS	PROFESSIÓ
Carlos Clerc	Esportista professional
Alberto Benito	Esportista professional
Gerard Romero	Periodista esportiu de RAC 1
Joan Maria Pou	Periodista esportiu i locutor de RAC 1
Marta Ramón	Periodista esportiu de RAC 1
Jordi Sunyer	Periodista esportiu de TV3
Marc Vila	Periodista esportiu de Ràdio Marca
Adrià Soldevila	Periodista esportiu de la Cadena Ser
Jordi Osúa	Escriptor
Xavi Andreu	Exdirectiu del Sabadell
Antonio Morales	President de la Fundació Grama
Xavier Ortuño	Director adjunt de l' <i>Sport</i>
Edu de Batlle	Cap d'esports de RAC 1

A més a més, també hem enviat una enquesta per analitzar i estudiar les respostes dels aficionats i consumidors dels mitjans esportius. Amb els resultats de les preguntes, plantejarem diferents conclusions.

3. Marc Teòric: Els mitjans de comunicació i l'esport

3.1. Història del Periodisme Esportiu

El periodisme esportiu és el vincle del progrés comú entre mitjans i esport. Aquesta branca del periodisme és la xarxa que els lliga, que acosta a les audiències a tots dos i sosté un espectacle econòmic, social i cultural en evolució constant. A més, el periodisme esportiu és el que recull informació sobre els esdeveniments esportius locals, nacionals i/o internacionals i mostra les novetats que es relacionen amb les diferents disciplines esportives.

Durant els últims anys, el periodisme esportiu ha crescut a mesura que l'esport s'ha convertit en un poder econòmic i molt influent i, també, s'ha consolidat com una secció molt important en la majoria dels mitjans de comunicació en l'actualitat o, fins i tot, com el tema principal o únic del mateix mitjà de comunicació. Fins fa només unes dècades, el periodisme esportiu es tractava d'una àrea del periodisme estigmatitzada i el periodista esportiu estava infravalorat i tenia molt poc prestigi. Però, no obstant això, la situació ha canviat totalment. Actualment, la informació esportiva és la notícia amb més demanda i és la modalitat informativa de major èxit social. Gran part de la culpa l'ha tingut el nou model d'informació esportiva, una disciplina amb característiques pròpies que encaixa perfectament amb les noves tecnologies i canals d'informació.

Quan l'activitat periodística començava a consolidar-se, els esports que es convertirien en els més populars i mediàtics encara no havien estat inventats, com el futbol (les seves primeres regles van ser redactades a Anglaterra durant el 1848), el rugbi (1845), el bàsquet (1891) o el tennis (1874). Per tant, era inimaginable parlar del periodisme esportiu. Segons Rob Steen (2014: 58) "la importància social adquirida per l'esport en les societats contemporànies és un fet evident i, en la consecució d'aquest important èxit, han participat de manera decisiva els mitjans de comunicació que, des de l'eclosió de l'esport i l'espectacle a principis del segle XX, han transcorregut de forma paral·lela a l'evolució de les diferents modalitats fins a la seva implantació actual".

La premsa esportiva va néixer a Anglaterra i va començar amb dues missions: informar i educar. Segons José Altabella (1988), el primer diari esportiu va ser *Sportman*, publicat a Londres i fundat l'any 1852. 7 anys més tard, va ser absorbit per *Sporting Life* i en el 1883 es va convertir en una publicació diària. A França, es té coneixement d'una revista

dedicada a l'hípica anomenada *Journal des Haras*, editada a París des de l'any 1828. Durant el 1854, Eugene Chapaux va fundar *Le Sport* i, l'any 1869 apareix el primer setmanari de ciclisme, *Velocipede Illustré*. Però va ser Pierre Jiffard qui va fundar el primer diari esportiu francès l'any 1892, anomenat *Le Vélo*.

A finals del segle XIX i principis del XX són les publicacions les que creen i organitzen competicions i esdeveniments esportius nous. Com per exemple, durant el 1899 el *New York Herald Tribune* va crear la Copa Gordon Bennet, l'any 1903, el diari *L'Auto*, dirigit per Henry Desgrange, va organitzar la Primera Volta Ciclista a França, avui conegut com el Tour de França o, el mitjà *L'Equipe*, que va organitzar la Copa Europea de Futbol.

Però, realment, van ser els Jocs Olímpics d'Atenes del 1896 i, especialment, els de Londres del 1908 i els d'Estocolm del 1912, on van aparèixer les primeres transmissions a tot el món amb el telègraf, els primers enviaments fotogràfics, la consolidació dels primers diaris esportius i la creació d'altres de nous.

Els Jocs Olímpics van ressorgir amb la idea que els festivals esportius internacionals podrien fomentar la pau al món. Aquesta restauració, duta a terme pel baró de Coubertin, va donar pas a la configuració de l'esport modern, l'esport com a activitat de masses. En un principi, els informadors no van ser periodistes professionals, sinó que eren esportistes. Aquests pioners del periodisme estaven obligats a ser més curosos amb la informació, analitzar els esdeveniments de forma més detallada i amb una qualitat major i destacar una major informació sobre els guanyadors de cada disciplina. Aquests "periodistes" es dedicaven a transmetre la informació esportiva sense cap tipus de pressió, de forma independent i de forma objectiva, ja que tot just coneixien els protagonistes.

En aquests primers Jocs Olímpics de l'era moderna d'Atenes, també es trobaven els corresponents del diari londinenc *The Times* i del parisenc *Le Figaro*, començant a publicar-se les primeres cròniques sobre esportistes i resultats. El diari francès va comptar amb el periodista i novel·lista Hugues Le Roux per narrar com l'atleta nord-americà Robert S. Garrette es va imposar en llançament de disc a l'atleta grec Panagiotis Paraskevopoulos. També a *Le Figaro*, comptaven per les cròniques amb Paul Meyan, el prestigiós periodista esportiu i especialista en automobilisme i que es convertiria l'any 1900 en el primer cap de redacció del diari esportiu *L'Auto*, precedent de *L'Équipe* i un dels fundadors de l'Automobile Club de France. Meyan va escriure una breu crònica el 7

d'abril del 1896 on va explicar el començament dels Jocs i de l'escassa participació internacional (només 14 països) en els nous esports que van conformar la primera programació olímpica de l'era moderna. El periodista va ser molt crític.

També va oferir informació sobre l'esdeveniment, el mitjà italià *La Gazzetta dello Sport*, nascut només tres dies abans de la cerimònia d'inauguració. La seva primera crònica començava així: “El dilluns 6 es van organitzar els festejos dels Jocs Olímpics. Les enormes expectatives que hi havia per aquests Jocs realment no van ser superiors al resultat. El primer dia va ser esplèndid i ni la participació del públic ni la mateixa competició dels Jocs des d'un punt de vista esportiu van deixar res a desitjar...”.

Mentre tot això passava a Itàlia i a França, els Jocs Olímpics van arribar abans que el naixement de dos mitjans que, més endavant, impulsarien la cultura esportiva moderna a Espanya: la revista catalana *Els Esports* (1897-1910) i *El Mundo Deportivo* (1906). Els dos mitjans van resultar decisius per la difusió social de l'esport i per establir les bases de la construcció d'una cultura esportiva nacional.

3.2. Inicis del Periodisme Esportiu a Espanya

A mitjans del segle XIX comencen a aparèixer les primeres informacions esportives a la premsa espanyola i les primeres publicacions especialitzades i dedicades a l'esport. L'aparició i desaparició de publicacions dedicades a l'esport va ser molt habitual a Espanya i a la resta d'Europa. Aquests butlletins, revistes o diaris solien dedicar-se a un esport en concret, com ara la caça. Revistes com *El Cazador*, *El Pedal*, *El Gimnasio*, el *Hipódromo Cómico* o *El Pelotari* van ser algunes de les primeres publicacions esportives que van aparèixer a Espanya, segons Paniagua (2009).

Però va ser l'aparició del diari *Els Esports* qui va impulsar la cultura esportiva a Espanya. Es va publicar per primera vegada a Barcelona el dia 1 de novembre del 1897. El va fundar i dirigir Narcís Masferrer i va establir la seva primera seu al gimnàs Solé de Barcelona. Costava 15 cèntims, era de periodicitat quinzenal i podia adquirir-se als quioscs de tota Espanya i, fins i tot, a l'estranger a través d'una subscripció. *Els Esports* ha estat considerat com el mitjà esportiu decisiu de finals del segle XIX i de principis del XX. Segons Berasategui (2000: 158), “va servir com a plataforma de llançament de

diverses entitats esportives i es va caracteritzar pel rigor dels continguts i per la tasca efectuada en defensa dels valors de l'esport".

A partir del 7 de maig del 1899 es va convertir en setmanal, després de l'absorció de la revista *Barcelona Sport*. Durant aquell mateix any, es va crear la Societat "*Los Deportes*" amb l'objectiu de rendibilitzar la revista, fomentar l'esport i organitzar esdeveniments esportius. A més, també va ser molt important per la seva labor en defensa dels valors dels esports. Durant aquests anys comptava amb col·laboradors i redactors com en Josep Elías, David Ferrer, Josep Llunas, Artur Llorens, Herrmenegildo Prats i Ricard Cabot, entre d'altres. També hi havia col·laboracions d'altres ciutats d'Espanya.

A partir del 1907, *Els Esports* va començar a evolucionar cap a una revista de presentació més cuidada, fins que es va convertir en un magazín exclusivament esportiu. Però, tot i això, el mitjà va publicar el seu últim número tres anys més tard, concretament el 15 de juliol del 1910. El mitjà va arribar a publicar 546 números i es va convertir en un dels més importants en els inicis del periodisme esportiu a Espanya. Una de les causes del gran descens de la revista *Els Esports* va ser el naixement d'*El Mundo Deportivo*, que venia a ocupar l'espai de comunicació esportiva que, fins aleshores, s'ocupava *Els Esports*.

Segons Díaz Noci (2000), durant les dues primeres dècades del segle XX, la premsa esportiva es caracteritza per una evolució de l'esport, on deixava de ser un joc per convertir-se en una activitat organitzada, amb una sèrie de funcions socials essencials i, a més, la importància del periodisme esportiu anava en augment. A mesura que anaven passant els anys, nous esports anaven adquirint importància i, tots aquests, eren tractats en les publicacions esportives i, definitivament, la premsa esportiva es va assentar a la gran majoria de les ciutats d'Espanya.

Tot i que durant els últims anys del segle XIX sorgeixen els primers diaris esportius, va ser a principis del segle XX on va començar el gran interès de la societat espanyola amb l'esport i, ràpidament, va provocar la consolidació de la premsa esportiva. També és important mencionar les múltiples aparicions i desaparicions de les publicacions dedicades a l'esport.

D'altra banda, l'afició pel periodisme esportiu s'anava estenent per totes les ciutats espanyoles però, durant els primers anys del segle XX, només va ser a Barcelona i a

Bilbao on es va consolidar la idea d'un diari específicament esportiu. El motiu va ser que van ser els nacionalistes els primers que es van adonar de la importància de la informació esportiva i del gran recorregut i futur que tenia.

Moltes de les mencionades publicacions esportives van impulsar la cultura esportiva a Espanya i es van convertir en mitjans que van potenciar l'esport a la majoria de les ciutats del país. Però, indiscutiblement, existeixen dos diaris esportius que han sigut imprescindibles dins del periodisme esportiu a Espanya, per tota la seva història, per com van fomentar l'esport i els seus valors durant els seus inicis, per tota la seva trajectòria i perquè segueixen informant i promovent l'esport i el futbol per tota Espanya. Aquests dos diaris, que s'han convertit en els dos mitjans esportius més importants del país, són *El Mundo Deportivo* i el diari *Marca*.

El Mundo Deportivo

El primer número d'*El Mundo Deportivo* va aparèixer a Barcelona l'1 de febrer de l'any 1906. Aquest mitjà va començar sent un setmanari però, durant el 1929, va passar a ser diari. *El Mundo Deportivo* és la publicació esportiva més antiga d'Espanya que se segueix editant actualment i la segona en l'àmbit mundial, només per darrere del mitjà italià *La Gazzeta dello Sport* (1896).

Aquest diari té la seva seu a Barcelona i pertany al grup Godó. Des de la seva creació, el seu nom original va ser *El Mundo Deportivo* però, durant el 1999, es va suprimir l'article i va passar a nomenar-se *Mundo Deportivo*. A més, també es va crear un nou disseny amb més imatges i amb un major nombre de pàgines.

El primer director del diari va ser en Narcís Masferrer. Jaume Grau va ser el seu primer propietari. Des de l'any 1991, el seu director és el periodista Santi Nolla. Ricard Grau, fill de Jaume Grau, Josep Torrens, José Luís Lasplazas, Juan José Castillo o Manuel Tarín també van ser alguns dels periodistes que han passat per la direcció del *Mundo Deportivo*.

D'altra banda, tot i que se centra en la informació del Barça, també informa sobre tots els equips de la Lliga Espanyola, així com diferents lligues, altres esports i múltiples esdeveniments. Des de l'any 1996, el mitjà té un sistema d'edició amb set rotatives repartides per tota Espanya que li permeten ampliar els seus punts de venda i difusió. Les

dades de la primera onada del 2020 de l'EGM li adjudiquen més de 350.000 lectors diaris i el situen entre els 10 diaris més llegits del país.

Marca

El diari *Marca* va néixer el 21 de desembre del 1938 a Sant Sebastián i, després de poc més d'un any, es va traslladar a Madrid. El mitjà va començar sent un setmanari però, durant el 1942, va passar a tenir una periodicitat diària. Va ser el metge i periodista Manuel Fernández Cuesta qui va voler crear una revista esportiva en uns temps on no hi havia esport, degut a la Guerra Civil. La primera redacció la van formar Bobby Deglané, Pedro Sardina, Máximo Ramos, César García Agosti, que va ser esportista d'elit, Erostarbe i Adolfo Pucheo, entre d'altres. L'èxit inicial va ser aclaparador i els 30.000 exemplars de la nova revista esportiva es van esgotar en poques hores.

Els seus inicis van ser complicats. Encara faltaven quatre mesos pel final de la Guerra Civil i, tot i que la seva redacció estava lluny del front, hi havia moltes dificultats. Els esdeveniments esportius estaven totalment parats i la producció de cada número era una autèntica aventura, especialment, per l'escassetat de paper i mitjans. Els primers números del diari *Marca* s'editaven amb 8 pàgines però, després de la Guerra Civil, ja s'editaven 24 pàgines per exemplar amb una mida més petita. Tot i que informaven de múltiples esports, de cine i d'altres varietats, el diari també va fer propaganda. Durant el 1938, la Llei de Premsa va imposar la censura en totes les publicacions i el diari va pertànyer a la cadena de Premsa del Moviment.

El mitjà es va convertir en un dels diaris amb més popularitat del país i la seva difusió va anar en augment. L'any 1965 van arribar als 150.000 exemplars i, actualment, segons la primera onada del 2020 de l'EGM, registra més d'1.500.000 de lectors diaris i, a més, el situen com el diari més venut d'Espanya, superant clarament a mitjans tan importants com *El País* (1.004.000), *El Mundo* (657.000) o *La Vanguardia* (532.000).

El mitjà pertany al Grupo Unidad Editorial, fundat a partir de la unió del Grupo Recoletos i Unedisa l'any 2007. Cada dia ofereix 15 edicions diferents, onze regionals, tres provincials i la nacional. Des de l'any 2016, el director del diari *Marca* és el periodista Juan Ignacio Gallardo. El Consell d'Administració del Grupo Unidad Editorial va decidir nomenar a Gallardo, aleshores subdirector del diari esportiu, en substitució d'Óscar Campillo, que va estar al capdavant del mitjà durant 5 anys. Ibrahim de Malcervelli

(1945-1946), Manuel Casanova (1946-1947), Lucio del Álamo (1947-1954), Nemesio Fernández Cuesta (1954-1973), Carmelo Martínez (1973-1983), Valentín Martín (1983-1984), Juan Pablo de Villanueva (1984-1986), Jesús Ramos (1986-1987), Luis Infante Bravo (1987-1997), Manuel Saucedo (1997-2001 i 2005-2006), Elías Israel (2001-2005), Alejandro Sopeña (2006-2007) i Eduardo Inda (2007-2011) han sigut tots els periodistes que han passat per la direcció del diari.

3.3. Els mitjans de comunicació esportius a Espanya

Els mitjans de comunicació són instruments utilitzats en la societat contemporània per informar i comunicar missatges en versió textual, sonora, visual o audiovisual. Algunes vegades són emprats per comunicar de forma massiva, per a molts milions de persones, com és el cas de la televisió o els diaris impresos o digitals, i altres, per transmetre informació a petits grups socials, com és el cas dels diaris locals o institucionals.

Segons la Gran Enciclopèdia Catalana, els mitjans de comunicació de massa (o mitjans d'informació), “assumeixen la informació com una tasca social però amb uns objectius determinats per raons econòmiques, ideològiques o primàriament informatives” [...] “En funció, doncs, de la finalitat i del contingut de la comunicació de massa, pot ésser considerada com a informació, propaganda, publicitat o relacions públiques, i totes, a part de llur caràcter científic propi, també són unes tècniques, i, en certes ocasions, poden esdevenir un art”.

Tradicionalment s'ha dit que les funcions dels mitjans de comunicació de masses eren tres: informar, formar i entretenir. En general, com a públic, ens informem amb els mitjans, i així sabem què passa al món. És la tasca fonamental dels diaris (sigui en premsa escrita o en internet), i també dels programes informatius que tenen totes les cadenes de ràdio i televisió (telenotícies, reportatges, informatius especials...).

Durant les últimes dècades, l'esport ha pres una presència molt important en els mitjans de comunicació i, gràcies a això, les entitats esportives i els esportistes més mediàtics obtenen importants ingressos amb les retransmissions i la publicitat. La relació entre els mitjans de comunicació més importants (televisió, premsa, ràdio i internet) i l'esport s'ha anat potenciant a mesura que passaven els anys influenciant-se i beneficiant-se mútuament.

3.3.1. Televisió

Segons Fernández (1994: 12), “la televisió és un mitjà de comunicació que ha causat una difusió sense precedents i que és emprada per una gran quantitat de persones, per tal de satisfer les necessitats d’informació i entreteniment”. Afirmar també que “la televisió és un dels mitjans de comunicació amb major presència en la societat occidental, que ha portat a considerar-la com un dels mitjans de comunicació bàsics, fet que fa que es consideri com el mitjà que dirigeix la nostra cultura i els valors que en ella s’hi mostren”.

La televisió a Espanya va aparèixer a l’octubre de l’any 1956 quan l’emissora estatal, la Televisió Espanyola, va iniciar les primeres transmissions regulars. Aleshores, aquestes s’emetien amb blanc i negre però, a partir del 1974, van començar les primeres transmissions en color. D’altra banda, l’any 1989 van començar a aparèixer els primers canals privats.

Des del moment del seu naixement el 1956, la televisió a Espanya va ser analògica. La televisió espanyola no va tenir un segon canal fins al 1966, quan es va estrenar La 2. Aquests dos van ser els únics canals autoritzats a Espanya fins al 1982, quan Euskal Telebista va aparèixer al País Vasc i TV3 a Catalunya, durant el 1983. A partir d’aquests anys, van començar a néixer nous canals públics en les diferents comunitats autònomes, com Telemadrid, Televisión de Galicia o Canal Sur.

Durant l’any 1990, van néixer les dues cadenes privades més importants de l’actualitat, Antena 3 i Telecinco. D’aquesta manera, va desaparèixer el monopoli de la televisió a Espanya per part de l’estat. Durant els anys 90 i 2000, es van seguir llençant múltiples canals autonòmics.

A partir dels anys 2000, els canals analògics autonòmics i nacionals es van començar a difondre en la Televisió Digital Terrestre (TDT). El 2005, Canal +, que també va néixer a l’any 1990, va passar a Digital Plus i va ser substituït per la Cuatro. Durant el mateix any, La Sexta va començar amb les proves de les transmissions però no va ser fins al 2006 que és oficialitzar el seu llançament.

Actualment, la televisió és un dels mitjans de comunicació més importats del país i, durant els últims anys, segons estadístiques de l’INE, es pot trobar en el 99,7% de les cases d’Espanya.

Una de les branques més reclamades a la televisió són els programes esportius i, especialment, aquells que dediquen la major part del seu temps en parlar de futbol. Però, la primera retransmissió esportiva privada a la televisió va ser en els Jocs Olímpics de Berlín l'any 1936 i, a més, les primeres retransmissions en obert van ser un partit de Beisbol i un combat de Boxa als Estats Units.

L'evolució dels esports en els últims anys està directament vinculada amb els canvis que s'han produït a la televisió. Però, també, la transformació tecnològica de la televisió s'ha produït per la seva relació amb tots els esdeveniments esportius. La majoria de les noves tecnologies aplicades a la televisió van ser experimentades per primera vegada en una retransmissió esportiva.

El primer gran esdeveniment esportiu emès a la televisió espanyola va ser la retransmissió d'un partit de futbol. Segons Rodríguez i Martínez (1992), aquest partit es va disputar el 24 d'octubre del 1954 entre el Reial Madrid i el Racing de Santander. L'enfrontament va ser filmat i emès posteriorment per la Televisió Espanyola. Dos anys més tard, durant l'octubre del 1956, es van iniciar les emissions regulars de partits de futbol, tot i que encara eren en diferit. I, l'abril del 1958, es va emetre la primera retransmissió en directe d'un partit de futbol, on els protagonistes van ser l'Atlètic de Madrid i el Reial Madrid. Segons Bonaut (2020), l'esport i, especialment el futbol, va demostrar la seva importància dins de la societat espanyola amb aquestes emissions.

Durant el període de monopoli de la cadena TVE, el futbol es va consolidar com l'esport de referència de la televisió. I, amb l'arribada de les múltiples emissores privades i autonòmiques, la importància del futbol dins del mitjà va seguir augmentant. Les cadenes, tant autonòmiques com privades, van començar a apostar pel futbol i les retransmissions esportives com a principal contingut.

L'esport i la televisió sempre han estat vinculats i s'han beneficiat mútuament. Des dels seus orígens, l'esport es va utilitzar com a instrument per aconseguir la màxima integració i desenvolupament possible de la televisió a la societat. I, després de més de 60 anys, aquesta relació segueix més potent que mai i amb unes xifres inimaginables.

La televisió va convertir l'esport en un espectacle. Com bé remarca Xaime Fandiño (2003: 582), "la ruptura del monopoli a la televisió també va canviar la forma de fer la televisió esportiva en directe, les cadenes i productores programen ara les retransmissions

esportives com autèntics espectacles”. A més, també afegeix que “abans de la irrupció de les cadenes privades, la televisió monopolista manejava per la producció dels esdeveniments esportius un nombre discret de recursos”. Aquests recursos van començar a augmentar a mesura que l’audiència televisiva dels esdeveniments esportius anava creixent. D’aquesta manera, després que l’esport ajudés a consolidar i implantar la televisió a la societat espanyola, els esdeveniments esportius televisats segueixen sent el motor primordial pel progrés de les innovacions tecnològiques audiovisuals.

Com hem comentat anteriorment, la televisió i l’esport són dos conceptes íntimament units. La seva relació és excel·lent. L’objectiu comú d’augmentar les audiències i el prestigi s’ha assolit. Segons Quiroga (2000), “l’esport del segle XXI navega en la ideologia de l’entreteniment i la televisió i l’esport semblen haver sigut creats l’un amb l’altre, van de la mà per pistes, pantalles, colors i estadis”.

Les retransmissions esportives s’han consolidat com un contingut essencial a la majoria de les programacions televisives. Per tant, l’increment de l’activitat esportiva i l’esport com espectacle, font d’emoció i diversió, s’ha ampliat considerablement gràcies al mitjà televisiu. Antonio Alcoba (1987: 335) va destacar que “els mitjans de comunicació, per una part, s’han servit de l’esport i, per una altra, l’han ajudat, ja que, si bé es van aprofitar de l’activitat esportiva per obtenir un augment de receptors, al ser l’esport un tema requerit per aquests, des d’una altra òptica, han promogut la seva difusió”.

Després de reforçar els mutus beneficis, la relació entre la televisió i l’esport s’ha convertit en un matrimoni d’interessos. Segons Moragas (1994: 3), “la televisió troba en l’esport un objecte d’alt rendiment, relativament fàcil de produir, amb un gran impacte en les seves audiències i un estímul constant pel seu desenvolupament tecnològic”. I, d’altra banda, també defensa que “l’esport troba en la televisió una nova font d’ingressos, una major difusió, però també una transformació dels seus usos socials i de les formes històriques d’organització”. Moragas, també, remarca que “els mitjans audiovisuals vénen a substituir l’antic binomi esportista-públic, per un més complicat quadrilàter entre esportistes, públic, mitjans de comunicació (càmeres, micròfons, comentaristes) i telespectadors.

Si ens centrem en el contingut de la retransmissió esportiva, específicament, en les produccions de futbol en directe, els periodistes i tècnics poden arribar a ser

imprescindibles per l'esdeveniment esportiu. Blanco (2003) remarca que la retransmissió explota les possibilitats comunicatives del mitjà per la combinació de les tècniques narratives dels professionals involucrats (periodistes i tècnics) i, també, per l'ús espectacular de les tecnologies disponibles. L'autor defensa que l'objectiu és generar un drama capaç de mantenir l'interès de l'audiència, arribar a sentir i a manifestar emocions davant el que es presencia a través de la pantalla.

I, d'altra banda, si ens centrem en la part tècnica de la retransmissió esportiva, també podem observar múltiples beneficis que rep l'esport per emetre els partits per la televisió. Els recursos audiovisuals actuals s'organitzen per coordinar i realitzar un producte televisiu espectacular i, per tant, els aficionats a l'esport corresponent augmenten. Segons Cebrián Herreros (1998: 519), "l'espectacle contagia tots els recursos expressius: el relat visual que busca els millors angles i inèdits, com les grans gúes per mostrar plans generals en combinació amb l'observació de detalls, el relat oral, multiplicat cada vegada més per un major nombre de veus: comentarista, reporters, experts, entrevistats i so ambient i, també, el relat de grafisme, cada dia amb una major aportació de dades estadístiques en temps real, on s'analitzen quantitativament els detalls i s'aporten dades complementàries".

Tots aquests detalls converteixen la retransmissió esportiva, com un partit de futbol, en una producció excel·lent. Poden arribar a canviar totalment la manera d'observar un partit i potenciar la intriga i la passió i provocar un augment en els aficionats i telespectadors. Avui dia, no ens imaginem una final de la Champions League, un partit de l'NBA o una carrera de Moto GP o Fórmula 1 sense tots aquests detalls tan importants.

Els diners que genera el futbol en televisió ajuden també al mateix esport. Ens referim, per descomptat, al futbol d'elit, el qual genera una major audiència. Les grans cadenes televisives proporcionen als equips de futbol contractes milionaris que els permeten seguir endavant amb les seves escandaloses xifres de fixatges de jugadors.

El mitjà televisiu ha influït clarament en la projecció de l'esport. La mútua dependència entre la televisió i l'esport comporta que en els esdeveniments esportius es mostrin una audiència cada vegada més alta. Gràcies a totes les noves innovacions de contingut i particularitats tècniques, permeten oferir als telespectadors una major quantitat de

detalls. Com hem remarcat anteriorment, l'esport d'alta competició no es concep sense la televisió.

Múltiples programes de la televisió com La Sexta Deportes, Deportes Cuatro o El Golazo de Gol, cadenes de televisió dedicades exclusivament a l'esport, com Teledeporte o Gol i la gran quantitat d'esdeveniments esportius a la majoria de les programacions de les cadenes demostren clarament la importància que ha arribat a adquirir l'esport a la televisió.

Com podem comprovar, aquest procés no és unilateral, sinó que tant com la televisió afavoreix l'esport, l'esport ho fa sobre la televisió, per tant, podríem parlar d'un procés bidireccional enriquidor. La importància neix de la gran audiència que generen els espais esportius. Aquesta audiència és transformada per les cadenes en recursos econòmics a través de la publicitat o de les quotes dels abonats, en el cas de les televisions codificades.

La gran audiència del futbol no és cap secret per ningú, però convé repassar algunes xifres. L'única emissió esportiva que va ser capaç de competir amb el totpoderós futbol va ser la Fórmula 1, l'any 2005, i va ser perquè Fernando Alonso aspirava a proclamar-se campió del món. A continuació, mostrarem unes taules on mostren les emissions més vistes a la televisió dels últims dos anys (2018 i 2019). Aquestes xifres remarquen clarament que el futbol i la televisió tenen una relació molt potent i influent, molt per sobre de qualsevol altre esdeveniment. Les emissions més vistes dels últims 15 anys són retransmissions de partits de futbol, segons les estadístiques de Barlovento Comunicación.

Taula 2018 → Barlovento Comunicación

nº	Título	Descripción	Cadena	Fecha	Día semana	Inicio	Fin	Género	Cuota	AM(000)
1	RUSIA 18:PENA	ESPAÑA-RUSIA	T5	01/07/2018	Domingo	18:31:09	18:41:10	DEPORTES	81,1	14.829
2	RUSIA 18:PROR	ESPAÑA-RUSIA	T5	01/07/2018	Domingo	17:51:48	18:31:09	DEPORTES	76,3	13.835
3	RUSIA 18:FUTB	ESPAÑA-RUSIA	T5	01/07/2018	Domingo	16:00:10	17:51:48	DEPORTES	72,4	12.790
4	RUSIA 18:FUTB	ESPAÑA-MARR	T5	25/06/2018	Lunes	20:00:34	21:55:37	DEPORTES	70,3	11.560
5	RUSIA 18:FUTB	IRAN-ESPAÑA:F	T5	20/06/2018	Miércoles	20:00:13	21:53:38	DEPORTES	68,9	11.481
6	RUSIA 18:FUTB	PORTUGAL-ESP	T5	15/06/2018	Viernes	20:00:15	21:52:35	DEPORTES	68	10.402
7	FUTBOL:CHAMI	R.MADRID-LIVE	A3	26/05/2018	Sábado	20:45:39	22:38:11	DEPORTES	55,3	9.291
8	FUTBOL:CHAMI	R.MADRID-BAY	A3	01/05/2018	Martes	20:45:08	22:38:41	DEPORTES	44,6	8.749
9	FUTBOL:CHAMI	PARIS ST.GERM	A3	06/03/2018	Martes	20:48:03	22:39:08	DEPORTES	41,8	8.564
10	RUSIA 18:PROR	CROACIA-INGLA	T5	11/07/2018	Miércoles	21:50:27	22:37:17	DEPORTES	53,1	8.492
11	RUSIA 18:PENA	COLOMBIA-ING	T5	03/07/2018	Martes	22:39:12	22:52:21	DEPORTES	48,2	8.355
12	RUSIA 18:FUTB	FRANCIA-CROA	T5	15/07/2018	Domingo	17:00:16	18:53:52	DEPORTES	57,3	8.247
13	EUROVISION:VI		La1	12/05/2018	Sábado	23:37:20	24:48:00	MUSICA	51,2	8.111
14	CHAMPIONS TC		A3	01/05/2018	Martes	20:11:01	22:43:02	DEPORTES	39,9	7.393
15	FUTBOL:CHAMI	JUVENTUS-R.M	A3	03/04/2018	Martes	20:45:32	22:34:40	DEPORTES	38,4	7.264
16	RUSIA 18:POST	PORTUGAL-ESP	T5	15/06/2018	Viernes	21:52:35	22:06:29	DEPORTES	43	7.243
17	FESTIVAL EURC		La1	12/05/2018	Sábado	21:00:09	24:49:10	MUSICA	43,5	7.170
18	CHAMPIONS TC		A3	06/03/2018	Martes	20:07:05	22:41:50	DEPORTES	37,1	7.071
19	RUSIA 18:PENA	RUSIA-CROACIA	T5	07/07/2018	Sábado	22:36:59	22:50:37	DEPORTES	53	6.975
20	FUTBOL:COPA I	SEVILLA-BARCE	La1	21/04/2018	Sábado	21:30:27	23:16:30	DEPORTES	40,8	6.962

Taula 2019 → GECA

Rk.	Cadena	Programa	Fecha	Hora	Dur.	Miles	Share
1	La 1	Fútbol Copa del Rey: Barcelona-R.Madrid	6-feb.	21:01	109	7.315.302	35.9
2	La 1	El debate en RTVE	22-abr.	22:00	87	7.246.063	35.8
3	La 1	Fútbol Copa del Rey: R.Madrid-Barcelona	27-feb.	21:01	110	7.168.413	35.9
4	La 1	Fútbol Copa del Rey: Barcelona-Valencia	25-may.	21:01	113	6.430.094	44.0
5	Cuatro	Mundial Baloncesto: Argentina-España	15-sep.	14:03	113	6.168.497	46.5
6	La 1	Eurovisión: Votaciones	18-may.	23:40	89	6.147.772	44.6
7	Cuatro	Post Mundial Baloncesto: Argentina-España	15-sep.	15:56	35	5.886.207	40.1
8	La 1	Post Fútbol Copa del Rey: Barcelona-Valencia	25-may.	22:54	18	5.449.931	33.4
9	La 1	Festival Eurovisión	18-may.	21:00	251	5.449.270	36.7
10	Antena 3	El debate Atresmedia	23-abr.	22:00	138	5.282.742	27.2
11	La 1	Campanadas de fin de año (Canarias)	31-dic.	0:51	14	4.828.012	33.8
12	Cuatro	Fútbol Eurocopa Sub-21: España-Alemania	30-jun.	20:45	111	5.036.392	36.1
13	La 1	Fútbol Clasificación Eurocopa: Malta-España	26-mar.	20:45	110	4.798.143	26.5
14	La 1	Campanadas de fin de año	31-dic.	23:39	26	4.763.168	28.8
15	Antena 3	Campanadas de fin de año	31-dic.	23:39	26	4.748.602	28.7
16	Telecinco	Informativos T5 21:00	22-ene.	21:11	32	4.627.436	25.6
17	La 1	Fútbol Clasificación Eurocopa: España-Noruega	23-mar.	20:45	113	4.505.164	30.0
18	Telecinco	Supervivientes expres	25-abr.	22:06	54	4.363.104	24.0
19	Telecinco	GH VIP: express	19-dic.	22:18	41	4.323.986	24.9
20	Antena 3	¡Boom!	8-jul.	22:47	58	4.272.204	28.0

Les dues taules ens mostren les 20 emissions més vistes a Espanya en els últims dos anys. De les 40 emissions presentades, 27 són relacionades amb algun esdeveniment esportiu. És a dir, gairebé el 70% de les emissions més vistes dels últims dos anys són esportives. Però, de les 27 emissions esportives, 25 estan lligades amb el futbol. Per tant, el 62,5% de les emissions amb més audiència són retransmissions futbolístiques o programes relacionats amb el futbol. Així doncs, podem veure clarament com el futbol predomina sobre qualsevol altre emissió.

3.3.2. Premsa

A Espanya no es produeix un desenvolupament de la premsa fins al segle XVIII. Durant aquesta època, els diaris eren molt cars i només estaven a l'abast d'una minoria.

A mitjans del segle XIX va aparèixer la premsa esportiva a Espanya, gràcies a la influència arribada des de França i Anglaterra. Abans de les primeres publicacions oficials, van sorgir les revistes i els butlletins que es venien pels carrers de les grans ciutats.

L'esport es començava a popularitzar en format paper i aquestes primeres publicacions esportives estaven dedicades, majoritàriament, a la caça. Revistes com *El Cazador* (1856), *La Caza* (1865) o *El Colombaire* (1866) són algunes de les primeres revistes esportives que van sorgir a Espanya i que van incentivar a múltiples publicacions esportives que, a partir de l'any 1870, es va començar a difondre per moltes ciutats del país. Durant aquests anys, el ciclisme també és introduït a la premsa esportiva i, ràpidament, va guanyar molta popularitat i es va consolidar com un esport important dins de les publicacions esportives diàries i, fins i tot, es van crear nous mitjans dedicats al ciclisme com *El Deporte Velocipédico*, *El Ciclista* o *El Veloz*.

Entre les múltiples publicacions esportives més perdurables del segle XIX destaquen la *Crónica del Sport*, i *El Pelotari*, les dues editades a Madrid i, especialment, la revista *Los Deportes*, editada a Barcelona. La premsa esportiva de les últimes dècades del segle XIX es caracteritza per la diversitat de l'oferta, per informar de diversos esports i per l'aparició de promotors i redactors professionals.

La *Crónica del Sport* es va publicar entre els anys 1893 i 1896 a Madrid. La revista va ser una publicació quinzenal i va demostrar com les revistes esportives del país podien

informar de molts esports diferents. D'altra banda, *El Pelotari*, va ser una publicació setmanal i es va editar, també, entre el 1893 i el 1896. La revista, dirigida per Andrade, es va passar a anomenar *Madrid Sport* i, després de 137 exemplars, va desaparèixer. Les dues publicacions van ser molt importants pels inicis de la premsa esportiva a Espanya.

Però, segons molts autors i periodistes, la publicació esportiva més rellevant i decisiva en la consolidació de la premsa esportiva a Espanya va ser la revista *Los Deportes*. El mitjà català va aparèixer a l'1 de novembre del 1897 per primera vegada a Barcelona i de periodicitat quinzenal. El va fundar i dirigir Narciso Masferrer i va establir la seva primera seu al gimnàs Solé de Barcelona. Durant els seus inicis, costava 15 cèntims i es podia adquirir als quioscos de tota Espanya i, fins i tot, a l'estranger a través d'una subscripció.

Los Deportes es va utilitzar com una plataforma de llançament de diverses entitats esportives i es va caracteritzar pel rigor dels continguts i per la seva defensa dels valors més importants de l'esport. Tot i que inicialment va tindre una publicació quinzenal, a partir del 7 de maig del 1899, va passar a ser setmanal. La publicació va absorbir la revista *Barcelona Sport* i va crear la Societat "Los Deportes" amb l'objectiu, segons Berasategui (2000), de fomentar l'esport, promoure la publicació i organitzar esdeveniments esportius. Dins de la seva redacció va poder comptar amb redactors com Josep Elías, Ricard Cabot, Josep Llunas, Artur Llorens i David Ferrer, entre d'altres.

Es van arribar a publicar 546 exemplars fins que, al 15 de juliol del 1910, es va editar l'últim número. Clarament, un dels grans motius del gran descens de *Los Deportes* en els seus últims anys, va ser el naixement d'*El Mundo Deportivo*, que ja hem presentat en el capítol XXX, com a un dels grans referents del país. Com hem destacat abans, la publicació ha sigut considerada com la publicació esportiva més influent de finals del segle XIX i principis del XX i, com va afirmar Lacalle (1997), es va consolidar, també, com el mitjà de la transició del segle.

Amb l'entrada del segle XX es van crear la major part dels diaris esportius que configuren la premsa esportiva espanyola. El diari més antic que se segueix publicant actualment és *El Mundo Deportivo*. Durant les primeres dècades del segle XX, nous esports van començar a assolir importància i es van consolidar a les publicacions existents. Aquests anys van ser molt importants per la història del periodisme esportiu a Espanya, a causa

de les múltiples aparicions i desaparicions de moltes publicacions esportives que van reforçar la premsa esportiva en diverses ciutats del país.

A Madrid comencen a sorgir revistes i premsa esportiva, com ara la *Revista Ilustrada de Sport* (1900), *Gran Vida* (1903), *España Sportiva* (1912), *Heraldo Deportivo* (1915), *Madrid Sport* (1916) o *Sports y Turismo* (1916). Totes aquestes van començar amb molta influència però, a poc a poc, anaven perdent força fins que van desaparèixer. El diari esportiu més popular de Madrid, el diari *Marca*, va aparèixer a San Sebastián l'any 1938 i, dos anys més tard, es va traslladar a Madrid. Però el primer número va sortir el 1942.

A Sevilla, l'any 1901 es va publicar *Sevilla Deportiva* i, més endavant, també van néixer *Sport Sevillano* (1912), *Sevilla Automovilística* (1914) i *Deportes y espectáculos* l'any 1923.

Al País Basc, també li va començar a donar importància a la premsa esportiva i van aparèixer la *Vida Sportiva*, *Norte Sportivo*, *Los Deportes de Bilbao* i la *Información Sportiva de San Sebastián*, totes l'any 1911. Més tard, també van sorgir *Hércules* i *El Látigo Esportivo* (1915) i la revista *La Ribera Deportiva* (1923).

A Barcelona, a més dels mencionats *Els Esports* i *El Mundo Deportivo*, també van aparèixer altres publicacions esportives importants com *Stadium*, l'any 1911 i *La Jornada Deportiva*, al 1921.

És cert que l'afició per la premsa esportiva es va estendre per tota Espanya però, a principis del segle XX, només es va consolidar a Barcelona i a Bilbao. Segons Díaz Noci (2000), van ser els nacionalistes qui es van adonar que la informació esportiva era important.

Tot i que els primers diaris esportius sorgeixen durant el segle XIX, va ser a principis del XX quan va comptar amb una major aparició d'aquestes publicacions. Durant aquesta època, el gran interès de la societat espanyola en l'esport es va veure reflectida a la premsa escrita i, tot i la seva inestabilitat per l'aparició i desaparició de múltiples mitjans dedicats a l'esport, va provocar la consolidació de la premsa esportiva. A més, la premsa esportiva de les primeres dècades del segle XX va impulsar i organitzar diversos esdeveniments esportius.

Després de la important aparició de desenes de publicacions esportives, l'any 1906 va néixer el mitjà que, més endavant, es convertiria en l'impulsor del periodisme esportiu a Espanya i, també, en un dels precursors en l'àmbit europeu, *El Mundo Deportivo*. L'únic diari més antic que segueix editant avui dia és el mitjà italià *La Gazzetta dello Sport* (1896).

És indiscutible la importància que ha tingut *El Mundo Deportivo* dins de la història de la premsa esportiva i, especialment, a Espanya. Però, durant el segle XX, van seguir apareixent altres diaris rellevants i que, com és el cas del diari català, es convertirien en autèntics referents per les properes publicacions esportives, com el diari *Marca*, l'*As* i l'*Sport*. Aquests mitjans s'han convertit en les 4 publicacions esportives més importants del país. Entre els diaris més destacats a la resta d'Europa es troba *L'Équipe* a França, *La Gazzetta dello Sport* a Itàlia, *Gazeta Sporturilor* a Romania i *Sporting Life* a Gran Bretanya.

D'altra banda, l'esport i la premsa escrita tenen una relació molt potent i, sobretot, fiable. Però aquesta relació ha anat evolucionant a mesura que anaven apareixent nous mitjans més instantanis. Actualment, els lectors no s'han d'esperar fins l'endemà per informar-se d'un resultat d'algun esdeveniment esportiu o si s'ha fet oficial un fitxatge però, molts d'aquests, busquen l'anàlisi i els detalls d'unes informacions que ja coneix prèviament. Segons Berrocal i Rodríguez (1998: 198), "els lectors volen tornar a gaudir de les millors jugades que ja van veure per la televisió o van escoltar per la ràdio el dia anterior".

Els mitjans escrits van començar a donar-li importància als esdeveniments esportius nacionals i internacionals. Aquestes informacions s'escriuen mitjançant diversos gèneres com al reportatge, la crònica, l'entrevista o la crítica. A més, també s'afegirien expressions i comentaris pròpies dels esportistes, tècnics i aficionats. Per totes les dades de difusió i de l'important interès dels grans grups de premsa es pot demostrar que aquestes publicacions esportives tenen un gran èxit avui dia.

La premsa i l'esport s'han beneficiat mútuament. Econòmicament i socialment. Les xifres anuals de la premsa escrita demostren clarament que l'esport i, especialment, el futbol és la branca periodística amb major èxit. Actualment, sembla gairebé impossible que un diari generalista no tingui una secció d'esports i, a més, els mitjans exclusivament esportius tenen un valor molt important dins de la societat espanyola.

Coneguda la importància del futbol en tots els àmbits de la societat i l'atractiu que té en la població mundial, la premsa va decidir incorporar a les seves pàgines l'activitat esportiva, per ser un gènere específic que venia diaris i interessava a la publicitat.

Però el variat món de l'esport va superar les previsions de qui el van fer pujar pels seus interessos econòmics i polítics a les pàgines dels diaris, com que no pot satisfer la interessant demanda d'informació i de tantes modalitats diferents; era impossible incloure tota l'activitat esportiva en les pàgines d'esports dels diaris i, com a solució, la informació esportiva es va reduir a aquells esports de major popularitat, els esports d'espectacle, com el futbol.

Però aquestes poques pàgines no van aconseguir satisfer l'ànsia d'informació dels lectors aficionats a aquests esports, i el problema es va solucionar, com ja sabem, amb l'aparició de revistes dedicades exclusivament als esports i altres monogràfiques en les quals tot el contingut tractava d'un sol esport. Però aquesta solució no va fer acabar el problema del tot, ja que com la demanda d'informació esportiva persistia, uns empresaris periodístics es van decidir a passar de la revista esportiva, mensual o setmanal al diari esportiu.

La premsa específicament esportiva ha de competir amb els diaris d'informació general, la ràdio i la televisió, coneixent les seves limitacions per enfrontar-se, com a negoci, a les restes de mitjans de comunicació.

En conseqüència, des dels últims anys, l'activitat comercial dels diaris esportius ha passat a ser dual, és a dir, no únicament proporcionen dita informació, sinó que, a més, els mitjans es comprometen a oferir objectes de col·leccionisme als clients (tals com sortejos, cromos, clauers dels clubs més importants d'Europa, equipaments i més articles) que els permeten mantenir o, fins i tot, elevar les seves vendes.

D'altra banda, l'esport també surt molt beneficiat gràcies a la premsa escrita. Totes les informacions, entrevistes, crítiques o reportatges publicats a centenars de diaris provoca que hi hagi un gran augment en els aficionats. La premsa esportiva també potencia la pràctica de l'esport i fomenta l'esperit esportiu i competitiu.

A Espanya, tan sols dos mitjans escrits superen el milió de lectors diaris, el diari *Marca* i *El País*. Segons l'última onada de l'EGM, la primera del 2020, el diari *Marca* ha sigut la

publicació escrita més llegida d'Espanya amb més d'un milió i mig de lectors diaris i més de 500.000 lectors que el seu perseguidor, *El País*.

A continuació, us mostrarem una taula on mostra els 10 diaris amb més èxit d'Espanya, amb les xifres extretes de l'última onada de l'EGM.

Mitjà	Tiratge	Difusió	Lectors
Marca	266.633	181.416	1.596.000
El País	359.809	292.227	1.004.000
As	221.223	158.164	750.000
El Mundo	248.463	172.427	657.000
La Vanguardia	180.939	152.320	532.000
La Voz de Galicia	90.883	80.077	492.000
ABC	198.347	140.049	444.000
Mundo Deportivo	108.844	71.219	367.000
El Periódico	168.911	133.055	362.000
Sport	102.477	65.163	344.000

Com podem comprovar, dels 10 diaris més llegits del país, 4 són esportius. Tot i que tots els altres mitjans escrits informen també de l'esport nacional i internacional, hi ha 4 que són exclusivament esportius. D'aquests 4 mitjans esportius, dos es troben en primera i tercera posició, el diari *Marca* i l'*As*, respectivament. Per tant dels tres mitjans escrits

amb major èxit del país, dos són esportius. A més, l'únic diari que supera el milió i mig de lectors diaris és el diari *Marca*.

3.3.3. Ràdio

La ràdio és un dels mitjans que més se li ha pronosticat la seva desaparició. Però, tot i l'aparició de múltiples mitjans i noves tecnologies, la ràdio ha sabut adaptar-se i créixer per seguir tenint un paper molt important dins de la societat espanyola.

Reginald Fessenden va realitzar la primera transmissió radiofònica amb veu humana i música en directe el 24 de desembre del 1906. Els Estats Units, França i Gran Bretanya van ser dels primers països on van aparèixer les primeres emissores radiofòniques. Durant l'any 1935, el país americà ja comptava amb una agència de notícies amb el nom de Columbia Nexus Service, que va ser l'encarregada de proporcionar informació a les emissores existents. Des d'aleshores, la ràdio ha protagonitzat múltiples vivències i ha evolucionat a mesura que anaven passant els anys.

Després d'alguns intents a Madrid, la primera emissora oficial espanyola, EAJ-1 Radio Barcelona, va néixer el 14 de novembre del 1924. Durant els següents anys, la ràdio va començar a guanyar popularitat fins al punt que, durant la Guerra Civil, els dos bàndols van utilitzar el mitjà per propagar les seves respectives propagandes. En aquesta època, concretament el 19 de gener del 1937, va aparèixer la Ràdio Nacional d'Espanya (RNE), l'emissora que li va recaure el monopoli de la informació del país.

D'altra banda, la programació esportiva ha estat present al llarg de la història de la ràdio espanyola, retransmetent les competicions i esdeveniments esportius. L'emissora esportiva referent d'Espanya és Radio Marca, que pertany a l'empresa periodística del diari *Marca* i, com el mitjà escrit, només emet notícies sobre esport.

Dos importants noms propis dels anys 30 i 40 van ser Paco Quílez "Quilates" de les emissores Unión Radio i Radio Madrid i, també, Enrique Gil de la Vega "Gilera" de Radio A.Z.

Durant els anys 40 la programació esportiva tenia un protagonista principal, el futbol. Un dels pioners radiofònics va ser Carlos Alcaraz que, durant el 1940, va presentar i dirigir la revista radiofònica "Marcador". Alcaraz va ser l'informador més influent dels anys 40

i per ell passaven totes les informacions de l'esport espanyol. Fins i tot, va rebre la medalla al Mérito Deportivo, per la Delegació Nacional d'Educació Física i Esports.

El 1951 va ser un any molt important per la ràdio esportiva espanyola. Tots els clubs de futbol van donar l'autorització exclusiva a RNE per retransmetre els partits de la lliga en directe. A l'emissora treballava un dels periodistes més rellevants de la història del periodisme esportiu espanyol, Matías Prats. El periodista es va consolidar com la veu de la ràdio esportiva del país durant els anys 50 i 60.

Des dels orígens del periodisme esportiu radiofònic han comptat amb autèntics referents, com el mencionat Matías Prats i Luis Mariñas que, segons Alcoba (2005), “són els estàndards d'una generació que va ensenyar com retransmetre un partit de futbol, oferint a l'oient una narració que permetia poder visualitzar-la amb la ment”. Però, anys més tard, van ser periodistes estrangers, especialment d'Amèrica del Sud, qui van aportar un nou estil a les retransmissions amb una passió desconeguda a Espanya. Entre molts d'aquests periodistes, sobresurt el periodista i presentador Héctor del Mar. El periodista argentí va aconseguir una gran popularitat amb la seva particular i única manera de relatar un esdeveniment esportiu i, a més, es va consolidar com una de les grans figures del periodisme esportiu a Espanya durant la dècada dels 80.

La relació i el mutu benefici entre la ràdio i l'esport ha anat augmentant a mesura que anaven passant els anys. Actualment, una emissora de ràdio espanyola difícilment pot prescindir d'una programació esportiva diària. Com remarca Alcoba (2005: 169), “la informació esportiva ha envaït tota la programació diària de diverses emissores” i, com podem comprovar, a part dels programes exclusivament esportius, els d'informació general també dediquen un temps concret per l'esport. També es pot comprovar quan hi ha un esdeveniment esportiu important perquè les programacions generals es revisen i s'emet una programació especial amb l'esdeveniment esportiu corresponent.

El 17 de juny del 1925 apareix Unión Radio Madrid i, un any més tard, es forja l'origen de l'actual Cadena SER amb la fusió entre Unión Radio Madrid i Radio Barcelona. Però, tot i això, no va ser fins al 1929 quan es va posar en marxa la transmissió conjunta de les emissores. L'any 1939, després de la Guerra Civil, totes les emissores associades amb el nom Unión Radio van passar definitivament a dir-se Sociedad Española de Radiodifusión (SER).

L'any 1927, Unión Radio Madrid es va convertir en la primera emissora que va realitzar una retransmissió d'un partit de futbol a Espanya, que enfrontava el Zaragoza contra el Real Madrid i es va poder escoltar a través de les emissores de Barcelona, San Sebastián, Madrid, Bilbao, Sevilla i Salamanca. Un any més tard, la mateixa emissora va retransmetre la semifinal del Campionat de Copa entre el Barcelona i el Real Irún. Joaquim Ventalló va ser l'encarregat de realitzar-la.

L'emissora madrilenya es va consolidar com la ràdio referent en les retransmissions esportives a Espanya i, des de l'any 1927 fins al 1936, totes les retransmissions esportives que es van realitzar les va emetre Unión Radio Madrid. Durant aquests anys, també es van retransmetre partits de la Selecció Espanyola de Futbol.

Després de la Guerra Civil, les emissores privades del país només podien retransmetre partits que es disputessin dins d'Espanya. Va ser l'any 1966 quan la Cadena Ser va iniciar les retransmissions dels partits internacionals fora del país i l'emissora va enviar a Vicente Marco, que va ser el primer director de Carrusel Deportivo i a Jorge Janer com a tècnic de so. Fins aleshores, el Règim no permetia a cap emissora sortir del país que no fos Radio Nacional d'Espanya. El programa esportiu més important del mitjà radiofònic d'Espanya ha sigut i és Carrusel Deportivo.

Com en els altres mitjans, també mostrarem unes xifres d'oients extrems de l'última onada de l'EGM. En aquesta taula, podem observar els deu programes més escoltats d'Espanya, les seves emissores, els seus horaris i els oients diaris que tenen. A diferència dels dos anteriors mitjans, només hi ha 2 programes esportius entre els 10 més escoltats. Però, dos dels tres programes més escoltats en els caps de setmana són esportius. I és quan, normalment, hi ha les competicions esportives.

Programa	Emissora	Horari	Oients
Hoy por Hoy	La Ser	Dilluns a divendres: 6:00 - 12:20	2.832.000
Herrera en COPE	La Cope	Dilluns a divendres: 6:00 – 13:00	2.443.000
A vivir que son dos días	La Ser	Dissabtes i diumenges: 08:00 – 12:00	1.997.000
Anda Ya!	Los 40	Dilluns a divendres: 06:00 – 11:00 Dissabtes: 07:00 – 11:00	1.726.000
Carrusel Deportivo	La Ser	Dissabtes i diumenges: 15:00 – 01:30	1.713.000
Tiempo de juego	La Cope	Dissabtes: 13:00 – 01:00 Diumenges: 12:00 – 01:30	1.581.000
Buenos días Javi y Mar!	Cadena 100	Dilluns a dissabtes: 06:00 – 11:00	1.220.000
Más de Uno	Onda Cero	L-V 6:00 – 12:30	1.195.000
Atrévete	Cadena Dial	Dilluns a dimecres: 6:00 – 11:00	1.116.000
Hora 25	La Ser	L-V 20:00 – 23:30	1.000.000

3.3.4. Internet

Internet ha sigut, sense cap mena de dubte, una de les grans invencions del segle XX. Des dels seus orígens va obrir la porta a nous desenvolupaments tecnològics que, actualment, continuen transformant la forma en com vivim i ens relacionem entre nosaltres. Internet ha revolucionat la informàtica i les comunicacions i és, també, un mitjà per la col·laboració i la interacció per a la societat. A més, durant els últims anys, s'ha convertit en una infraestructura d'informació molt important.

Segons Luis Bahillo, l'origen de la Internet té lloc als Estats Units. Durant el 1957, La Guerra Freda enfrontava a la Unió Soviètica i als Estats Units en termes polítics, econòmics, ideològics, militars i tecnològics. Degut aquest important conflicte, el país nord-americà tenia un gran interès a trobar una forma segura de protegir la seva informació i les seves comunicacions en el cas d'un atac nuclear soviètic. Aquestes innovacions que van intentar solucionar el problema dels Estats Units, es van acabar consolidant com el que actualment coneixem com Internet.

Després dels inicis de la Internet als Estats Units i que el projecte Arpanet es consolidés, va arribar a Espanya gràcies a la investigació i a la ciència. Tot i que, durant els seus inicis, va tindre una relació directa amb activitats de seguretat i militars, el context inicial de la Internet a Espanya és totalment acadèmic. La primera iniciativa es va anomenar Faenet i va ser creada l'any 1984. Els seus responsables van ser diversos grups i Universitats que treballaven amb el CERN (Centro Europeo de Física de Partículas). A partir d'aleshores, els següents passos també van anar dedicats a l'ajuda a la investigació, a la ciència i a millorar la comunicació entre els científics i els enginyers.

A principis dels anys 90, la Internet va començar a guanyar importància i, finalment, es va introduir dins de la societat espanyola. L'any 1994, A Espanya ja hi havia més de 20.000 ordinadors connectats i Ibertex, llançada per Telefònica, comptava amb més de 400.000 usuaris. El creixement va ser tan important que, a finals de la dècada, ja van superar el milió d'usuaris i, com a conseqüència, Telefònica i el Ministeri de Foment van arribar a un acord per aprovar la tarifa plana a Espanya, utilitzant la tecnologia ADSL.

Durant aquests primers anys de la Internet a Espanya, l'activitat més freqüent era la consulta del correu electrònic. Però, ràpidament, l'ús de la Internet es va considerar com l'aparició d'un nou mitjà.

L'evolució i la consolidació de la Internet com un nou i innovador mitjà es pot comprendre per diferents característiques. Primerament, el mitjà té una seducció tecnològica, la xarxa atrau per la seva capacitat de transmetre tota mena d'informació i de forma ràpida. A més, també té una seducció econòmica, les empreses utilitzen aquests avantatges per oferir nous serveis per tal d'obtenir un rendiment econòmic. I, també, potencia la qualitat i professionalitat dels continguts.

Així doncs, és a la qualitat i la credibilitat on resideix la clau de futur dels mitjans periodístics a la xarxa, ja que en un context de superabundància d'informació, els nous mitjans hauran de demostrar als usuaris la veracitat de la seva informació.

El doctor Canga, catedràtic de Periodisme i llicenciat en Ciències de la Informació, afirma en el seu article "Periodisme e Internet: nuevo medio, vieja profesión" que "el periodisme ha experimentat successius canvis al llarg de la seva història, canvis que afecten la professió i als professionals, i tots aquests canvis gairebé sempre vénen marcats pels avenços tecnològics."

La premsa, que al principi només buscava un nou suport de distribució, ha d'adaptar-se ràpidament a aquesta competència entrant a la xarxa amb nous productes. La premsa i el nou mitjà són complementaris, és a dir, l'aparició d'un nou mitjà no ha de suposar la desaparició de l'altre, ja que el negoci no és el suport sinó la informació. Els continguts informatius de caràcter periodístic han de ser introduïts a la xarxa per periodistes, única manera de garantir la seva qualitat, objectivitat i veracitat. És a dir, dotar la informació periodística amb credibilitat. Però, la seva presència virtual i la possibilitat d'interactivitat són alguns dels elements importants que la Internet ha introduït al món del periodisme i, en aquest cas, en el del periodisme esportiu.

L'aparició de la Internet ha transformat la manera de produir notícies. Cada vegada més, les xarxes socials com Twitter s'estan imposant com la plataforma preferida pels serveis de notícies per oferir avanços de primícies. Aquestes xarxes socials han modificat la rutina diària del periodista esportiu, que troba en aquestes xarxes més possibilitats per interactuar amb els seus receptors, per reforçar la seva marca periodística personal i per trobar notícies i noves històries a explicar. El creixement d'Internet ha provocat el naixement de múltiples mitjans digitals esportius, que han aprofitat les noves plataformes per informar amb major especialització del futbol i dels altres esports.

Un dels majors reptes que s'enfronta el periodisme esportiu tradicional tracta en com es pot adaptar a una societat on, cada vegada més, molts lectors prefereixen buscar les notícies esportives en els suports digitals abans que en el paper. Aquest pas s'ha accelerat en els últims anys, a causa de l'aparició dels nous dispositius tecnològics que permeten que, en qualsevol moment i lloc, es pugui accedir a les últimes notícies i resultats.

El periodisme esportiu digital ha trobat una via de propagació major amb les principals xarxes socials. A través dels comptes oficials o d'alguns dels periodistes més reconeguts, els mitjans han aconseguit donar una major difusió als seus continguts mitjançant enllaços a notícies, reportatges o articles d'opinió. Els periodistes esportius que treballen per Internet, inclouen espais de participació perquè els lectors comentin les publicacions, facin suggeriments i correccions i aportin dades i documents. Aquests espais, però, en moltes ocasions, estan replets de crítiques i mofes dels mateixos usuaris.

D'altra banda, a més d'aquests nous mitjans d'Internet, el periodisme esportiu ha avançat en el paper amb l'aparició de publicacions que han apostat per formats llargs, amb un disseny original i uns continguts de qualitat. Actualment, el periodisme esportiu s'enforteix amb el caràcter visual dels seus continguts. Tant en els dissenys de les seves webs com en les pàgines impreses, els mitjans esportius han sabut innovar per fer-se més atractius i captar l'atenció dels lectors a través de fotografies sorprenents, titulars destacats i infografies.

També hem extret la taula de l'última onada de l'EGM de les deu pàgines més visitades de Internet. Com podem observar, entre les 10, trobem les versions digitals dels diaris *Marca* i *As*.

4. Futbol i periodisme esportiu a Espanya

4.1. Història del futbol a Espanya

La història moderna de l'esport més mediàtic del món abasta més de 100 anys

Web	Visitants únics	Temps per visita	Pàgines per visita
Youtube	26.740.000	00:21:25	9,1
Facebook	20.326.000	00:08:54	8,8
El País	6.731.000	00:06:10	2,9
Marca	4.656.000	00:08:34	4,7
Loterias y apuestas	3.455.000	00:14:44	6,7
La Vanguardia	3.365.000	00:09:17	5,9
As	2.376.000	00:06:48	3,5
Rtve	1.967.000	00:05:34	2,7
El Periódico	1.800.000	00:09:08	4,2
Antena 3 TV	1.654.000	00:16:13	2,4

d'existència. Però la primera associació i òrgan governatiu del futbol, la Football Association, es va fundar l'any 1863 a Anglaterra. Des d'aleshores, el futbol ha tingut un creixement constant fins al punt de convertir-se en l'esport més popular i practicat del món amb uns 270 milions de persones involucrades, segons els estudis de la FIFA (Federació Internacional de Futbol Associació).

Amb la realització de la primera reunió de la International Football Association Board l'any 1886 i la fundació de la FIFA al 1904, el futbol s'ha expandit fins a arribar a tots els carrers del món. L'any 1930 es va començar a disputar la Copa Mundial de Futbol i es va convertir en l'esdeveniment esportiu més important del món.

Els inicis del futbol a Espanya cal relacionar-los amb l'arribada d'una companyia anglesa a les mines del Río Tinto de Huelva l'any 1873. Mentre els anglesos esperaven el material necessari per a l'explotació de les mines al port, s'entretenien donant puntades a una pilota i, des d'aleshores, van donar a conèixer el futbol a Espanya. (Romero, 2009)

El futbol es va començar a practicar i popularitzar a Espanya als anys 70 i 80 però, a diferència d'altres països, va ser més complicat que s'institucionalitzés. De fet, no va ser fins al segle XX, concretament l'any 1902, quan es va començar a disputar la primera competició oficial del país, amb la creació de la Copa del Rei.

Durant els últims anys del segle XIX i principis del XX, el futbol es va començar a consolidar a Espanya i es van formar diversos equips en diferents ciutats del país. El primer club espanyol que es té constància és el Rio Tinto Foot-Ball Club, creat pels treballadors anglesos de les mines del Río Tinto. El club de Huelva, fundat l'any 1878, va desaparèixer uns anys més tard. Però, oficialment, el primer club de futbol d'Espanya és el Recreativo de Huelva, fundat per Williams Alexander Mackay al 23 de desembre del 1889, juntament amb diferents anglesos. L'equip va jugar contra equips veïns i contra el club anglès de Sevilla nascut l'any 1890 i anomenat Sevilla Foot-Ball Club que, actualment, es deixa en constància que no té relació amb l'actual Sevilla Fútbol Club.

Després de la fundació del Recreativo de Huelva i amb la popularitat del futbol en plena expansió, van seguir sorgint els equips que, a mesura que van passar els anys, es van convertir en els alguns dels més importants del país. El Palamós i l'Athletic de Bilbao a l'any 1898, el Futbol Club Barcelona al 1899, l'Espanyol al 1900, el Real Madrid al 1902 i l'Atlético de Madrid a l'any 1903 són els altres clubs més antics del país que es van oficialitzar.

El reconeixement del futbol va seguir creixent i van començar a sorgir les primeres competicions nacionals. L'any 1902, es va organitzar la primera competició d'Espanya, primerament anomenada com el Concurso Madrid de Foot-Ball Association o popularment coneguda com la Copa de la Coronación, pels germans Carlos i Juan Padrós,

dos dels fundadors de la Sociedad Madrid Foot-Ball Club. Aquesta competició es va celebrar pel recent nomenament com a Rei d'Espanya d'Alfonso XIII de Borbón i va ser l'origen de l'actual Copa del Rei, la competició futbolística més antiga del país. Aquesta primera edició la va guanyar el Bizcaia, equip combinat entre l'Athletic Club i el Bilbao Football Club.

El gran èxit aconseguit per aquest torneig va provocar que en Carlos Padrós decidís instaurar un torneig nacional anual on participessin la majoria dels clubs oficials del país, amb el nom de Campionat d'Espanya. En aquesta competició, van limitar la participació en un representant per regió i va aconseguir que el rei Alfons XIII donés una copa per al campió.

Ràpidament va ser necessari la creació d'un organisme regulador i oficial nacional i, després de diversos intents negats per la FIFA, com La Federació Espanyola de Clubs de Football o la Unió Espanyola de Clubs de Foot-ball, va néixer oficialment la Federació Espanyola de Futbol (RFEF) al 23 de setembre de l'any 1913. Anteriorment, eren els mateixos clubs i les federacions regionals qui decidien les diverses competències. Més endavant, l'any 1920, es va crear la selecció espanyola per participar en els Jocs Olímpics d'Amberes.

El 1926 va ser un any molt important per la història del futbol espanyol. Després d'un llarg procés de debat iniciat dos anys abans, els clubs van aprovar el Primer Reglament del Futbol Professional el 30 de juny. La Federació va seguir el model britànic i va donar pas al futbol professional, establint les bases per la creació d'un Campionat Nacional de Lliga Professional.

La primera edició es va disputar als anys 1928 i 1929 i la va guanyar el Futbol Club Barcelona. Però, tot i quedar tercer en el primer campionat, el gran dominador d'aquests primers anys va ser l'Athletic Club, que va guanyar els títols del 1930, 1931, 1934 i del 1936. Els altres equips que van aconseguir guanyar el títol de Lliga, abans de la Guerra Civil, van ser el Real Madrid als anys 1932 i 1933 i el Betis, el 1935.

Actualment, la lliga espanyola és considerada com una de les cinc grans lligues europees, ocupant la primera posició del coeficient UEFA, superant la Premier League anglesa, la Serie A italiana, la Bundesliga alemana i la Ligue 1 francesa. A més, també és

considerada, segons el rànquing anual oficial de la Federació Internacional d'Història i Estadística de Futbol (IFFHS), com la millor lliga del món des de l'any 2010.

El futbol anava calant dins de la societat espanyola i el seu creixement va anar en augment fins a la Guerra Civil Espanyola. A causa del conflicte bèl·lic, va haver-hi una interrupció de les competicions de futbol d'àmbit estatal i no es van reprendre fins al final de la guerra. Després de la Guerra Civil i amb la dictadura de Franco establerta, es van imposar diversos canvis, com l'obligació de tenir tots els noms dels clubs en castellà, alterant molts dels noms que utilitzaven l'anglès o una altra llengua peninsular. Per exemple, l'Athletic Club va passar a anomenar-se Atlético de Bilbao o, com el Football Club Barcelona, que va passar a dir-se Club de Fútbol Barcelona. Aquesta imposició va durar fins al 1972. A més, durant la dictadura de Franco, el futbol va actuar com a mitjà de control social i es va fer servir com a mecanisme de nacionalització i propaganda mitjançant l'apropiació franquista de les victòries del futbol espanyol i en la promoció d'una identitat col·lectiva dels espanyols.

Amb tots aquests importants passos des dels seus orígens, el futbol es va acabar consolidant com l'anomenat "esport rei" a Espanya, gràcies a la professionalització i al suport i afició de la societat espanyola a l'esport. Durant l'època franquista, van anant apareixent i desapareixent normes i decisions per part de la Federació Espanyola.

A partir dels anys 80, el futbol a Espanya va començar a créixer i evolucionar amb una major velocitat. La Copa Mundial del 1982 es va celebrar a Espanya i, durant aquest any, va haver-hi un creixement accentuat en la popularitat del futbol. El Mundial del 82 va ser la dotzena edició del campionat mundial de futbol masculí organitzat per la FIFA i es va disputar des del 13 de juny fins al 11 de juliol. El campionat va comptar per primera vegada amb la participació de 24 seleccions nacionals i amb representants de tots els continents. Va guanyar la selecció italiana, després de vèncer a Alemanya a la gran final.

La Copa Mundial del 1982 va ser el primer gran esdeveniment esportiu organitzat a Espanya. El comitè organitzador va habilitar un total de 17 estadis en 14 seus, incloent-hi el Camp Nou per la inauguració i el Santiago Bernabeu per la final. Tots aquests principals estadis van ser remodelats i es van invertir molts diners per actualitzar la xarxa de transports. També va néixer una de les figures esportives espanyoles més conegudes,

la mascota Naranjito, que es va convertir en el símbol del torneig. Tot i el gran esforç econòmic i social, la selecció nacional va caure eliminada amb només una victòria.

D'altra banda, el campionat de Lliga va adquirir una gran importància i va provocar que, l'any 1984, es fundés la Lliga Nacional de Futbol Professional, coneguda popularment per les sigles LFP. Aquesta associació estava integrada pels diferents clubs i societats anònimes esportives que participaven en les diferents categories professionals de la lliga espanyola de futbol. Des d'aquest any, s'ha encarregat de la regulació de Primera Divisió i de Segona Divisió "A", juntament amb la RFEF. A la temporada 95-96 es van autoritzar els tres canvis de jugadors durant el partit, l'assignació de 3 punts per victòria i el dorsal fixe pels jugadors professionals.

A partir dels anys 90, el futbol espanyol va començar a viure una revolució molt important pels ingressos de les retransmissions televisives, els fitxatges milionaris, la conversió dels clubs esportius en societats anònimes esportives i per la globalització futbolística. El futbol ja començava a mostrar el seu domini econòmic i social.

4.2. El periodisme arriba en el futbol

La figura del futbol espanyol com a fenomen social i espectacle esportiu s'ha fomentat en una àmplia cobertura informativa en els mitjans de comunicació. Inicialment, les informacions futbolístiques es van començar a publicar a la premsa escrita espanyola per influència del periodisme anglès i francès. A finals del segle XIX i, especialment, a principis del XX, van sorgir diverses publicacions esportives que, aleshores, el futbol encara no tenia el protagonisme que té actualment. El futbol va aparèixer en la secció d'esports dels diaris d'informació general i en els diaris esportius especialitzats del moment.

L'1 de novembre del 1870, el diari *El progreso* va publicar la primera notícia futbolística escrita a Espanya. Però la primera crònica periodística d'un partit es va dur a terme al 29 de juny del 1889 a Bilbao entre dos equips anglesos, el Barmston Rangers i un equip format per mariners de diversos vaixells. La crònica va ser publicada pel *Sunderland Daily Echo and Shipping Gazette*.

Durant els primers anys del segle XX, el futbol es va revelar com l'esport més popular de la societat espanyola i, gràcies a l'ajuda de diversos mitjans de comunicació, es va

convertir en un espectacle de masses. Les olimpíades d'Amberes del 1920, on els espanyols van aconseguir una segona plaça, va ser un dels esdeveniments futbolístics més importants per la relació entre el futbol i el periodisme esportiu. L'equip espanyol va rebre els qualificatius de "la furia española" i "los diablos rojos" i es van convertir en dos termes importants per la selecció espanyola de futbol i per l'espanyolització de l'esport. A més, aquest èxit va donar origen a una nova etapa cap a la popularització i professionalització del futbol. A partir d'aquests qualificatius, els mitjans van provocar que la figura del futbolista fos estereotipada des de la masculinitat fins a una representació nacionalitzadora.

Sense cap mena de dubte, els anys 20 van ser els que acabarien determinant la inflexió del futbol espanyol cap a l'esport més popular i mediàtic. Durant l'any 1922, es van comptabilitzar 459 entitats esportives a Espanya i, d'aquestes, 312 es dedicaven exclusivament al futbol. A més, ja comptaven amb 8 zones federatives.

Els èxits aconseguits a Amberes i la ràpida irrupció del futbol com un esport i espectacle i, especialment, la mediatització de la premsa esportiva va provocar una major popularització de l'esport. Una de les comunitats que més va apostar pel futbol i pels mitjans de comunicació futbolístics va ser Catalunya. L'any 1923, Lleida ja comptava amb 42 equips inscrits en competicions locals i, com a Tàrrrega, s'organitzaven campionats escolars promoguts pels clubs de futbol locals.

A través de la gran mediatització futbolística, hi va haver un creixement de la popularització del futbol a Catalunya. Aquesta mediatització futbolística es va veure reflectida a múltiples mitjans i capçaleres on començaven a destacar les informacions relacionades amb el futbol. L'any 1920 va néixer la revista futbolística i d'humor *La Zancadilla* i, dos anys més tard, el setmanari català el *Xut!*, que va oferir un toc humorístic i de popularitat a l'esport. El setmanari català va aconseguir un gran èxit i, després d'aconseguir una important popularitat, es van crear diferents revistes similars com *Pan-Nal!* el 1923, *La Barrila Deportiva* i *Faut* a l'any 1924 o *El Safareig Deportivo* al 1925.

Des d'aleshores, van seguint apareixent múltiples setmanaris futbolístics que van provocar que el protagonisme del futbol ocupés la major part de les pàgines de la premsa esportiva. Algunes d'aquestes revistes van ser *La pelota semanal* (1922), *Gol* (1923), *Orsai* (1924), *Futbol Asociación* (1925). A més, altres mitjans esportius importants de

l'època ja començaven a tractar el futbol com l'autèntic esport protagonista, com *La Jornada Deportiva*, *l'Excelsior* o *l'Esport Català*.

La gran expectació de la societat espanyola amb el futbol i la important influència, que anava en augment, dels mitjans de comunicació van provocar que els jugadors professionals es convertissin en autèntics ídols populars i, aquesta popularitat, va causar que les seves imatges transcendissin cap a l'esfera del consum de tota mena de productes, fins i tot, els que no tenien cap mena de relació amb l'esport. En la segona meitat dels anys 20, el futbol s'havia expandit per tota Espanya i s'havia consolidat com l'esport rei però, també, es va convertir en un succulent negoci pels clubs i els mitjans de comunicació.

El periodisme esportiu anava ocupant un espai cada vegada més gran entre el periodisme d'informació general i el futbol era el principal culpable. L'espectacle i l'interès del públic i dels esportistes en el futbol va incitar a la presència de notícies futbolístiques en la gran majoria de la premsa nacional i, a més, un important creixement de l'interès en la literatura futbolística.

Després de múltiples obres literàries dedicades al futbol com *El football Olímpico* d'en Manuel Castro, *Fútbol* d'Alonso de Caso o *El arte del Foot-Ball* d'en John Aslhey, van començar a aparèixer les col·leccions dels mitjans esportius. Una de les primeres i més populars va ser la llançada per l'editorial Millà i *La Jornada Deportiva*, la col·lecció *Los Ases del Fútbol*. Aquesta comptava amb diversos quaderns amb il·lustracions que rendien homenatge a les grans virtuts personals i esportives dels millors futbolistes professionals del moment.

Les gestes futbolístiques d'Espanya també van ser explicades en diferents obres periodístiques. Una de les més mediàtiques va ser la *Furia Española* del periodista Alberto Martín Fernández, que va participar en múltiples col·laboracions de la premsa esportiva, com en moltes cròniques futbolístiques en el diari *ABC*. El periodista, conegut popularment com a "Juan el Deportista", era l'encarregat de narrar els esdeveniments futbolístics de la selecció espanyola en aquells anys.

Però no van ser solament els periodistes i directius qui van escriure i informar del futbol. També alguns dels millors esportistes de l'època van voler escriure les seves memòries. El barcelonista Paulino Alcántara va ser un d'ells. Alcántara va ser un dels millors jugadors del Barça de la seva època i va voler escriure un llibre de memòries biogràfiques,

on es comentaven les experiències vívides al llarg de la trajectòria futbolística, diverses opinions i consells sobre el futbol. També s'hi van afegir entrenadors professionals com Sissy Silvio Alkalay amb la seva publicació *Método práctico para el entrenamiento del foot-ball*. L'entrenador hongarès va comptar amb la col·laboració d'importants jugadors com Zamora, Zabala, Alcántara o Canals.

En arribar als anys 30, la literatura futbolística va continuar amb una projecció ascendent. Durant aquest període, es va descobrir una literatura periodística i la crítica que tractava de contextualitzar socialment el fenomen futbolístic.

4.3. La crisi del periodisme esportiu a Espanya

La influència del futbol a la societat mundial és evident. Els seguidors s'identifiquen amb un equip dins de les lligues nacionals i de les seves seleccions. Per aquest motiu, els mitjans de comunicació han sabut aprofitar el que els ofereix aquest esport, amb un important benefici econòmic.

En el futbol es van començar a presenciar un gran nombre d'interessos i d'oportunitats de negoci. Actualment, el potencial de negocis és cada vegada més gran i el futbol s'ha convertit en un dels més importants del món. Segons l'estudi *Annual Review of Football Finance*, el futbol s'ha posicionat com la 17ª economia del món. Els mitjans de comunicació i diverses empreses s'han encarregat de convertir l'esport en un dels negocis més fructífers de la història.

La informació futbolística envolta tot l'espectacle i el món del futbol. És la base del negoci periodístic actual. Les retransmissions esportives s'han convertit en els espais més vistos pel públic i, per tant, són els més cobejats per les cadenes per fer-se amb els seus drets d'emissió. El futbol s'ha consolidat com un element clau en l'estratègia comercial de les cadenes.

Amb el pas de les dècades i el gran augment de difusió dels esdeveniments esportius s'ha anat perdent l'essència dels primers periodistes. El periodisme esportiu no ha sabut suportar el creixement econòmic de l'esport i, en especial, del futbol i molts dels periodistes més rellevants del moment s'han oblidat totalment del rigor periodístic. Primerament, es van començar a publicar informacions relacionades amb l'esport, com els contractes dels esportistes o possibles fixatges o vendes però, a mesura que aquestes

informacions externes anaven augmentant, es van iniciar publicacions de qüestions totalment deslligades a l'esport, tafaneries i curiositats sobre els mateixos professionals.

Aquesta influència mediàtica sobre els esportistes ha provocat una sèrie de conseqüències. Els esportistes professionals s'han acabat de convertir en autèntics famosos i "celebrities" per l'opinió pública. Actualment, als aficionats a l'esport ja no els interessa solament el que passa dins del terreny de joc, sinó que també volen saber detalladament el que succeeix a l'entorn dels professionals.

L'esport és tractat pels mitjans de comunicació com un espectacle i un consum de masses. Els periodistes esportius s'han anat allunyant de l'objectiu prioritari i, molts d'aquests, han anat cometent errors en la informació esportiva, principalment, per oblidar per complet l'objectivitat. És cert que l'objectivitat absoluta no existeix però, un periodista rigorós hauria d'intentar aconseguir-la en moltes situacions.

Antigament, el periodisme esportiu el caracteritzava l'honestedat i el bon criteri i, a més, els periodistes esportius seguien uns corresponents codis deontològics que marcaven la seva professionalitat. Aleshores, les notícies i informacions més exitoses eren aquelles que estaven contrastades i comptaven amb una gran qualitat i rigor, els beneficis s'obtenien informant el que s'havia d'explicar i no i, a més, els periodistes és situaven darrere de la notícia i no dins d'aquesta.

És totalment cert que, anys enrere, l'única forma de mantenir-se informat sobre l'esport era a través dels pocs mitjans escrits esportius i d'alguns programes radiofònics nocturns. Aquesta escassetat de notícies esportives provocava que els periodistes busquessin sempre el màxim rigor possible en totes les seves informacions.

Però, amb l'arribada del segle XXI i l'aparició de les noves tecnologies i, especialment, de la internet, va revolucionar totalment la societat espanyola. Després que la internet es consolidés com el nou mitjà informatiu instantani a Espanya, el periodisme va evolucionar positivament. Però, ràpidament, es va observar que també tenia múltiples perjudicis que afectarien negativament al periodisme i, en aquest cas, al periodisme esportiu. Un d'aquests punts negatius ha sigut que, en moltes ocasions, la immediatesa estigui per sobre de la qualitat de les informacions i, especialment, que molts dels mitjans de comunicació actuals utilitzin les mateixes informacions obtingudes d'agències d'informació per editar-les segons els seus interessos.

L'esport s'ha anat convertint en una gran forma de negoci i, en moltes ocasions, en un espectacle d'entreteniment. Un dels punts d'inflexió on la crisi del periodisme esportiu estava en auge va ser el nomenament d'Eduardo Inda com el nou director del diari *Marca* l'any 2007. Inda, durant els seus 4 anys dirigint el diari més llegit d'Espanya, va renunciar als principis bàsics del periodisme esportiu, al codi deontològic i a l'objectivitat per complet per l'intent d'obtenir un rendiment econòmic major. Es va començar a fer un negoci amb els sentiments dels aficionats, cada vegada més exaltats. Notícies manipulades, polèmiques diàries, portades sensacionalistes a favor d'uns i en contra d'altres o rumors sobre traspessos van ser alguns dels punts que caracteritzaven el mitjà durant el 2007 i el 2011. Va ser un dels diaris que prioritzava el consum dels lectors i el rendiment econòmic que l'ètica periodística esportiva. També és cert que, actualment, amb Juan Ignacio Gallardo dirigint el diari, podem observar que el mitjà ha canviat totalment i compta amb un major rigor periodístic.

Però, aquesta crisi del periodisme esportiu no es va quedar en els mitjans escrits i, també, va anar dirigida cap a la televisió. En els últims anys, molta informació televisiva esportiva va començar a perdre importància i qualitat per l'aparició de programes esportius que, com el cas dels mitjans escrits, abandonaven tot el rigor periodístic per intentar captar l'atenció de l'audiència. Aquests programes han convertit l'esport i, en especial al futbol, en un show.

Aquests programes se sostenien sobre la rivalitat històrica del Barça i el Madrid amb múltiples discussions marcades per la parcialitat, l'espectacle, les polèmiques i la teatralització dels col·laboradors. Aquests programes, com *Punto Pelota* de la cadena Interconomía, ja venien influenciats d'altres shows televisius com *Crónicas Marcianas*.

Però, no ha sigut tot negatiu. Aquest periodisme esportiu ha creat una cobertura molt més àmplia i ha permès que molts aficionats puguin saber detalladament tot el que envolta a l'esport. O creguin saber-ho. També és veritat que segueixen existint periodistes esportius que tenen com a prioritat la integritat professional i respecten el codi deontològic i el rigor periodístic. Aquests han de ser els autèntics referents.

L'autèntica i preocupant paradoxa del periodisme esportiu a Espanya és que molts dels mitjans de comunicació gratuïts abandonen l'ètica periodística i la qualitat dels programes, amb l'objectiu d'obtenir un major benefici econòmic i, en canvi, els mitjans

privats com Canal Plus o GolTV ofereixen una informació esportiva de qualitat i respectant els valors del periodisme esportiu.

Un dels exemples històrics més clars, on es va mostrar que el periodisme esportiu espanyol no passava per un dels seus millors moments, va ser una anècdota amb Tata Martino, entrenador del Barça en aquell moment. En una de les rodes de premsa, l'entrenador argentí es va assabentar de la imparcialitat de molts dels periodistes esportius dient que “vienen aquí a preguntarme vestidos con la camiseta de su equipo”. I mira que a Argentina el nivell de fanatisme esportiu és molt elevat.

Avui dia, podem trobar diferents tipus de periodista esportiu, els que segueixen defensant els valors de l'ofici i respecten una ètica periodística i els que formen part de l'espectacle.

4.4. La corrupció del periodisme esportiu

El periodisme esportiu travessa moments delicats a Espanya i reclama, en molts dels periodistes esportius, una revolució que li retorni la dignitat, l'honestedat i el rigor periodístic. Els professionals de la informació esportiva han d'assumir que, qui abandona el codi deontològic i els valors del periodisme, també deixa de banda una professió que va néixer vinculada amb la veritat.

Pel periodisme esportiu, com totes les branques del periodisme, és imprescindible la veritat i la llibertat i, tots aquells que no segueixin aquests ideals bàsics, tan lluitats per aconseguir-los anys enrere, embruten considerablement l'esport i el periodisme esportiu. La dignitat i l'intent per ser un bon periodista esportiu sempre hauria de ser la prioritat. Però, lamentablement, actualment hi ha masses que renunciïn a tots aquests valors per augmentar la seva popularitat o tindre un major benefici econòmic.

És cert que el periodisme esportiu ha anat evolucionant de molestes maneres a mesura que han anat passant els anys però, de corrupció, n'hi ha hagut sempre.

Per escriure aquest apartat, ens ha sigut de gran ajuda el llibre *La corrupció del periodisme esportiu*, escrit pel periodista Jaume Rius. L'autor ens explica diferents casos de corrupció que ha viscut dins del periodisme esportiu. Rius i Solé és un periodista especialitzat en el camp de l'esport i va ser el cofundador del diari *Sport* i un dels pioners de Televisió de Catalunya.

En el seu llibre, primerament, Rius vol deixar clar com era el periodisme esportiu d'abans i com treballaven els professionals. Antoni Hernández Filloy, el periodista encarregat d'escriure el pròleg del llibre, remarca que “*When I was young* (en anglès queda menys dur) hi havia una certa independència i individualitat informativa. Els periodistes buscaven i generaven la seva informació individualment i, així, els mitjans podien oferir la seva pròpia actualitat”. Comencen destacant com s'aconseguia la informació important anys enrere i criticant la forma de fer-ho actual.

A més, Filloy també afegia que “el mitjà sempre ha estat el missatge. I poder créixer amb un mitjà com a cognom després del teu nom conferia categoria, posició i respecta. L'ègida del poder. Del poder de la informació. I el periodista d'ahir això ho tenia. La televisió (solament n'hi havia una... o una i mitja) no podia ser a tot arreu, ni a tota hora, com ara. Però si el periodista de carrer (gairebé tots ho eren, perquè el periodista vivia al carrer i a les redaccions solament s'hi anava a *cuinar* la informació aconseguida fora)”. Abans de començar a detallar algunes de les seves vivències corruptes relacions amb el periodisme esportiu, volen deixar clar quin valor tenia el poder la informació i com ha canviat la manera d'aconseguir informació. Actualment, els mitjans de comunicació s'autoalimenten, els uns i els altres i, a més, el diari t'explica el que ahir vas sentir a la ràdio i vas poder veure en directe a la televisió. La premsa escrita, antigament, gaudia d'un prestigi i una solvència inigualable i el que es publicava a un mitjà escrit anava a missa. Simplement perquè ho deia el diari. Com destaca Filloy, “Les coses han canviat i molt. Encara que la premsa escrita no ha acabat d'assabentar-se'n”.

En el mateix magnífic pròleg, el periodista defensa la figura del periodista esportiu i critica durament a tots aquells que menyspreaven al periodisme esportiu. “Per què triomfen els periodistes esportius als mitjans d'informació general? Per diverses qualitats intrínseques d'un bon professional: la primera, són molt treballadors, molt bons professionals, avesats a l'infinit torrent de l'activitat esportiva; a més de voluntariosos, generosos... fidels i adaptables. Igual que aposten per uns colors esportius, poden funcionar amb idèntica il·lusió en la defensa dels colors dels partits polítics, els de les marques comercials o els de les ofertes televisives més alineats”. Filloy defensa que els periodistes esportius sempre han estat uns pencaires i que, a causa del seu esforç i treball dur, sempre triomfen. Però, també apunta que, actualment, hi ha molts que no ho són.

Per acabar el pròleg, Antoni Hernández Filloy, que va ser el primer director del diari *Sport*, va lamentar del gran èxit que va aconseguir el mitjà esportiu català. Segons l'autor, va ser una autèntica pena que es convertís en un model a imitar per la resta de la premsa esportiva espanyola i, com diu, “Mai més hi hauria penals a l'àrea de l'equip local, ni els jugadors de casa tornarien a donar una puntada al contrari i els àrbitres solament xiularien bé si ho feien clarament a favor dels nostres...”.

És curiós que el primer director de l'*Sport* lamenti tant el triomf del mitjà que va dirigir. Realment m'impacta molt. El periodista va confessar que “El model *Sport* va triomfar. Lamentablement. Sí, lamentablement, perquè el seu triomf va ser la ruïna de tots. Va crear escola en la premsa esportiva. Es tractava d'alinear-se nítidament i sense amagar-se'n. Sense vergonya. I escriure sota el deformat prisma del partidisme més radical competint amb la visió dels seguidors més fanatitzats”. Considero que no cal dir res més perquè ho deixa tot ben clar. És cert que, més endavant, defensa al seu mitjà dient que va ser una opció clara i gens enganyosa. No van intentar enganyar a ningú ni van amagar res i, des del primer moment, es va crear per ser el diari per a la gent del Barça, amb els continguts i opinions que podien satisfer als culés. Però, segons el periodista, la idea va triomfar més del compte.

És evident que el periodisme esportiu ha patit múltiples episodis de corrupció al llarg de la seva història i, també, que molts periodistes esportius han embrutat la professió pels seus propis interessos i, lamentablement, la majoria d'aquests no se'ls ha enxampat. Per aquest motiu, s'agraeix molt quan un periodista explica diverses experiències corruptes que ha pogut viure al llarg de la seva carrera professional. Ha sigut difícil triar-ne unes poques de les moltes que explica en Jaume Rius però intentarem escollir les més rellevants.

Una de les primeres experiències que Rius explica està relacionada amb el Sant Andreu. El Sant Andreu, fundat l'any 1909, és un dels clubs catalans més antics de la història. Els directius, amb motiu d'una celebració, va convocar a tots els periodistes que cobrien la informació del cub a un sopar especial. Especial perquè com diu en Jaume Rius (2013: 19), “es podia considerar de gala perquè fins i tot hi havia llagosta al menú, fet gens habitual en aquella època perquè aquest plat tan sols era a l'abast d'alguns privilegiats”. La idea de la directiva era regalar un rellotge Duward a tots els periodistes. Però, després que la notícia del sopar s'escampés i assistissin el doble de periodistes esperats, la

directiva va decidir comprar més rellotges per no quedar malament amb cap redactor ni director de cap mitjà de comunicació. Tot i que, alguns d'aquells periodistes esportius, no tenien cap mena d'informació del club, van acceptar l'obsequi sense pensar-s'ho dues vegades. Segons Rius, “encara que la majoria d'ells mai no havien trepitjat el Narcís Sala, [...] i n'hi havia que ni tan sols sabien en quina categoria jugava l'equip que sempre ha lluit les quatre barres”.

Rius també va detallar una de les vivències corruptes més sospitades del futbol català. Aquesta història corrupta està relacionada amb l'Europa, un dels equips històrics del futbol espanyol i un dels fundadors de la Lliga la temporada 1928-1929. Aquesta vivència s'ha rumorejat molt a Catalunya. El club català, jugava aleshores a Tercera Divisió i el seu objectiu era l'ascens a Segona però, com remarca Rius (2013: 27) , “ben poc podien imaginar els seus directius i jugadors que això seria impossible per motius aliens a l'esport”. A l'hora de disputar la promoció d'ascens, l'Europa va rebre una notificació telefònica del palau d'El Pardo, on vivia el dictador Francisco Franco. En aquest comunicat, se'ls hi comunicava explícitament que “a causa de la vaga dels miners d'Astúries, era obligatori l'ascens del Langreo, l'adversari del conjunt europeista”. Tot i els intents dels directius de l'Europa, la resposta dels representants de la Federació Espanyola va ser molt contundent: “El govern ordena que el Langreo ha de pujar com sigui. L'Europa ja ho farà la temporada següent”. Després dels comunicats, de triar un camp enfangat d'Astúries, suposadament neutral, per disputar el partit de desempat i d'un arbitratge més que polèmic, l'Europa va perdre el partit i el Langreo va ascendir a Segona Divisió i, pocs dies més tard, les vagues de la mineria asturiana i els problemes ocasionats al govern franquista es van acabar.

Però la corrupció d'aquesta vivència no va acabar aquí. A la temporada vinent, l'Europa i el Lleida mantenien una lluita esportiva molt competida per aconseguir el lideratge que donava dret a disputar la promoció d'ascens a Segona. I, quan estava a punt d'arribar el partit que els enfrontaria per decidir la primera posició, l'Europa va rebre una trucada. Durant la setmana, van fer una reunió on van assistir l'aleshores president de la Federació Catalana de Futbol, Antoni Julià de Capmany, el delegat de l'Europa, Espàrrrech, el president del Col·legi d'Àrbitres de Lleida i l'àrbitre del partit, Martínez Benegas. I, en aquesta sospitosa reunió, segons Rius, “es va informar el senyor Martínez Benegas de l'atropellament que va patir l'Europa la temporada anterior, i se li va insinuar que seria convenient que guanyés l'Europa. Finalment, l'Europa va vèncer i va poder jugar la

promoció d'ascens i, després de facilitar les dues eliminatòries a l'equip català, va pujar finalment a Segona Divisió. Molts dels periodistes esportius que van presenciar aquestes injustícies i eren plenament conscients de la corrupció de la situació, no ho van denunciar ni criticar pels seus mitjans corresponents.

D'altra banda, Rius (2013: 37) també destaca que era molt freqüent que algú fes arribar un sobre mensual als periodistes "amics", que eren els que publicaven tot el que se'ls manava. L'autor ens explica algun exemple. "Puc explicar el cas d'un col·lega que va arribar a ser director meu: va protestar a la directiva del Barcelona perquè rebia la mateixa quantitat que altres companys quan ell era el redactor en cap d'un diari català i corresponsal d'un altre de madrileny, esportiu per a més detall. Quina equanimitat se li podia demanar a l'hora d'escriure sobre els partits que jugava l'equip barcelonista?". No només hi havia sobres per molts periodistes esportius corruptes, sinó que molts d'aquests discutien per aconseguir encara més diners. És cert que passava en totes les seccions del periodisme però, és molt trist. Tot i això, segons Rius, els sobres s'han substituït perquè, actualment, la majoria dels periodistes esportius acostumen a ser els seguidors més fanàtics i això fa que, en moltes ocasions, no diguin la veritat per no "traïr" al seu equip.

El periodista també ha escrit i criticat que alguns periodistes cobraven per entrevistar a esportistes, que molts dels viatges que feien eren pagats pels clubs, que gran part dels periodistes esportius rebien obsequis per les festes de Nadal i que molts jugadors acceptaven suborns.

Però una de les vivències, explicades al llibre, que més ens intriga són la dels partits "arreglats". Des dels orígens del futbol, sempre hi ha el rumor i la sospita dels tripijocs d'alguns partits. Com destaca Rius (2013: 53), "El que mai no s'ha pogut demostrar a Espanya, malgrat que hi ha indicis més que evidents, és l'existència de partits "arreglats". I és que hi ha molta gent involucrada i ningú no ho vol denunciar públicament per falta de proves... que sempre es procuren amagar". Hi ha hagut múltiples casos a dins i fora d'Espanya que es pot sospitar seriosament per la possible manipulació d'un partit de futbol. Però, els encarregats per intentar solucionar-ho, segons Rius, acostumen a no fer res. L'autor posa l'exemple d'un partit entre el Castelló i l'Europa.

Era l'últim partit de la temporada i, mentre l'equip català no es jugava res, el Castelló havia de guanyar per mantenir la categoria. I segons Rius, "a la mitja part, amb el resultat

d'empat a zero, un periodista va cridar al delegat de l'Europa. Li va dir que era íntim amic de l'entrenador i que portava una maleta amb un milió de pessetes. Va ensenyar-li els diners i els hi va oferir per deixar-se guanyar". L'Europa, segons Rius, va rebutjar aquest suborn però, finalment, el Castelló va aconseguir marcar el gol de la victòria i mantenir la categoria. L'equip català va perdre i, honradament, no va rebre cap suborn.

Moltes són les experiències corruptes que han embrutat la imatge del periodisme esportiu però, també tenim l'obligació d'explicar que hi ha molts periodistes esportius que respecten el codi deontològic, tenen un gran rigor periodístic i tenen com a prioritat seguir els valors i l'ètica periodística. Aquestes periodistes són els que han de representar una professió tan important com és la del periodista esportiu. En Jaume Rius té clar quines haurien de ser les condicions per convertir-se en un bon periodista. Els bons periodistes esportius han de ser honestos, independents, no han de manipular cap mena d'informació, han de contrastar les notícies i han de tractar el periodisme esportiu com es mereix.

5. Resultats i discussió

Després d'analitzar el marc teòric i el treball de camp, hem pogut assolir els objectius que ens havíem proposat, ens hem plantejat nous resultats i hem pogut desmentir i verificar múltiples hipòtesis. A continuació, presentarem els resultats del procés d'investigació i plantejarem una discussió per cada un d'ells.

Mitjançant les 13 entrevistes a directius de clubs professionals i de mitjans esportius, a periodistes esportius i a esportistes professionals...

5.1. La relació entre el periodisme esportiu i l'esport

Primerament, hem analitzat i estudiat la relació entre el món del periodisme esportiu i el món de l'esport. Amb els resultats obtinguts hem pogut demostrar que aquesta relació té un gran impacte social i econòmic, com ha anat evolucionant i com va sorgir aquesta relació.

5.1.1. La importància social

Dues de les preguntes més habituals era preguntar per la importància social de la relació entre el periodisme esportiu i l'esport i si l'esport tindria tant èxit sense aquesta connexió amb els mitjans esportius. Gairebé tots els entrevistats han remarcat aquesta importància social i econòmica i que ho han aconseguit perquè han sabut relacionar-se a la perfecció. És a dir, l'esport, els clubs i els esportistes professionals tenen l'èxit social i econòmic gràcies als mitjans esportius. L'escriptor i doctor en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport, en Jordi Osúa, ha destacat que “si vivim cada dia pendent de les notícies esportives és gràcies als mitjans de comunicació, doncs si només parlessin de la competició en si només ho farien un o dos cops a la setmana. I nosaltres tenim cada dia diverses hores de ràdio i televisió i molts diaris dedicats a parlar de l'esport.

Això és el que fa possible que sigui un ingredient de la vida de les persones fins el punt d'assimilar-se a una mena de “pregària” diària de l'aficionat que el manté en contacte amb l'univers esportiu”. L'escriptor ens ha explicat clarament que són els mitjans esportius qui s'encarreguen de mantenir informats a tota la societat per seguir mantenint aquest interès esportiu.

Com hem mencionat anteriorment, la gran majoria de les respostes mostren que l'esport no tindria l'èxit social actual si aquesta relació no existís. L'Edu de Batlle, cap d'esports de Rac 1, ens va raonar aquesta afirmació dient que "l'èxit social del futbol ve determinat per la quantitat d'impactes que genera en la societat mundial. En un món globalitzat, en el moment que els mitjans han aconseguit que la Lliga Espanyola pugui arribar arreu del món, això ha multiplicat el potencial a tots els clubs professionals". El periodista defensa que els mitjans han aconseguit que molta informació esportiva passi per tot el món i això provoca un important augment de potència econòmica i social pels clubs i esportistes professionals.

Per assolir definitivament aquesta idea, també era necessari saber l'opinió d'algun esportista professional que visqui en primera línia aquesta relació i aquesta repercussió mediàtica. Hem tingut l'oportunitat d'entrevista a en Carlos Clerc i a l'Alberto Benito. Els dos futbolistes estan totalment d'acord que l'esport i, especialment el futbol, tenen un gran ressò i una important popularitat pels mitjans esportius i periodistes. En Clerc, jugador del Levante, ha reconegut que la culpa de la gran repercussió i reconeixement que tenen els esportistes professionals és del periodisme esportiu. "Els mitjans esportius són els que ens posen en el punt de mira i fan que milers de persones ens coneguin. Sense ells, no ens coneixeria tanta gent i no tindríem cap mena de repercussió".

Per la mateixa línia va l'Alberto Benito, jugador de l'Albacete, que assegura que l'esport no generaria tants diners si els mitjans no parlessin d'ells. A més a més, el jugador de l'equip manxec va voler explicar dos clars exemples on es mostra la importància d'aquesta relació a la societat espanyola. Primer, recalcant que el futbol espanyol suposa l'1,37% del PIB nacional i genera més de 15.000 milions d'euros anuals per la gran repercussió mundial que provoquen els mitjans esportius. I, després, ens detalla la situació que estem vivint per comprovar la gran importància que té el futbol a la nostra societat dient que "s'han cancel·lat gairebé totes les competicions esportives d'Europa però s'intentarà acabar Primera i Segona Divisió. I diguin el que diguin, s'acabarà jugant per tots els diners que genera".

És totalment cert. Degut a la pandèmia que ens ha tocat viure, s'han cancel·lat gairebé totes les competicions esportives de tots els països però s'acabaran les lligues professionals de futbol per tots els diners que genera. I en aquestes decisions, bones o

dolentes, es demostra clarament que l'esport i, principalment el futbol, té una importància social i econòmica molt rellevant.

5.1.2. L'evolució d'aquesta relació

Un altre tema molt important sobre aquest objectiu és l'evolució que ha tingut aquesta relació. Primer, com va sorgir i, després, com ha anat evolucionant i canviant. Alguns dels periodistes entrevistats han volgut recalcar que, tot i que hi ha una relació potent i una important necessitat mútua, no es van crear entre ells. El periodisme no va crear l'esport i l'esport no va fundar el periodisme esportiu.

És una relació que va sorgir per determinades circumstàncies socials que van provocar que el públic s'interessés per l'esport en una època on els mitjans de masses no tenien el desenvolupament actual. En Jordi Sunyer, periodista esportiu de TV3 ho detalla a la perfecció. "D'alguna manera, els mitjans que hi havia en aquell moment van respondre a aquell interès i van proporcionar el contingut a una gent que li interessava aquest contingut per les raons que siguin, ja sigui per informar-se, per estar més ben situat a l'hora d'apostar per un equip o per qui marca el primer gol o el segon".

És una relació que ha anat evolucionant a mesura que passaven els anys i que la seva importància social cada vegada és més poderosa. Però no es van crear junts. És més, com vam estudiar en el marc teòric, l'esport va viure una època on no hi havia tanta repercussió mediàtica i el periodisme esportiu on només s'encarregaven d'informar dels resultats.

Després d'evidenciar que la relació no ha estat present sempre, hem volgut analitzar l'evolució d'aquesta connexió i ha sigut un dels temes més debatuts amb els entrevistats. Per alguns d'aquests, aquesta relació ha anat millorant i, per alguns altres, s'ha anat distanciant i ha anat complicant el treball dels mitjans i dels periodistes. Hem aconseguit opinions totalment diferents però la gran majoria dels periodistes han reconegut que l'evolució d'aquesta relació ha dificultat molt la feina del periodista esportiu.

Per una banda, el periodisme esportiu i l'esport s'han engrandit perquè, com ens ha explicat en Jordi Osúa, "en la mesura que l'interès per l'esport ha anat creixent, també ho ha fet la necessitat d'informar-se". Però, per una altra, la connexió entre els mitjans esportius i l'esport s'ha distanciat. Aquest problema ho ha detallat a la perfecció la Marta Ramon, periodista de Rac 1 que forma part del grup que narra els partits del Barça per

l'emissora, remarcant que cada vegada tenen menys accés directe als clubs i als jugadors i la relació és més distant que anys enrere. La periodista també ha afegit que “per part dels clubs hi ha una obsessió per controlar totes les informacions i cada vegada s'estan amagant més”.

En Gerard Romero, un dels periodistes esportius més mediàtics de Catalunya, també pensa el mateix. “La relació és molt més distant. Jo crec que abans tot era més proper i més fàcil perquè érem molts menys periodistes esportius i molts menys mitjans”. Dos dels motius més importants d'aquest distanciament han sigut els continguts propis que han generat els clubs i els serveis de comunicació que tenen els esportistes. Els clubs professionals han creat mitjans propis i els esportistes professionals tenen les seves pròpies xarxes socials.

Per tant, hem pogut comprovar que, encara que la relació hagi evolucionat en l'àmbit de potència social i econòmica, també s'ha distanciat per la desconfiança dels clubs i per l'aparició de les noves tecnologies. En Jordi Sunyer ens va alligonar amb un exemple molt clar. “Ara mateix tothom té mitjans de producció, per això totes les grans distribuïdores de continguts que fins ara venien a aquests continguts a grans empreses diuen: “Per què t'he de vendre això si això puc explotar-ho jo mateix”. Per exemple, Disney en compte de vendre tot el seu catàleg als seus operadors ha fet Disney+. I aquest plantejament és el que vindrà en els pròxims anys i és el que estem veient.

I això mateix passarà amb els clubs que tenen capacitat per produir els seus continguts, com BarçaTV o Real Madrid Televisión”. Per una banda, aquest escenari suposa que tot aquest contingut no arribi a tota la gent que la televisió generalista pot fer arribar però per altra fa que aquests grans clubs no necessitin intermediaris si ells mateixos poden tenir un mitjà de comunicació per produir aquests continguts.

També és cert que això ha passat amb el futbol. Amb altres esports segueix existint una relació propera perquè els clubs no s'amaguen tant i els esportistes no són tan populars. Per exemple, l'Edu de Batlle ho ha raonat d'aquesta manera: “El futbol professional s'ha anat amagant i els futbolistes són molt menys accessibles que abans. Ens dificulta molt la feina perquè els clubs són cada vegada menys generosos. Però amb la resta dels esports, és una relació prou sana perquè els clubs i els esportistes són més accessibles.

Per acabar d'analitzar aquest objectiu, hem tingut el plaer d'entrevistar a dos directius de dos clubs professionals que han viscut tota aquesta evolució en primera línia. L'Antonio Morales i en Xavi Andreu. Dos autèntics referents en el futbol català. En Morales va ser el president de la Gramenet durant gairebé 20 anys i va disputar 6 promocions d'ascens a Segona Divisió. Actualment, després d'haver viscut diverses polèmiques, és l'actual president de la Fundació Grama, i en Xavi Andreu és un autèntic referent del periodisme esportiu català i va ser conseller del Consell d'Administració del Sabadell.

Els dos entrevistats ens han assegurat que, anys enrere, la relació era molt més propera entre el món de l'esport i el del periodisme esportiu. Ens han explicat que existia una relació molt més propera, hi havia molta més confiança i s'ajudaven mútuament. En Morales ens va confirmar que va comptar amb moltes relacions importants amb molts directius i periodistes de diversos mitjans esportius. "He gaudit dels millors periodistes de Catalunya com amics i he tingut sempre molt bona relació amb els mitjans. I, en certes ocasions, m'han arribat a ajudar per augmentar el nostre benefici econòmic".

L'expresident de la Gramenet ens va explicar detalladament una experiència personal on es mostrava explícitament la relació que podia arribar a tenir amb diferents mitjans esportius. "El Barça i l'Atlético de Madrid volien fitxar a l'Oleguer. I, com que jo tenia molt bona relació amb els mitjans esportius d'aquella època, parlava amb els periodistes i els hi demanava que filtressin que 7 o 8 equips estaven darrere del jugador. I, així, el Barça va acabar pagant més diners pel futbolista.

Els periodistes no s'inventaven res perquè jo era qui els hi deia que certs equips volien comptar amb diversos jugadors de la Gramenet. També és veritat que ho he arribat a fer amb jugadors que han acabat jugant a Primera. És a dir, eren magnífics jugadors. Com l'Oleguer al Barça, Xavi Jiménez al Villarreal o l'Angel Morales a l'Espanyol. Eren jugadors excepcionals i vam fer tot el possible per treure el màxim benefici possible". El president ens ha confessat aquesta història per demostrar-nos el nivell de confiança que tenia amb els mitjans esportius i el gran rendiment econòmic i social que aconseguia amb aquesta relació tan propera.

En el cas d'en Xavier Andreu, ens ha volgut recalcar que una de les seves feines com a directiu d'un club professional era crear i mantenir bona relació amb els mitjans esportius. Segons l'exdirectiu del Sabadell, "un directiu d'un club ha de parlar cada dia amb els 10

o 12 mitjans que parlen del teu equip per saber el què pensen, com es troben o què necessiten”. Segons ell, ja no existeix aquesta relació entre un directiu d’un club professional amb un mitjà esportiu.

5.2. El caràcter de la relació

Un dels propòsits assolits més importants ha sigut analitzar detalladament la connexió entre el periodisme esportiu i l’esport. Ens hem centrat amb tres conceptes. Amb el mutu benefici, amb la mútua influència i amb el delicat punt que deixa de ser influència i passa a ser pressió.

5.2.1 El mutu benefici

Després d’analitzar la importància de la relació del periodisme esportiu i l’esport, d’estudiar la seva evolució i investigar el seu origen, vam decidir examinar el caràcter d’aquesta connexió.

Primerament, dins d’aquest objectiu general que ens vam proposar, ens hem centrat a analitzar el mutu benefici que existeix entre el periodisme esportiu i l’esport. Hem plantejat aquesta pregunta a tots els entrevistats i tots han respost que existeix aquest benefici mutu. No podríem començar discutint aquest resultat sense mencionar la contundent resposta del president de la Fundació Grama, l’Antonio Morales: “Uns pulmons sense oxigen no serveixen per res”. El president, com altres entrevistats, ens han recalcat que es beneficien i, a més a més, es necessiten mútuament. Per una banda, ens ho va reconèixer en Carlos Clerc dient que “podem fer mil coses, ser molt bons o ser molt dolents però, si al final no tenim a ningú que ho expliqui... no seríem ningú. La difusió dels mitjans és molt important i el futbol no seria tan bonic. En la meva opinió, no només es beneficien, sinó que no existiria l’un sense l’altre”. I, per una altra, també ens van defensar la idea tots els periodistes entrevistats. Com en Sunyer, destacant que “des del començament en què l’esport professional es converteix en un fenomen de masses hi ha una gent que paga per veure els partits, que consumeix tot el que hi ha al voltant del món de l’esport professional i s’estableix una roda de retroalimentació que afavoreix ambdues parts. Per tant, estem tots en el mateix vaixell o negoci. Està clar que tot plegat és una roda que es va retro-alimentant”.

O, també, com l'escriptor Jordi Osúa reivindicant que "sense esport el periodisme no té res a explicar i sense periodisme les gestes esportives no es poden donar a conèixer més enllà dels que les han vist en directe. A més els mitjans generen una emoció afegida a la gesta esportiva i li donen una dimensió política i social que no tindria sense la repercussió dels mitjans de comunicació. També sabem que en la mesura que un esport es retransmet per televisió s'incrementa la seva pràctica esportiva. L'un sense l'altre no haurien adquirit la dimensió que tenen avui dia".

En aquest objectiu, hem acabat treient resultats que no ens esperàvem ni ens havíem proposat. És cert que un dels nostres objectius principals és demostrar el mutu benefici que existeix entre el periodisme esportiu i l'esport. I considerem que ho hem assolit. Però també és cert que, després de l'evolució del treball de camp i del marc teòric, ens ha sorgit una nova hipòtesi important que és que, no només existeix un benefici mutu sinó que, també, existeix una mútua necessitat. Per tant, com diu l'Adrià Soldevila, periodista esportiu de la Cadena Ser i ex estudiant de la Universitat de Vic, "els mitjans esportius necessiten històries, exclusives, entrevistes i molta informació esportiva per publicar i explicar a l'audiència i l'esport necessita tota aquesta repercussió mediàtica per seguir creixent". Es complementen, es beneficien i es necessiten mútuament.

5.2.2. La mútua influència

Després d'estudiar aquesta idea concreta, ens vam proposar analitzar, també, la influència que existeix entre el món del periodisme esportiu i el de l'esport. En un principi, ens vam proposar com a objectius evidenciar que els clubs professionals tenien molta influència en els mitjans esportius. I contemplem que ho hem assolit. Però, després de realitzar la metodologia i revisar el marc teòric, ens hem adonat que els mitjans encara tenen més influència en el món de l'esport. En els esportistes professionals i en els clubs.

Per una banda, volíem saber l'opinió d'un esportista professional. Els hi vam preguntar que, si d'alguna manera o altre, els mitjans esportius influeixen en el món de l'esport. I els dos jugadors professionals pensaven el mateix: els mitjans esportius sí que influeixen en els esportistes però ja no tant com abans. Per exemple, en Clerc ens va ratificar que "t'acabes creient molt el que diuen. Si parlen molt bé de tu, acabes pensant que ho estàs fent genial i si posen el contrari, acabes pensant que ho estàs fent fatal. T'acaben condicionant".

En la mateixa línia ens va respondre l'Alberto Benito. “És cert que abans sí que m'arribava a influir el que podien dir de mi i, en moltes ocasions, em podia sentir malament alguna crítica. Ara et critica o elogia tothom. Aficionats que semblen que faci 15 anys que juguin al futbol professional o per les xarxes t'arriben a dir de tot i t'arriben a plantejar si realment tenen raó”. És un fet que moltes crítiques, comentaris o notícies dels mitjans esportius acabin influint en els jugadors de manera negativa o positiva, però també ho és que a mesura que va passant el temps, s'acostumen. El jugador de l'Albacete ens ha volgut explicar un clar exemple que han viscut dins del vestuari. És un exemple que, en el seu moment, va tindre una gran repercussió. “Un clar exemple és el que vivim amb el nostre company Zozulia. Per culpa de certs mitjans, s'ha generat una idea del jugador que no és gens certa. L'han acusat de nazi i li han arribat a dir de tot. Per les xarxes i per molts camps. I és injust perquè no ho és ni s'ho mereix. Ara ja s'ho pren d'una altra manera”. En Zozulia és un jugador professional que va patir un episodi molt polèmic quan es van publicar unes imatges seves on se li vinculava amb l'extrema dreta del seu país. Per culpa d'aquesta situació i per la lògica importància que li va donar la premsa esportiva, ha patit diferents experiències negatives. Una d'aquestes, va ser el seu frustrat fitxatge pel Rayo Vallecano perquè els aficionats no van voler rebre'l. En aquestes situacions podem comprovar el nivell d'influència que pot arribar a tenir un mitjà esportiu en l'esport.

Per seguir analitzant aquesta influència dels mitjans esportius en els esportistes professionals, hem preguntat per experiències personals a diversos periodistes esportius. En algun cas, ens han confessat que diversos esportistes professionals se'ls han arribat a queixar-se d'alguna valoració o comentari que hagin pogut fer sobre ells. En aquests casos també podem comprovar el nivell d'influència que pot tenir un periodista en un esportista professional i com li pot afectar un comentari o una crítica.

Per exemple, en Xavier Ortuño, l'actual director adjunt del diari *Sport*, ens ha confessat que “en les valoracions que faig dels partits del Barça, en algunes ocasions m'he trobat queixes d'alguns jugadors per les seves puntuacions. Del primer equip i del filial”. Si una valoració d'un periodista esportiu, o en aquest cas d'un directiu d'un mitjà, aconsegueix influir en un jugador del primer equip del Barça, que se suposa que ha d'estar totalment preparat per totes les crítiques i comentaris que pugui rebre, pot arribar a influir a qualsevol esportista professional. Aquests jugadors, tan ben pagats i tan mediàtics, estan

assessorats i compten amb l'ajuda de molta gent que controla gairebé tota la seva vida però, tot i això, segueixen queixant-se per una valoració d'un partit que ha jugat.

Un altre exemple és el que ens ha explicat en Marc Vila, periodista i presentador de Ràdio Marca. En Vila ens ha explicat una experiència personal que ha tingut relació directa amb Ousmane Dembélé, jugador del Barça. En el programa que presenta, La Ronda, van explicar que el jugador francès estava vivint amb un amic seu que el tenia contractat perquè l'ajudés en el seu dia adia. A més a més, van publicar un tweet explicant tota la informació i el jugador els va contestar fent un retweet per criticar-los amb algunes emoticones. Després d'això, en Marc ens va confessar que “em va escriure preguntant-me perquè feia tot allò i jo li vaig proposar que vingués a desmentir-ho. Però, lògicament, no va voler. Estava bastant enfadat però no ho va negar en cap moment”. Un altre exemple que demostra clarament que una notícia o un comentari d'un periodista esportiu pot arribar a influir a un jugador amb un nivell mediàtic, social i econòmic tan alt com en Dembélé.

Els mitjans esportius també tenen una gran influència en els clubs. Però és cert que hem pogut observar que aquesta influència ha anat disminuint a mesura que anaven passant els anys i els clubs tenien cada cop més poder. L'Adrià Soldevila ens ha mostrat un símil que remarca la influència en els clubs professionals. “Anys enrere, el diari *Sport* va fer campanya perquè el Barça fitxés a Saviola i el *Mundo Deportivo* perquè fitxés a Riquelme. I, al final, van acabar fitxant a tots dos perquè els dos mitjans pressionaven. Amb Gaspart a la presidència”. És possible que el Barça estigués interessat en aquests dos jugadors, però també és molt probable que es deixés influir pels dos mitjans esportius més importants de Catalunya.

D'altra banda, els mitjans també tenen una elevada influència en els aficionats. Molts dels aficionats que consumeixen mitjans esportius, acaben condicionats pel que llegeixen, veuen o escolten. En Marc Vila ens ho ha explicat amb Coutinho com a protagonista. “Si els socis del Barça llegeixen en tots els mitjans esportius que Coutinho no ha de tornar a jugar amb la samarreta del Barça, els aficionats s'ho acabaran de creure i no voldran que torni a l'equip”. És un dels molts exemples que demostren que els mitjans esportius també tenen una gran influència en els espectadors. En Jordi Sunyer ens va evidenciar altres situacions similars que mostren clarament la influència en els espectadors. “El fet que avui en dia la gent jove li costi cada cop més veure un partit sencer perquè s'ha acostumat

a consumir peces claus dels partits a través de les xarxes socials és també una cosa modelada pels mitjans de comunicació. O fins i tot ser al camp veient un partit i el Barça marca un gol i esperar inconscientment el “replay” del gol en els marcadors. Tots aquests exemples són una manera de veure i percebre el futbol en què han influït els mitjans de comunicació”.

A part de la influència en els esportistes professionals, en els clubs i en els aficionats, també hem après que hi ha una important influència en les competicions esportives pels canvis de les franges horàries. En Sunyer ho explica a la perfecció. “El fet que ja no juguin partits en una franja horària, sinó que els partits de Primera i Segona Divisió estiguin esglaonats al llarg del cap de setmana és una imposició de la televisió”

. La influència dels mitjans esportius ha de ser molt important quan provoca que tots els partits de futbol professional es juguin en hores diferents. També influeix molt en l'àmbit econòmic perquè pràcticament tots els grans esdeveniments ja van per televisions privades o per les plataformes vinculades amb grans companyies de comunicacions que tenen el potencial econòmic com per oferir més que la competència.

Per una altra banda, l'esport té una important influència en els mitjans esportius però menys del que esperàvem. Aquesta influència es pot comprovar en els mitjans que tenen més bona relació amb diversos clubs perquè després aconseguen informacions, exclusives i entrevistes que no les poden tenir altres mitjans. Com diu en Jordi Osúa, “l'esport també influeix en els mitjans de comunicació, per exemple, a l'hora de concedir més o menys entrevistes o de deixar accedir a determinats espais per veure el que succeeix”.

Una altra referència que demostra clarament la influència dels clubs professionals en el periodisme esportiu són les relacions comercials. Segons en Xavier Ortuño, el director adjunt d'un dels diaris més vinculats amb el Barça, ressaltava la importància de les relacions comercials en la premsa escrita. “Si el club ens ajuda a aconseguir ingressos, ens anirà molt bé. Per descomptat. Tant de bo les relacions comercials segueixin existint molts anys perquè aconseguim augmentar el nostre rendiment”. Tot i això, cada vegada hi ha menys relacions comercials entre els mitjans esportius i els clubs.

Sobre les relacions comercials també ho vam discutir amb en Joan Maria Pou, un dels referents més importants del periodisme esportiu català. En Pou retransmet els partits del

Barça per Rac 1 des de l'any 2000 i ha pogut veure en primera línia com ha anat evolucionat aquesta influència. Segons en Pou, “aquestes relacions van ser molt complicades perquè els diaris esportius dels grans clubs necessitaven aquestes promocions per augmentar el nombre de vendes. I estava comprovat que amb una bona promoció del club, els lectors es decidien per un o per l'altre. Per exemple, el *Mundo Deportivo* o l'*Sport* amb el Barça o l'*As* i el *Marca* amb el Madrid. Gran parts dels lectors es decidien entre un dels dos per les promocions que feien”. El nombre de vendes dels mitjans escrits han disminuït.

5.2.3. Les pressions

Les pressions que reben mútuament els mitjans esportius i els clubs professionals ha sigut el resultat que més hem investigat. Una de les hipòtesis més interessants, que ens ha sorgit realitzant la metodologia i ens hem proposat, ha sigut respondre quin és el moment on la influència deixa de ser-ho i passa a ser pressió. Nosaltres ens vam plantejar com a objectiu analitzar i entendre la influència entre el periodisme esportiu i l'esport, però ens hem acabat adonant que segueixen existint episodis de pressions entre els mitjans o periodistes amb els clubs. I la clau ha sigut trobar el punt on deixa de ser una simple influència i passa a ser una pressió. En aquest cas, passa el contrari que en la influència. Els mitjans esportius i periodistes són els que reben més pressions que provenen dels clubs. Tot i que diversos mitjans també han arribat a enviar algun tipus de pressió a diferents equips.

Ens va sorgir discutir aquesta idea després de l'entrevista amb l'Adrià Soldevila. En Soldevila ens va demostrar amb una experiència personal que, lamentablement, encara segueixen existint les pressions en el món del periodisme. “Jo estava treballant com a cap d'esports en *El Món* durant el 2018. L'últim partit de Lliga de la temporada 17/18, el Barça s'enfrontava a la Real Sociedad i era el comiat d'Andrés Iniesta. No feia gaire que es va escollir com a president de Catalunya a en Quim Torra. En aquest partit, el president va voler assistir però, per primera vegada en tota la història, Bartomeu va decidir que no s'assegués a la cadira presidencial i ho fes al seu costat.

Això contrasta amb tota la història del Barça perquè tots els presidents sempre s'han assegut a la cadira presidencial. La imatge va córrer per tot arreu i va generar una gran polèmica. Aleshores, l'endemà, Bartomeu va anar a Catalunya Ràdio per explicar que ho van decidir unes setmanes abans amb la Junta Directiva i que es va instaurar dins del

protocol oficial. Per tant, hi havia dos documents per comprovar que era cert. Més tard, jo vaig parlar amb un vicepresident del Barça i m'ho va negar". Segons l'Adrià, va voler contrastar les declaracions del president del Barça i, tot i que no m'ha dit amb quin vicepresident va parlar, va aconseguir assabentar-se que no estava dient la veritat. Aleshores, va escriure un article dient tota la veritat i, minuts més tard, va rebre una trucada d'en Toni Ruiz, el cap de comunicació institucional del Barça, per preguntar-li per què havia fet això.

En aquest moment, aquesta trucada ja es pot considerar com un tipus de pressió. Però no va acabar aquí. "Després de la trucada i del gran rebombori que es va generar, el portaveu del Barça, Josep Vives, va trucar al meu director del mitjà, en Salvador Cot. Li va dir que jo estava mentint, que en Josep Maria Bartomeu va dir la veritat i que jo estava molt vinculat amb en Joan Laporta. Quan jo he entrevistat només una vegada a en Laporta i no tinc cap mena de relació amb ell. Aleshores, després d'aquesta trucada, em vaig reunir amb en Salvador Cot i em va dir que havíem de canviar l'article. Jo, lògicament, no volia i li vaig proposar que si el Barça volia defensar-se, que féssim un article nou amb la seva versió, però el meu director volia que modifiquéssim l'article escrit.

Després d'intentar-li explicar que deia totalment la veritat en el meu article i que no el volia modificar, ho va fer ell mateix explicant la versió del Barça. Quan jo li havia dit que no ho volia fer. I, a més a més, va deixar el meu nom a l'article. En el moment que ho vaig llegir vaig trucar a en Cot i li vaig demanar que esborrés el meu nom perquè jo no era responsable d'aquell escrit. I, lògicament, va començar una mala relació amb el meu director del mitjà. Aleshores, al cap de tres dies, jo vaig escriure un article en *El Món* dient absolutament tot el que havia passat. Però sense noms, òbviament. No vaig citar a ningú però ho vaig deixar bastant clar.

Evidentment, el meu director em va escriure i em va demanar que ens reuníssim el dilluns al seu despatx. En aquella reunió em va dir que va perdre la confiança en mi i, per tant, que ja no podia seguir sent el cap d'esport del mitjà. A més a més, si no estava en disposició de canviar la situació, es veuria obligat a acomiadar-me. Jo, sincerament, ja m'ho esperava. Li vaig respondre que si havia perdut la confiança en mi, era comprensible que marxés. Tot i que em van proposar intentar arreglar la situació amb en Cot, vaig decidir marxar per tenir total llibertat per escriure el que volgués. I va ser la primera

vegada que vaig perdre una feina molt important perquè el Barça va pressionar al meu director”.

Segons l'Adrià Soldevila, el Barça va provocar el seu acomiadament del mitjà. Després d'assabentar-se d'una veritat important i contrastar-la amb una font oficial del club, va publicar un article explicant tot perquè el periodista esportiu ha de ser totalment lliure per relatar sempre la veritat. A causa de la seva honestat, el club va decidir trucar al director del mitjà per comentar-li la situació. I, com que ell no va voler canviar el seu article, on considerava que deia tota la veritat, el van acomiadar. Aquesta experiència mostra clarament que les pressions segueixen presents en el món del periodisme. I és un resultat trist però demostrable.

Una altra experiència similar ens l'ha explicat en Gerard Romero. Va passar quan van ser els primers a publicar les informacions de la reunió a Doha entre diversos directius del Barça amb Xavi Hernández per proposar-li ser entrenador del Barça. “Vam ser els primers a publicar-ho i un membre de la Junta que va viatjar em va trucar per dir-me què estava passant, què estava dient, que era molt lleig el que estava publicant i que volia veure'm en persona. Però encara segueixo esperant”. Hem pogut investigar un altre cas on un directiu d'un club professional truca directament a un periodista esportiu per haver publicat una notícia que, segons ell, l'ha contrastat i confirmat. Això, si realment ha passat d'aquesta manera, es pot considerar com una pressió.

Un dels periodistes que més contundent ha estat en la majoria de les respostes ha sigut en Jordi Sunyer. I, en especial, en aquesta. En Sunyer, que treballa en l'entorn del Barça, ens ha assegurat que la gran majoria dels periodistes han rebut una trucada del Departament de Comunicació del Barça “pressionant, intoxicant o matisant” certa informació que hagin extret. “Per exemple, algun company ha tingut alguna amenaça i a algun altre, fins i tot, li han arribat a treure l'acreditació per cobrir partits al Camp Nou”. Declaracions que mostren clarament el nivell de pressió que pot establir un club important.

També ens ho ha intentat raonar. “Clar, a diferència d'altres branques del periodisme que s'ocupen de coses públiques, no hem d'oblidar que majoritàriament es tracta amb un negoci. És a dir, s'està fent periodisme d'una cosa que és privada: els clubs, i les federacions són entitats privades. Són empreses que tenen interessos i aquests són defensats a ultrança i si ho han de fer pressionant, doncs ho fan”. És totalment cert que el

periodisme esportiu informa sobre entitats privades, però això defensa que puguin enviar pressions?

El cap d'esports de Rac 1 també ens ha raonat que segueixen existint aquestes pressions però, a diferència dels dos anteriors periodistes, no ens va voler explicar la seva experiència. “Jo, com a cap d'esports, n'he viscut alguna en primera persona i sé que existeixen. Ha passat molt poques vegades però ha passat. Però això et posa a prova com a periodista per no cedir per aquestes pressions. Al final, és evident que tothom té els seus interessos i hi haurà periodistes que prefereixin portar-se millor amb els clubs i d'altres que voldran imposar la seva honestat en qualsevol mitjà. Però si que rebem algun tipus de pressió dels clubs. Però la immensa majoria queden soterrades i no les veiem”.

D'altra banda, els clubs també han rebut pressions importants al llarg de la història que, segons el president Morales, han arribat a fer fora a algun president. “El que deia l'*Sport* o el *Marca* anava a missa. I si volien fer fora a algun president, també ho aconseguien. Al Nuñez el van fer fora per culpa de la premsa esportiva”. Hi ha diverses experiències i exemples que mostren que els clubs reben certes pressions dels mitjans i, en algunes d'aquestes, han acabat prenent decisions importants per aquestes pressions.

Tot i que diversos periodistes entrevistats han intentat matisar la resposta, com en Jordi Sunyer. “Es pot tenir una informació compromesa i més que “pressionar”, jo crec que tenim l'obligació d'avisar i donar-los l'oportunitat de desmentir-ho, matisar-ho o donar la seva opinió”. Alguns dels periodistes entrevistats pensen exactament el mateix, que no ho consideren com una pressió, però que potser els clubs s'ho prenen d'aquesta manera.

5.3. Complicitat entre periodista i esportista

Per últim, també ens hem proposat investigar i reflexionar sobre la relació i la complicitat entre un periodista esportiu i un esportista professional. Aquest anàlisi ens ha portat a diferents resultats. Primerament, que aquesta complicitat pot arribar a provocar un dilema moral important. En segon lloc, que el periodista pugui perdre totalment la imparcialitat. En tercer lloc, que el periodisme esportiu s'hagi convertit amb una mena d'espectacle i si es pot considerar com una crisi. I, per últim, que li pot arribar a faltar a un periodista esportiu.

5.3.1. La relació

Per començar a analitzar i estudiar aquesta complicitat que pot existir entre un periodista esportiu i un esportista professional, li hem fet la mateixa pregunta als dos esportistes professionals entrevistats. Els dos jugadors han defensat aquesta relació i han volgut recalcar que, si es respecten els límits, es poden arribar a beneficiar mútuament. Tot i això, segons en Clerc, la relació depèn del jugador. “Jo tinc relació amb diversos periodistes i tinc un tracte més personal i, sempre que sàpiguen portar els límits i saber diferenciar l'amistat i el periodisme, considero que no hi ha cap mena de problema. Crec que és una relació bona i que ens podem ajudar entre nosaltres. Al final, ells et poden beneficiar i tu els pots ajudar en molts moments a la seva feina. Sempre amb un respecte i amb un límit”. Tant els periodistes com els futbolistes ens han defensat la relació en tot moment, però hem pogut comprovar que els jugadors tenen una visió més conservadora i recalquen la importància de respectar els límits.

La gran majoria dels periodistes entrevistats també han assenyalat la importància que sempre ha tingut una bona relació amb un esportista professional. Un dels reptes més importants d'un periodista esportiu és aconseguir les màximes fonts possibles i mantenir aquesta relació. Hi ha periodistes esportius que viuen d'això i confessen que és una de les feines més importants de l'ofici. Per exemple, en Gerard Romero, especialista en aquest tipus de relació, considera que “és una relació vital”. “Vaig poder seguir generacions molt potents com la del Thiago, Bartra, Montoya... o la de l'Aleñà, Cucurella... Aquesta relació té un valor molt important. Però també té els seus sacrificis perquè em podia passar 5 o 6 hores a la Ciutat Esportiva un dissabte”. És un clar exemple de com ha arribat a aconseguir múltiples fonts molt importants i ha sabut mantenir-les amb el pas del temps. Aquesta idea també la defensa en Joan Maria Pou, tot i que recalca que no és la seva feina. “Per aquells professionals que intenten treure notícies i estar al dia a dia és una relació molt important. Com més en tinguis, doncs tindràs més riquesa de fonts d'informació”. Han ressaltat la importància que té aquesta relació pel periodisme esportiu.

5.3.2. L'evolució d'aquesta complicitat

Una altra hipòtesi que hem pogut descobrir mitjançant l'anàlisi ha sigut l'important distanciament d'aquesta relació. Segons hem pogut verificar, aquesta relació s'ha anat fent cada vegada més complica. Molts han sigut els qui ens han explicat que,

anteriorment, hi havia molta més accessibilitat amb els esportistes professionals i hi havia moltes més relacions d'amistat entre periodistes i esportistes. La Marta Ramon ens ha explicat que, durant la seva etapa a la Cadena Ser, la relació amb els esportistes era molt més propera. “La relació i complicitat que es podia establir amb els jugadors era més fàcil que ara. Anys enrere, podies crear un vincle amb algun jugador professional, tindre el seu telèfon mòbil i tindre una relació d'amistat. I podies parlar directament amb ell i no parlar amb el cap de premsa. I companys que cobrien el Barça, m'han explicat que passava exactament el mateix. Però en els últims 10 o 15 anys ha canviat absolutament”. No cal parlar de desenes d'anys per trobar aquestes relacions perquè no fa molts que aquesta relació era totalment accessible i no hi havia tots els impediments que existeixen avui dia.

En Xavier Andreu pensa exactament el mateix. “Anteriorment, jo viatjava amb l'equip i tenia una relació d'amistat amb la gran majoria dels jugadors. També perquè en aquella època jo tenia la mateixa edat que els jugadors i teníem una certa complicitat. Però a vegades era difícil. Pensa que jo podia dir qualsevol cosa de l'equip o d'algun jugador i després ens veiem les cares. Però ho havia de fer perquè sóc periodista. Actualment, aquesta relació s'ha complicat molt”.

5.3.3. Dilema ètic

A partir d'aquí, ens hem plantejat l'objectiu que considerem que és el més interessant. Aquest ha anat sorgint a mesura que anàvem fent el marc teòric i el treball de camp i és un objectiu que, principalment, no ens havíem proposat però que ens hem anat adonant de la importància que té aquest dilema moral que explicarem.

A causa d'una relació molt propera o a una certa complicitat entre un periodista esportiu i un esportista professional, hem comprès que pot generar un dilema ètic i moral important. Com hem mencionat anteriorment, comptar amb diverses fonts importants és imprescindible per l'ofici de periodista però, quan alguna d'aquestes fonts es converteix en la protagonista dels fets i pot sortir perjudicada, pot arribar a ser un problema perquè has de prendre una decisió. O respectar el codi deontològic i l'ètica periodística però arriscar-te de perdre aquesta font tan important o bé mantenir la font i no explicar aquesta notícia. És a dir, en la majoria dels casos, perdre l'ètica periodística o perdre una font important.

Hem aconseguit extreure opinions totalment diferents. Els jugadors entrevistats, lògicament, defensen la idea que els periodistes puguin amagar alguna notícia en algun moment per beneficiar a l'esportista si tenen una relació d'amistat. L'Alberto Benito ho va defensar dient que “si és amic de veritat ho deuria fer. O no ho faries tu per un amic? Jo ho faria realment. Sempre que no m'hi jugués el meu lloc de treball. Al final han de saber quin punt d'amistat tenen i fins a quin punt volen perdre aquesta relació. I coneixem tots quina és l'ètica periodística i que realment els periodistes esportius han d'explicar tot el que sàpiguen però, d'altra banda, si ho acabes explicant tot d'aquesta manera, al final no tindràs a ningú que t'expliqui res”. Els jugadors ens han deixat clar que ho veurien com una mena de traïció i no seguirien tenint cap mena de relació amb el periodista.

Tot i que hem aconseguit obtenir diferents opinions, tots els entrevistats excepte un, han defensat la decisió, d'una manera o d'una altra, de poder arribar a amagar alguna notícia per no perjudicar i, per tant, no perdre una font important. Un dels periodistes més contundents en aquest tema ha sigut en Gerard Romero. En Romero ens ha assegurat en tot moment que això ha passat, passa i passarà tota la vida. “Si tens una bona relació amb un esportista, és lògic i comprensible que el puguis cobrir en certs moments. Potser això no és molt professional però també has de saber posar el límit a quan t'interessa mantenir una relació personal o la teva ètica professional”. L'expressantador del *Fricandó* ha sigut l'únic que ens ha confessat que ho ha arribat a fer. “Jo, en certs casos, potser no he explicat alguna lesió d'un esportista per la relació d'amistat i perquè m'ha demanat que no ho publiqui fins que surti el comunicat oficial del club. Considero que és el secret perquè si vols mantenir certes fonts molt bones, t'has de controlar en algunes informacions però, més endavant, també trauràs exclusives que altres no tindran. Per exemple, jo tinc bona relació amb Suárez i ho he pogut fer. Ho trobo bé”. Ens mostra clarament la seva postura i prioritza en tot moment mantenir la font.

D'altra banda, la gran majoria dels periodistes entrevistats han defensat aquesta postura, però han matisat en les seves respostes. Com ara, en Joan Maria Pou. “Tu pots tindre certa informació però si la persona que t'ho diu et demana un *off the record*, doncs no la podràs fer servir i te l'hauràs de menjar. Però és un dels pactes importants del periodisme. Quan hi ha una font i la vols seguir mantenint...”. També ens ha acabat justificant la decisió però amb una manera més subtil. Seguidament, ens ha volgut recalcar quina seria la clau. “La clau és trobar l'equilibri en tenir una certa confiança i proximitat i no confondre-ho amb estar al servei d'aquell esportista”. D'aquest equilibri també en parlava la Marta

Ramon. “Has de trobar l’equilibri. És imprescindible tenir bones fonts per extreure informacions importants però tampoc t’has de deixar influenciar per ningú. Si un jugador et demana que no expliquis una notícia d’ell i no vols perdre aquella font tan important... Hi ha notícies que són gairebé impossible que te les callis i les acabes explicant i perdent la relació amb aquella font però, normalment, si tens un vincle important amb algun esportista, és comprensible no publicar alguna notícia sense el seu consentiment”.

Altres periodistes s’han volgut defensar a la seva manera després de confessar que també consideren raonable amagar alguna notícia en aquestes situacions. Com per exemple, en Xavier Andreu. “Una cosa és que jo sàpiga una cosa i no l’expliqui i una altra és que jo sàpiga una cosa i que l’expliqui malament. És molt diferent. És evident que si tu tens una relació personal amb algun esportista, expliquis les coses buscant les parts positives. La clau és que sigui veritat, per descomptat. Però a vegades sí que has de respectar l’*off the record*. Jo m’he esperat en algunes ocasions en publicar alguna notícia perquè m’ho han demanat. Però sempre que la publicava, deia la veritat”. L’exdirectiu del Sabadell va voler seguir aclarint-ho. “Pensa que ara pot ser que hi hagi periodistes que pensin el contrari però jo, molts anys enrere, me n’anava a menjar amb els jugadors i m’explicaven coses seves personals. I, en aquells moments, li explicaven a un amic i no a un periodista. Per això és important diferenciar-ho”.

I, per últim, l’únic periodista que no ha defensat aquesta decisió i s’ha posicionat en respectar l’ètica periodística i arriscar-se a perdre una font important ha sigut l’Adrià Soldevila. A més a més, el periodista de la Cadena Ser ha criticat aquesta decisió. “Jo he llegit articles i he escoltat comentaris de periodistes esportius defensant a certs jugadors incomprensiblement. Però ho fan perquè són amics. I, encara que el jugador tingui un comportament inadequat al terreny de joc, el periodista no el critica. És més, intenta defensar-lo. I això et fa perdre credibilitat”.

Així doncs, ens hem plantejat un dilema moral important on el periodista ha de prendre ràpidament una decisió molt complicada. És molt positiu comptar amb una font important per extreure moltes informacions o exclusives però, en el moment que aquesta font es converteix en la protagonista de la notícia i pot sortir perjudicat, el periodista té un gran dilema. Per alguns, fàcil de decidir i, per altres, difícil.

5.4. L'absència de la imparcialitat

Amb aquest estudi que hem elaborat també ens hem proposat analitzar la imparcialitat que existeix en el periodisme esportiu. Clarament, aquesta imparcialitat no existeix i cada vegada el periodista se n'allunya més. Encara que reconeguim la inevitable imparcialitat, molts periodistes esportius de qualitat es posen el repte d'intentar apropar-se el màxim possible. Segons en Pou, "tu pots tenir una relació emocional amb un club esportiu i és totalment lògic perquè en el 99% dels casos el periodista esportiu, anys enrere, era aficionat d'algun equip. És lògic i comprensible. Negar aquesta relació i fer veure que no ets d'un equip seria enganyar a la gent i als oients que t'escolten. Però també crec que hem de ser capaços de dirigir-nos a la nostra audiència i remarcar que, tot i ser aficionats d'un equip, explicarem totes les informacions d'aquest equip, encara que siguin negatives, serem crítics si fa falta i no enganyarem en cap moment per defensar al nostre estimat club". El que vol explicar i discutir en Pou és que és inevitable ser imparcial i és lògic tindre una afinitat amb un club, però també recalca que l'objectiu del periodista és explicar sempre la veritat i no enganyar a l'audiència, encara que hagi de dir algun comentari negatiu cap aquest equip.

5.4.1 La tendència a l'espectacle

Seguint analitzant aquesta imparcialitat, ens hem adonat que molts periodistes esportius no busquen en cap moment intentar apropar-s'hi. És més, fan el que faci falta per seguir allunyant-se de l'objectivitat i defensar sempre al seu equip. Passi el que passi. Hem analitzat si aquest model de periodisme ha convertit la relació entre el periodisme esportiu i l'esport en un espectacle.

Alguns dels entrevistats han reconegut que, en els últims anys, hi ha hagut una rellevant tendència on l'esport i els mitjans s'han perfilat cap a una mena d'espectacle. Molts d'ells, reconeixen que tenen part de la culpa. Com és el cas d'en Marc Vila, que s'inclou en aquest "show". "El periodisme esportiu ha evolucionat i, actualment, cap programa renunciaria comptar amb diversos periodistes que puguin crear una mica d'espectacle al mig del programa. És cert que s'ha perfilat cap aquest estil però està donant resultats. Abans, si un periodista esportiu era neutral, tenia molt mèrit però, avui dia, hi ha pocs que siguin imparcials. Jo dic sempre que sóc del Barça i intento, a vegades, fer bromes amb

els seus rivals. Però no fem mal a ningú”. Segons en Marc Vila, és cert que el periodisme esportiu s’hagi convertit amb una mena d’espectacle, però no ho considera negatiu.

D’altra banda, hi ha hagut periodistes que sí que han criticat aquesta postura i, alguns d’ells, no volen ni relacionar-ho amb el periodisme esportiu. En Joan Maria Pou és un d’ells. “Realment considero que en molts espais ja no fan periodisme. Ja han passat la línia a fer una altra cosa completament diferent. Ja no hi ha la voluntat d’informar, de contrastar i de criticar amb arguments. I per això es converteix en un autèntic espectacle”. L’Adrià Soldevila també ha anat per la mateixa línia. “Tenim tots la culpa. Els periodistes esportius i els espectadors. Hem convertit la informació esportiva en un espectacle. En moltes ocasions, ja no és una informació periodística”.

El fet que la relació entre el periodisme esportiu i l’esport s’hagi convertit en un espectacle és cert. No es pot generalitzar, però molts periodistes han decidit per apostar per aquesta manera d’entendre el periodisme esportiu. Però, també és veritat que dona resultats i capta l’interès de molta audiència. En Soldevila ens ho ha explicat amb un exemple ben clar. “També és veritat que si es fa aquest tipus de periodisme, és perquè funciona. Per exemple, en el cas d’en Tomás Roncero, va reconèixer que aquest tipus de periodisme el beneficiava econòmicament i personalment. Abans, en Roncero era un excel·lent periodista esportiu però va confessar que li surt molt més a compte treballar d’aquesta manera i convertir tota la informació esportiva en un espectacle”.

Després de realitzar el treball, hem pogut comprovar que la gran majoria dels periodistes critica aquesta postura del periodisme, però també consideren que és comprensible perquè ha aconseguit un gran èxit.

5.4.2.. La possible crisi del periodisme esportiu

A partir d’aquí, ens hem proposat investigar si aquesta tendència cap a l’espectacle es pot considerar com una crisi del periodisme esportiu. Sincerament, ens esperàvem respostes totalment diferents. Ens ha sorprès perquè molts han intentat matisar les seves opinions i anomenar-ho d’una altra manera, tot i que hi ha hagut diversos que sí que ho contemplen com una crisi.

Una de les respostes més fulminants ha sigut la d’en Soldevila. “Sí que és una crisi. A més a més, no té retorn. Fixa’t que cada vegada més li donen molt més valor a l’espectacle

a les noves generacions. Ja no és només el partit, sinó tot el que envolta el partit en l'àmbit mediàtic i de connectivitat. Seguirem tenint un bon periodisme esportiu, però cada vegada menys consumit". És un resultat amb un interessant debat. És molt complicat o gairebé impossible assegurar-nos que es pot considerar com una crisi.

Com hem mencionat anteriorment, la gran majoria dels entrevistats ens han volgut raonar aquesta tendència i no l'han volgut denominar com una crisi. En Xavier Andreu considera que afecta l'estil, en Marc Vila que pot ser una evolució i en Jordi Sunyer que el periodisme esportiu travessa un moment molt complicat però que no és una crisi. En Joan Maria Pou també ho ha intentat aclarir. "Potser sí que es pot considerar com una crisi perquè afecta directament al periodisme esportiu. La gent barreja les coses i les relaciona encara que no tinguin res a veure. Quan veuen aquests programes o llegeixen certs articles, l'audiència es pensa i critica la qualitat del periodisme esportiu. Però clar, compara aquests programes amb un article d'en Ramón Besa o de molts altres periodistes esportius que intenten ser acorats i honorats. Aquí podem trobar l'autèntic periodisme esportiu". En un principi, confessa que aquesta pràctica de periodisme pot arribar a denominar-se com una crisi, però vol recalcar que no té cap mena de relació amb el periodisme esportiu de qualitat i que l'audiència els relaciona equivocadament. I, finalment, posa l'exemple d'en Ramon Besa per reivindicar l'autèntic periodisme esportiu.

Hem comprovat que genera una gran discussió i que és molt difícil saber si es pot considerar com una crisi o no. Però és totalment cert que una gran part del periodisme esportiu s'ha perfilat cap a un nou estil i, a més a més, ha aconseguit un gran rendiment d'audiència.

5.4.3. Què li falta al periodista esportiu actual?

Per últim, hem plantejat una hipòtesi que volíem analitzar-la mitjançant les entrevistes. Hem plantejat la mateixa pregunta a tots els periodistes i directius de mitjans esportius i hem volgut analitzar la resposta més repetida. Els hi hem preguntat què li pot arribar a faltar al periodista esportiu actual i la gran majoria ens ha mencionat la paciència com la característica important que ja no té el periodista esportiu actual.

Aquesta paciència, segons diferents periodistes, s'ha perdut per culpa de les noves tecnologies i per la importància actual de la immediatesa. En Soldevila opina el mateix.

“Temps i paciència. Actualment, sempre demanen ser els primers a informar. Per culpa d’aquesta immediatesa tens molt menys temps d’investigar, contrastar i explicar la notícia de la millor manera possible. És més important trobar una informació sòlida i que tingui un gran impacte que ser el primer a publicar una notícia sense cap mena d’interès”. En Xavier Andreu també ens ha confessat que la paciència hauria de ser una qualitat important en el periodista i, la gran majoria d’ells, no la tenen o no poden comptar amb ella. “El periodista ha de lluitar contra el click. Que el periodista pugui elaborar la notícia, preparar-la, contrastar-la i després publicar-la. És fonamental crear continguts de valor. Però és molt complicat perquè actualment la immediatesa sembla que sigui el més important i hi hagi una lluita per ser el primer a publicar aquella notícia. Però és més important publicar-la bé”. La Marta Ramon i en Pou també defensen aquesta postura.

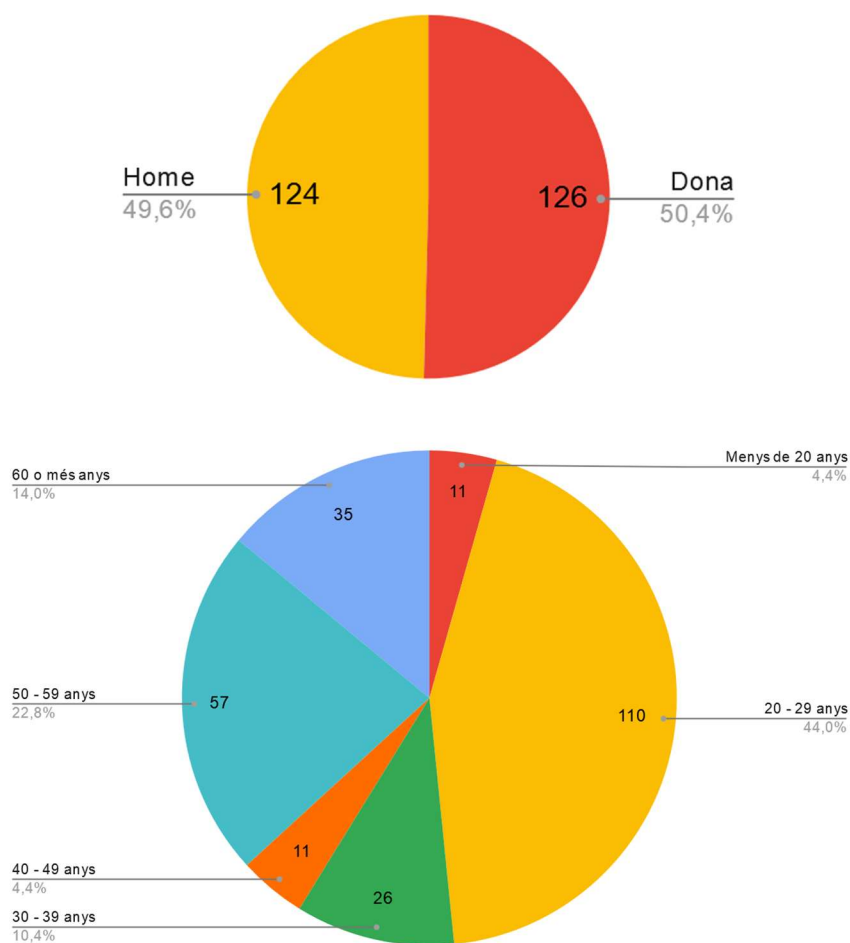
És molt difícil plantejar-nos i analitzar aquesta hipòtesi perquè tampoc es pot generalitzar. Si parléssim de casos concrets sí que podríem assegurar que li pot arribar a faltar a certs periodistes esportius, però és molt difícil trobar allò que li pugui faltar a la majoria. Però, segurament, la paciència és una de les propietats importants que han anat desapareixent en el periodista per culpa de les xarxes socials. Mitjançant les entrevistes, hem pogut concloure que pot arribar a ser comprensible aquesta absència perquè actualment la immediatesa s’ha apoderat dins dels mitjans esportius i té un gran rendiment econòmic. Però també hem extret el repte important que tenen els mitjans i els periodistes en prioritzar la qualitat que la rapidesa.

5.5. Resultat de l’anàlisi de les enquestes

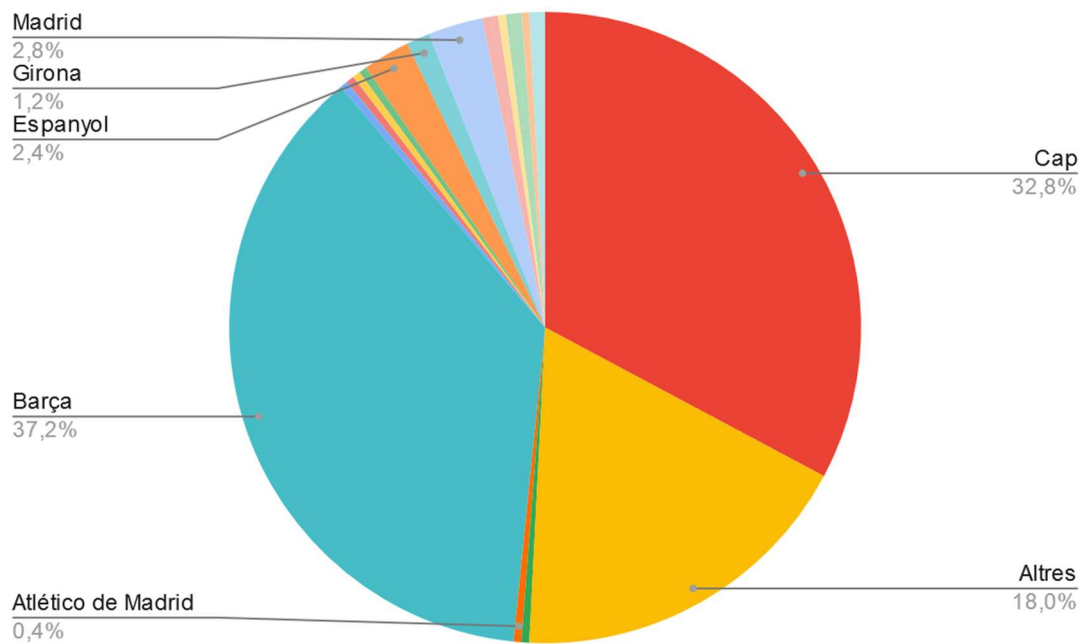
L’enquesta “Periodisme esportiu i esport” s’ha dut a terme mitjançant l’aplicació Google Forms que ens ha permès arribar a dos-cents cinquanta participants. L’objectiu que ens havíem marcat comptava amb dos-cents enquestats, però comptar amb aquest altre nombre ens ha permès incrementar la mostra.

Un dels objectius que preteníem aconseguir amb aquesta enquesta era entendre i analitzar les percepcions i els coneixements dels espectadors sobre els objectius d’aquest treball i les principals temàtiques plantejades, com les relacions i la complicitat entre els mitjans esportius i l’esport i els beneficis i la influència entre els mitjans esportius i l’esport.

Pel que fa a les característiques dels entrevistats, cal destacar que el 51,2% dels enquestats són de la comarca del Barcelonès, seguits del 24% del Vallès Occidental i del 5% del Vallès Oriental. També ens agradaria especificar que el 50,4% (126) dels enquestats són dones i el 49,46% (124) homes. Encara que no sigui una informació imprescindible a l'hora d'analitzar les respostes, considerem que és una dada que cal tenir-la en compte. Finalment, destacar que el 44% (110) dels enquestats tenen entre 20 i 29 anys, seguits dels adults entre 50 i 59 anys que han generat el 28,5% de les respostes.

Finalment, podríem destacar, tal com havíem previst tenint en compte la procedència dels enquestats, que el 37.5% (93) d'aquests són seguidors del Futbol Club Barcelona. Cal també destacar que el 32.8% (82) dels participants no segueixen a cap club, aspecte que comentarem més endavant en un dels perfils.

L'enquesta presentada és la següent:

Periodisme esportiu i esport

Gràcies per participar contestant aquesta enquesta. Estem analitzant la relació, la complicitat i la influència entre el món del periodisme esportiu i el de l'esport. Ens centrem, també, en estudiar la relació entre els directius dels mitjans esportius i dels clubs de futbol, els periodistes i els esportistes professionals.

Ens encantaria conèixer la teva opinió sobre molts àmbits d'aquest tema. Les respostes són anònimes. Gràcies.

1. Comarca on resideix: (Resposta oberta)
2. És vostè...?
 - Dona
 - Home
3. Quina edat té?

- Menys de 20 anys
 - 20 - 29 anys
 - 30 - 39 anys
 - 40 - 49 anys
 - 50 - 59 anys
 - 60 o més anys
4. Ets seguidor d'algun club? (Resposta oberta)
5. Creus que el periodisme i l'esport tenen una relació propera?
- Gens
 - Poc
 - Bastant
 - Molt
6. Creus que el periodisme esportiu i l'esport es beneficien mútuament?
- Gens
 - Poc
 - Bastant
 - Molt
7. Creus que el periodisme esportiu i els clubs s'influencien mútuament?
- Gens
 - Poc
 - Bastant
 - Molt
8. El periodisme esportiu viu de l'esport o l'esport viu del periodisme esportiu?
- El periodisme esportiu viu de l'esport
 - L'esport viu del periodisme esportiu
 - És una necessitat mútua
 - Poden sobreviure separats
9. Com valores la complicitat entre un periodista i un esportista professional?
- Positivament
 - Negativament
 - No influeix en res
10. Creus que el periodisme esportiu ha convertit l'esport en un espectacle?
- Gens
 - Poc

- Bastant
- Molt

11. Consideres que el periodisme esportiu és "imparcial"?

- Gens
- Poc
- Bastant
- Molt

12. Ets consumidor de periodisme esportiu?

- Gens
- Poc
- Bastant
- Molt

13. Si n'ets, quin mitjà consumeixes més?

- Televisió
- Premsa escrita
- Ràdio
- Internet

14. L'esport tindria èxit social sense el periodisme esportiu?

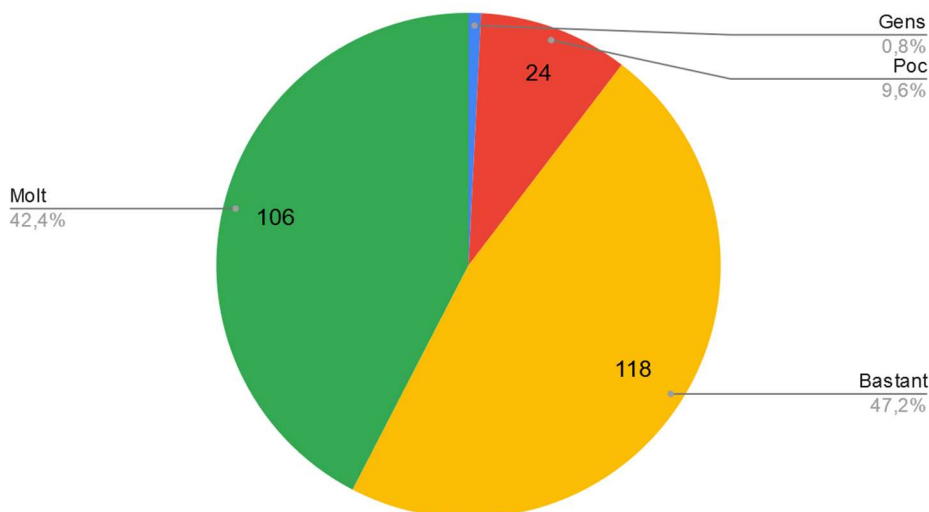
- No
- Sí
- Tindria més èxit social
- No tindria tant èxit social

ANÀLISI DE RESULTATS

Per dur a terme l'anàlisi dels resultats de l'enquesta de la manera més exhaustiva possible, tractarem les preguntes de la següent manera: per una banda, analitzarem les respostes de les preguntes individuals per tal d'extreure la màxima informació possible i, per altra banda, agruparem les preguntes per perfils amb l'objectiu d'aprofundir en les opinions dels enquestats.

En les tres primeres preguntes els hem preguntat sobre la relació entre el periodisme i l'esport, els beneficis mutus i la influència entre ambdós. Aquestes són les respostes obtingudes:

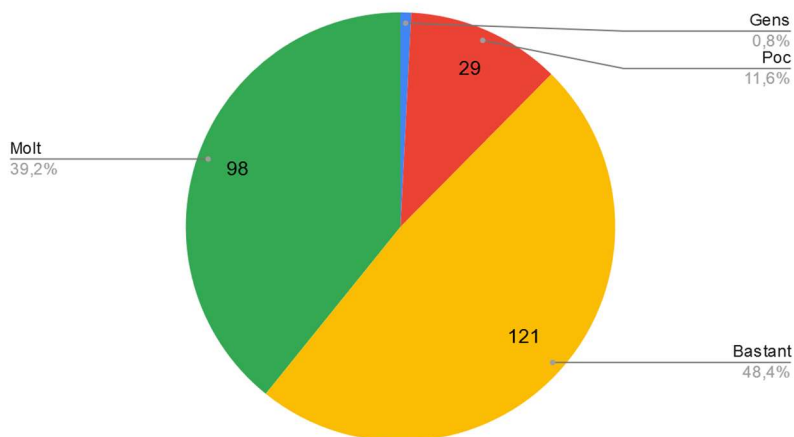
Creus que el periodisme i l'esport tenen una relació propera?

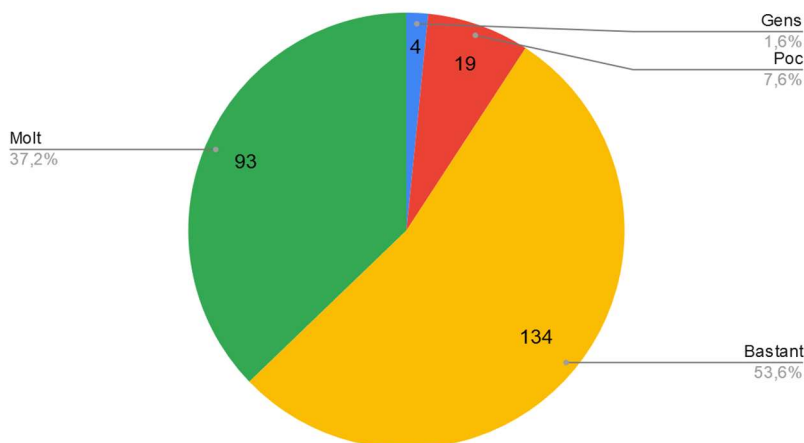
Tal com podem observar, la resposta positiva a aquesta pregunta ocupa del 89.6% (224) de la gràfica, és a dir, que la majoria dels enquestats tenen molt present la relació propera entre el periodisme i l'esport. Per altra banda, només 26 persones (10.4%) consideren la relació com a nul·la o poc propera.

A continuació es detallen les respostes relacionades amb els beneficis i les influències entre el periodisme esportiu i l'esport i els clubs.

Creus que el periodisme esportiu i l'esport es beneficien mútuament?

Creus que el periodisme esportiu i els clubs s'influencien mútuament?

Una vegada més, tal com podem observar en les gràfiques entre 219 i 227 persones (87.6% i 90.8% respectivament) consideren que hi ha un benefici bastant o molt elevat entre aquestes organitzacions. Per altra banda, únicament entre el 9.2% i el 12.4% de les respostes denoten poca o gens de benefici i/o influència.

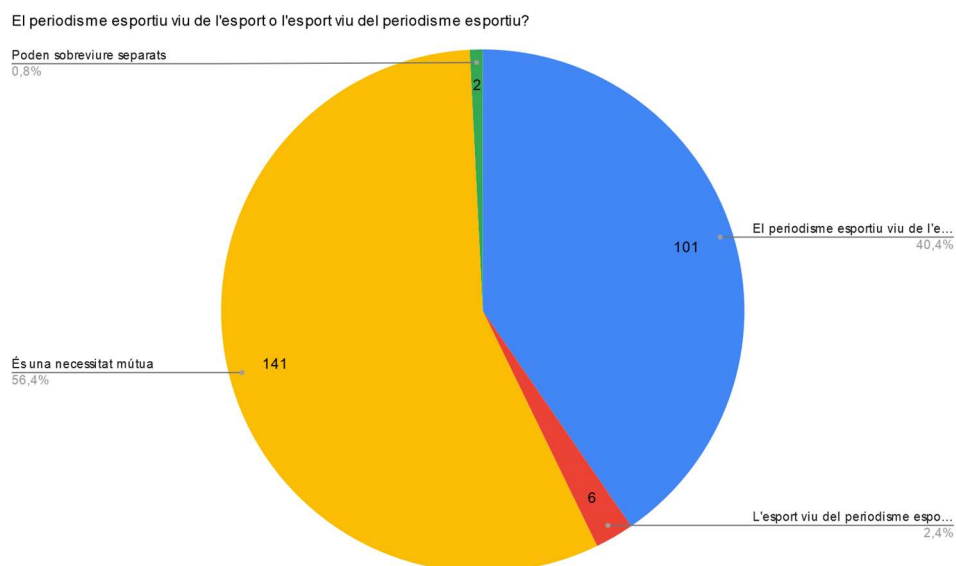
Per poder relacionar aquestes tres gràfiques hem realitzat una taula de dades que ens permet agrupar a aquestes persones en diferents perfils i veure si la seva resposta en la primera pregunta ha condicionat a les dues posteriors i/o si hi ha relació. La taula és la següent:

Els enquestats que creuen que entre el periodisme i l'esport hi ha una relació __ propera,		consideren que l'esport i el periodisme esportiu es beneficien __.	
		Gens o Poc	Bastant o Molt
Gens o Poc	26	12	14
Percentatges		46,15	53,85
Bastant o Molt	224	19	205
Percentatges		8,48	91,52

Els enquestats que creuen que entre el periodisme i l'esport hi ha una relació __ propera,		consideren que entre l'esport i el periodisme hi ha __ influència .	
		Gens o Poc	Bastanta o Molta
Gens o Poc	26	3	23
Percentatges		11,54	88,46
Bastant o Molt	224	20	204
Percentatges		8,93	91,07

Així com ja hem pogut entreveure en l'anàlisi individual, podem confirmar que el 91% dels enquestats que creuen que la relació entre el periodisme i l'esport és propera, també creuen que l'esport i el periodisme es beneficien mútuament i els dos tenen influència en l'altre. Un altre aspecte rellevant a destacar és que molts dels participants els quals creuen que la relació entre aquestes entitats és nul·la o poc propera creuen que l'esport i el periodisme es beneficien bastant o molt (53.85%) o que la influència entre ambdós és bastant o molta (88.46%). Aquestes dades ens porten a valorar que, independentment que la gent cregui que existeix o no una relació propera, més de la meitat coincideixen en el fet que els beneficis i les influències estan presents.

Canviant de tòpic, els preguntem si el periodisme esportiu viu de l'esport o l'esport viu del periodisme esportiu. Realment aquesta és una de les preguntes que vam formular amb més incertesa, ja que en algunes de les entrevistes havíem trobat una resposta molt clara: cap dels dos existeix únicament perquè l'altre ho fa. Així doncs, volíem conèixer l'opinió d'aquestes persones.

Tal com prevèiem i podem observar el 56.4% dels enquestats considera que el periodisme esportiu viu de l'esport i que l'esport viu del periodisme esportiu. Per altra banda, així com només 8 persones (3.2%) consideren que ambdós podrien viure per separats o que l'esport viu del periodisme, el 40.4% de la mostra diuen que el periodisme esportiu viu de l'esport, establint així una escala de poder i situant a l'esport per sobre del periodisme.

Respecte a aquesta temàtica, considerem necessari compartir la reflexió que una noia jugadora de futbol ens ha fet arribar arran de realitzar l'enquesta i que considerem que aporta un valor significatiu a aquesta anàlisi.

La jugadora explica que ella sempre havia cregut que l'esport era el tema principal i que els periodistes es van encarregar de fer el seguiment d'aquest contingut, és a dir, que el periodisme esportiu va néixer a partir de l'esport. Però quan llegeix la pregunta es planteja "què passaria si un dels dos desaparegués? Si desapareix l'esport, el periodisme esportiu no té vida, però si desapareix el periodisme esportiu, l'esport també es desinfla per la importància que se li dona en l'actualitat, a diferència d'altres notícies d'altres sectors". I amb tot això acaba explicant que si el periodisme no hagués estat present en segons quin

sector de l'esport, potser aquest no hauria prosperat com ho està fent ara o hagués mort perquè ningú l'hagués seguit.

Aquesta reflexió ens porta a l'explicació de Jordi Sunyer en les entrevistes en què explica les peripècies amb les quals alguns esports s'han vist involucrats per reinventar-se i així fer-los més atractius per a l'espectador.

A continuació el següent bloc gira al voltant de la complicitat entre periodista i esportista i si aquesta relació ha fet o fa que el periodisme esportiu sigui considerat "imparcial" o un espectacle.

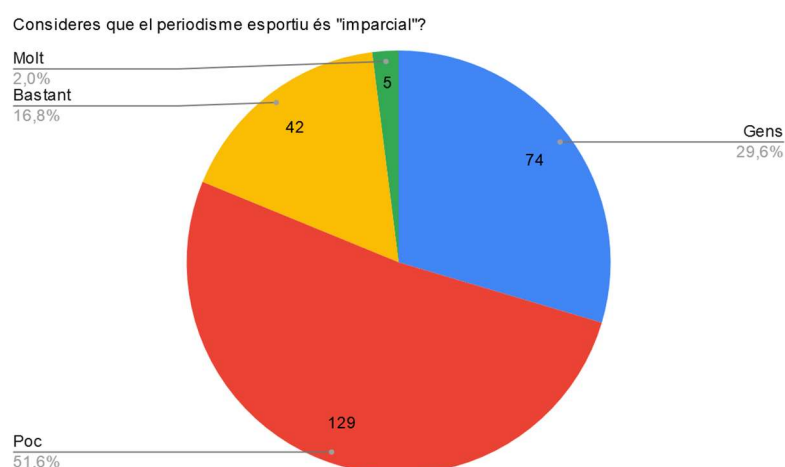
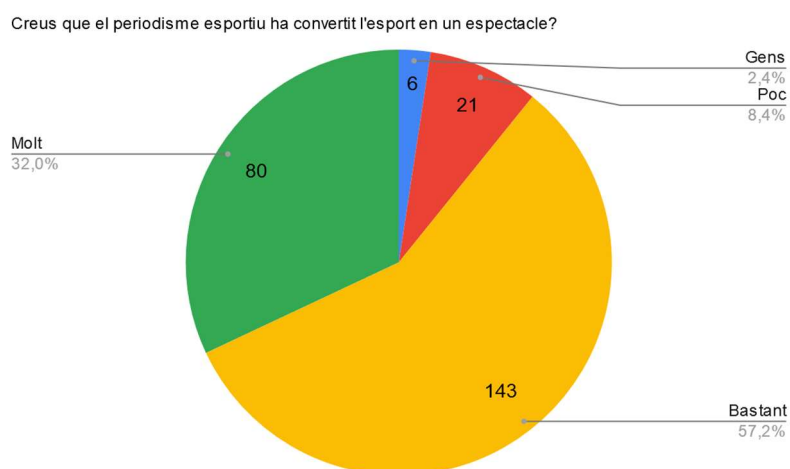

D'una banda, com podem observar en aquesta gràfica, el 60% dels enquestats valoren positivament. Una de les dades que hem volgut matissar és si l'edat dels enquestats condiona o no aquesta visió de complicitat. El que hem pogut extreure és el següent:

Els consumidors de periodisme esportiu de ___		consideren que la complicitat entre un periodista i un esportista és ___		
		Positiva	Negativa	No hi influeix
16 a 29 anys	121	78	22	21
Percentatges		64,46	18,18	17,36
30 - 49 anys	37	26	10	1
Percentatges		70,27	27,03	2,70
Més de 50 anys	92	46	31	15
Percentatges		50,00	33,70	16,30

Com es pot constatar, independentment de l'edat, els espectadors creuen que la complicitat entre un periodista i un esportista és positiva. Tanmateix, les franges d'edat que més suporten la complicitat (entre el 60% i el 70%) estan entre els 16 i 29 anys i els 30 i 49 anys. En cap franja d'edat però, la consideració que la complicitat és negativa o que no hi influeix no supera el 50% de les respostes.

De l'altra, és rellevant analitzar si aquesta complicitat ha portat a convertir el periodisme esportiu en un espectacle o si l'ha fet imparcial.

De la mateixa manera que el 89.2% dels enquestats (223) consideren que el periodisme esportiu ha convertit l'esport en un espectacle, només el 18.8% de la mostra considera

Els enquestats que creuen que la complicitat entre un periodista i un esportista és __,		consideren __ que el periodisme s'ha convertit en un espectacle .	
		Gens o Poc	Bastant o Molt
Positiva	150	17	133
Percentatges		11,33	88,67
Negativa	63	5	58
Percentatges		7,94	92,06
No hi influeix	37	5	32
Percentatges		13,51	86,49

que el periodisme esportiu sigui imparcial. Aquestes dades ens porten a voler crear nous perfils que ens relacionin ambdós temes amb la complicitat.

Tal i com podem observar en aquesta taula, independentment de la seva opinió respecte a la complicitat entre periodista i esportista, més del 86% dels enquestats considera que el periodisme s'ha convertit en un espectacle. Això el que ens porta a veure és que podríem valorar un mitjà sense tenir en compte la complicitat entre els protagonistes. A aquestes dades volem afegir la percepció que teníem abans de realitzar les enquestes, ja que després de les opinions dels entrevistats, consideràvem que als consumidors que valoren negativament la relació entre periodista i esportista, dirien que el periodisme s'allunya de l'espectacle. Tanmateix, justament aquest grup és el que afirma amb més fermesa (92%) que el periodisme s'ha convertit bastant o molt en un espectacle.

D'altra banda, si analitzem la següent taula, veurem que la imparcialitat no es relaciona amb les característiques del periodisme esportiu i l'espectacle en què molts d'ells consideren que s'ha convertit.

Els enquestats que creuen que la complicitat entre un periodista i un esportista és __.		consideren que el periodisme és __ imparcial	
		Gens o Poc	Bastant o Molt
Positiva	150	120	30
Percentatges		80,00	20,00
Negativa	63	56	7
Percentatges		88,89	11,11
No hi influeix	37	27	10
Percentatges		72,97	27,03

Una vegada més, la imparcialitat no es veu afectada per la complicitat entre periodista i esportista, de la mateixa manera que ho hem vist en la taula de dades anterior. En aquest cas, podem observar que sigui quina sigui la valoració de la complicitat, entre el 73% i el 89% dels enquestats consideren que el periodisme no és imparcial o ho és poc.

Una conclusió que ens agradaria esmentar respecte a aquest bloc és la vinculació del món de l'espectacle amb la imparcialitat. És a dir, gran part dels enquestats demostra que el periodisme segueix sent imparcial alhora que el periodisme esportiu ha convertit l'esport en un espectacle. Aquest punt ens porta a contrastar-ho amb les opinions dels entrevistats, els quals asseguren que encara hi ha contingut esportiu molt rigorós, encara que alguns

programes de “periodisme de bufanda” atreguin gran part dels espectadors, sobrepassin la complicitat i deixin de banda la parcialitat.

Un últim aspecte que ens agradaria destacar sobre la imparcialitat i complicitat és la seva relació amb les persones que no segueixen cap club.

Els enquestats que no són seguidors de cap club,		consideren que el periodisme és __ imparcial	
		Gens o Poc	Bastant o Molt
Cap club	86	73	13
Percentatges		84,88	15,12

Els enquestats que no són seguidors de cap club,		consideren que la complicitat entre un periodista i un esportista és __.		
		Positiva	Negativa	No hi influeix
Cap club	86	46	9	19
Percentatges		53,49	10,47	41,30

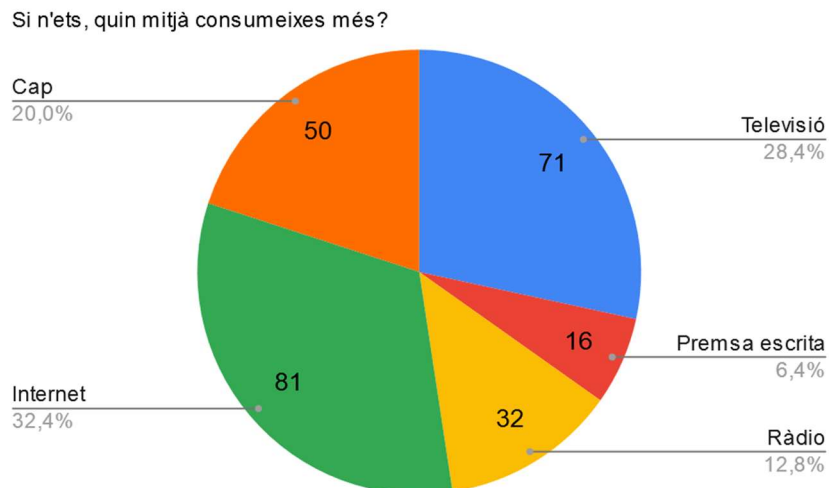
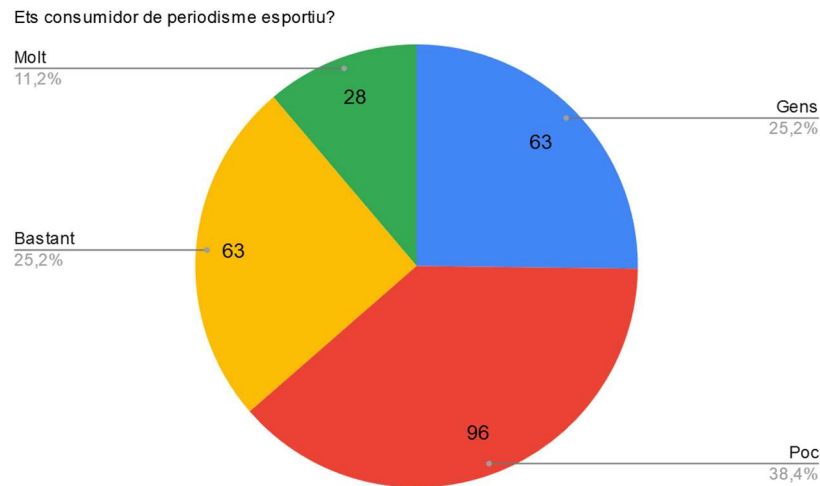
Davant d’aquesta pregunta vàrem considerar que els enquestats que no segueixen cap club considerarien “negativament” la imparcialitat i la complicitat. Tanmateix, com podem observar en aquestes dues taules, malgrat no ser seguidors de cap equip, el 53.49% d’aquest grup considera que la complicitat és positiva i el 84.88% que el periodisme és poc o gens imparcial, i per tant, poc neutre i equànime. Un cop més, aquestes dades podrien informar-nos la negativa dels no seguidors envers el “periodisme de bufanda”.

El que considerem essencial davant d’aquesta temàtica és tenir present que, tal com afirma Josep Maria Pou, la imparcialitat no és negativa pel periodisme; el que realment és negatiu són els periodistes esportius que utilitzen aquesta imparcialitat negant notícies per beneficiar als seus clubs i que no respecten els codis odontològics i l’ètica periodística. Quan això passa és quan el periodisme es tracta com un espectacle.

A més a més, com també explica el locutor, el 99% dels periodistes esportius abans de ser periodistes eren aficionats d’un equip, per tant, negar aquesta afinitat amb el seu club seria mentir a l’audiència. El que han d’intentar els periodistes és el repte d’explicar sempre la veritat i no amagar cap notícia, encara que en certes ocasions puguin perjudicar a l’equip amb què tenen afinitat.

Així doncs, la imparcialitat no és negativa pel periodisme, el que realment és negatiu són els periodistes esportius que utilitzen aquesta imparcialitat negant notícies i que no respecten els codis odontològics i treuen amb l’ètica periodística. Quan això passa és quan el periodisme es tracta com un espectacle.

En el tercer bloc hem volgut donar pes al consum del periodisme esportiu i l'èxit social que té i mereix en l'actualitat.

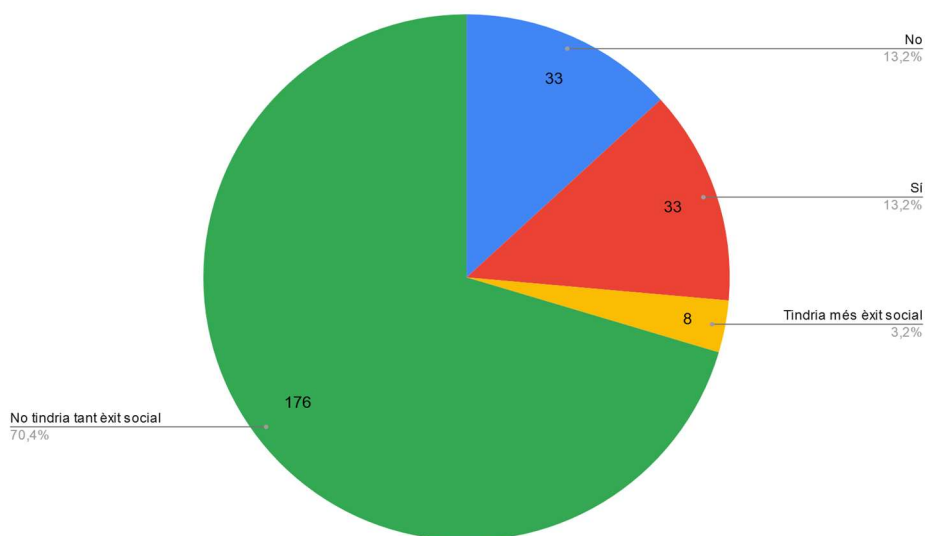
Com podem veure en aquestes dues gràfiques, només el 25.2% dels 250 enquestats no són consumidors del periodisme esportiu. D'altra banda, els que sí que en són reben la informació majoritàriament per Internet (32,4%) i televisió (28.4%), a diferència de la premsa escrita i la ràdio, les quals només compten amb un 19.2% de consum.

Una dada que ens agradaria aportar i que és força comuna és la preferència del mitjà de comunicació segons la franja d'edat.

Els consumidors de periodisme esportiu de __		el consumeixen mitjançant __			
		Televisió	Prensa escrita	Ràdio	Internet
De 16 a 29 anys	94	30	9	6	49
Percentatges		31,91	9,57	6,38	52,13
30 - 49 anys	31	5	2	7	17
Percentatges		16,13	6,45	22,58	54,84
Més de 50 anys	75	36	5	19	15
Percentatges		48,00	6,67	25,33	20,00

Així doncs, segons aquesta taula, la Internet és el mitjà més comú entre els consumidors d'entre 16 i 49 anys (53,48%) i la televisió entre els enquestats de més de 50 anys (48,00%). Per altra banda, cal esmentar la que la premsa escrita compta amb un consum força baix, un 7.56% aproximadament, que podria ser degut a la fase de confinament per la qual passem mentre s'han realitzat aquestes enquestes.

L'esport tindria èxit social sense el periodisme esportiu?

Finalment, passem a analitzar l'èxit actual de l'esport en la nostra societat.

Clarament el 83.6% dels enquestats considera que l'esport no tindria el mateix o tant èxit social sense el periodisme esportiu. Per contra, el 16.4% considera que l'esport tindria el mateix o més èxit sense el periodisme esportiu.

Ara bé, cal tenir en compte què opinen sobre l'èxit de social de l'esport segons els seus perfils dels consumidors del periodisme esportiu.

Per una banda, encara que hi hagi un consum baix els enquestats d'aquest grup (81.13%) són conscients que l'esport no tindria o no tindria tant èxit sense el periodisme

Els enquestats que són __ consumidors del periodisme esportiu,		consideren que l'esport __ sense el periodisme esportiu		
		Sí tindria èxit social	No tindria / No tindria tant èxit social	Tindria més èxit social
Gens o Poc	159	24	129	6
Percentatges		15,09	81,13	3,77
Bastant o Molt	91	9	80	2
Percentatges		9,89	87,91	2,20

Els consumidors de __		consideren que l'esport __ sense el periodisme esportiu		
		Sí tindria èxit social	No tindria / No tindria tant èxit social	Tindria més èxit social
Televisió	71	10	59	2
Percentatges		14,08	83,10	2,82
Prensa Escrita	16	1	15	0
Percentatges		6,25	93,75	0,00
Radió	32	4	26	2
Percentatges		12,50	81,25	6,25
Internet	81	12	67	2
Percentatges		14,81	82,72	2,47

esportiu, igual que ho creuen els consumidors freqüents d'aquests mitjans de comunicació (87,91%). Així doncs, tot i que és indubtable la necessitat del periodisme esportiu per mantenir l'èxit social de l'esport cal esmentar que aquesta teoria està més secundada pels consumidors poc freqüents que pels seguidors. Finalment, esmentar que entre un 2.2% i 3.8% dels enquestats, una representació molt baixa, considera que l'esport tindria més èxit social sense el periodisme.

Per altra banda, els enquestats que consumeixen premsa escrita són els que més clar tenen que l'esport no tindria èxit social sense el periodisme esportiu. Tanmateix, tal com es pot contrastar que, independentment del mitjà pel qual consumeixen aquest periodisme esportiu, més del 81% creu que l'esport no tindria tant èxit sense el periodisme esportiu.

6. Conclusions

Després de realitzar les investigacions corresponents i utilitzar els mètodes ja coneguts i mencionats amb anterioritat, hem assolit diversos objectius i extret múltiples conclusions.

6.1. La relació entre el periodisme esportiu i l'esport

Una de les principals conclusions que hem pogut extreure ha sigut demostrar que la relació entre el món del periodisme esportiu i el món de l'esport té un gran impacte social. Així doncs, hem pogut comprovar un dels objectius inicials i s'ha pogut analitzar la importància social i econòmica que té aquesta relació. Primerament, ens vam proposar estudiar detalladament aquesta connexió i intentar demostrar que té tot aquest mereixement i aquesta transcendència perquè han aconseguit relacionar-se a la perfecció. Hem insistit molt amb la paraula relació perquè realment hem conclòs que aquest impacte no seria tan rellevant si no existís aquesta proximitat.

Dins d'aquesta conclusió principal, hem assolit l'objectiu de detallar com va sorgir aquesta relació, d'analitzar com ha anat evolucionant i demostrar que un no va crear a l'altre.

En primer lloc, la relació va sorgir quan els mitjans que hi havia en aquell moment van respondre a l'interès de la societat i van proporcionar el contingut a una gent que li interessava l'esport. Primerament, l'esport i el periodisme no tenien la potència econòmica i social que tenen actualment. Però a mesura que anaven passant els anys i la rellevància social i econòmica de l'esport i del periodisme anava augmentant, van saber trobar el moment oportú per relacionar-se i potenciar-se mútuament. Van deixar d'evolucionar per separat i van començar a créixer juntament. Aquesta relació els va vitalitzar.

Com hem pogut documentar-nos en el marc teòric, van ser els mitjans esportius els que van crear nous esdeveniments i competicions esportives que, més endavant, es convertirien en les més importants i mediàtiques del món de l'esport. Totes aquestes competicions, creades pels mitjans, van provocar un gran rendiment social i econòmic per tots els clubs. I, gràcies a aquest augment social de l'esport, els mitjans esportius van

començar a obtenir un gran interès per les informacions esportives i va provocar un elevat rendiment econòmic.

En segon lloc, també hem extret molta informació sobre l'evolució que ha tingut aquesta relació al llarg de la seva història. Aquesta connexió ha anat evolucionant a mida que passaven els anys i la seva importància social i econòmica ha anat en augment. Però, tot i això, hem pogut comprovar que aquesta relació tan potent, s'ha anat distanciant i els clubs s'han anat amagant i, fins i tot, han creat els seus propis mitjans per publicar els continguts que els interessin.

Amb l'estudi del marc teòric i, especialment, amb les entrevistes, hem conclòs que, anys enrere, aquesta relació era molt més propera i hi havia molta més accessibilitat en el món de l'esport. Hem aconseguit investigar diverses experiències personals que demostren clarament la relació tan estreta que existia anteriorment.

I, en tercer lloc, hem investigat i estudiat l'origen de l'esport i del periodisme per separat i hem conclòs que un no va crear a l'altre. Van començar amb una relació molt distant i molt cordial. Segons hem pogut estudiar en el marc teòric, en els inicis de l'esport no hi havia cap mena de repercussió mediàtica i el periodisme no li donava tanta importància a l'esport. Per tant, l'esport no va sorgir gràcies al periodisme i el periodisme no va sorgir per l'esport. Però, en el moment que es van ajuntar i van crear una de les relacions més importants de la societat, es van impulsar i enfortir mútuament.

6.2. El caràcter de la relació

D'altra banda, hem pogut analitzar i estudiar el caràcter d'aquesta connexió. Hem assolit els objectius de demostrar el mutu benefici, la mútua influència i les pressions que han existit i segueixen presents actualment. Aquesta última conclusió l'hem extret després de l'elaboració del marc teòric i del treball de camp. No ens vam proposar aquest objectiu però hem pogut evidenciar que és un problema molt important i evident d'aquesta relació.

Primerament, hem demostrat que el periodisme esportiu i l'esport es beneficien mútuament. Era un propòsit que consideràvem més senzill aconseguir. Però ens hem adonat que també existeix una necessitat important entre ells. El periodisme esportiu necessita històries, notícies i molta informació esportiva per publicar i l'esport necessita més seguidors i una gran repercussió mediàtica per seguir creixent. Com ens han remarcat

algun dels entrevistats, uns pulmons sense oxigen no serveixen per res. Doncs passa exactament el mateix amb aquesta connexió. Amb el marc teòric, hem contrastat el mutu benefici econòmic i social que han aconseguit des del moment que es van relacionar. I, amb el treball de camp, hem confirmat la idea i ens ha aparegut una nova conclusió: també existeix una necessitat mútua.

En segon lloc, hem estudiat la influència que existeix en aquesta relació. Érem plenament conscients del nivell d'influència que té el periodisme esportiu en el món de l'esport i l'esport en el món del periodisme esportiu i, amb l'elaboració del marc teòric i l'explicació detallada de cada un dels mitjans, vam poder verificar el nostre principal objectiu. Però teníem un gran repte en aquesta hipòtesi: aconseguir esbrinar qui té més influència. I és on ens hem sorprès del resultat. Amb el treball de camp, hem pogut concloure que els mitjans esportius tenen més influència en els clubs que els clubs en els mitjans. Amb els resultats de les enquestes i múltiples exemples, ho hem verificat.

I, per últim, ens ha sorgit una nova conclusió que prové de la influència. A mida que anàvem analitzant i estudiant la influència que existeix entre el periodisme esportiu i l'esport, ens anàvem adonant que hi ha un punt o un moment que deixa de ser influència i passa a ser pressió. Aquesta conclusió l'hem extret gràcies a la metodologia i a diferents experiències personals dels nostres entrevistats. Ens ha impactat molt que segueixin existint aquesta mena de pressions en el món del periodisme esportiu i el de l'esport. Tot i que els dos reben certes intimidacions i alguns advertiments, hem contrastat que els periodistes i els mitjans reben moltes més pressions per part dels clubs professionals.

6.3. La complicitat entre el periodista i l'esportista

Un dels objectius més interessants que ens vam proposar va ser analitzar i estudiar la complicitat entre el periodista esportiu i l'esportista professional. Dins d'aquesta anàlisi, hem intentat assolir els objectius d'esbrinar si és positiva o negativa aquesta relació i si aquesta genera una pèrdua important en la imparcialitat del periodista. Però, sobretot, ens ha sorgit un nou plantejament on es mostra clarament un dilema ètic important. Aquesta nova resolució ens ha sorgit després de realitzar el treball i l'hem considerat com una conclusió molt important. A més a més, també hem conclòs sobre la tendència cap a l'espectacle del periodisme esportiu i l'esport i si es pot considerar com a crisi i, per últim, investigar què li pot faltar al periodista esportiu actual.

Per una banda, després de la creació del treball, hem assolit l'objectiu de demostrar que la relació entre un periodista esportiu i un esportista professional és molt important i pot ser beneficiosa per les dues parts. Però, mitjançant la història i el treball de camp, hem pogut confirmar que aquesta relació s'ha distanciat molt en els últims anys. Anteriorment, aquesta complicitat era molt més accessible que avui dia. Per tant, un dels reptes més rellevants d'un periodista esportiu és apropar-se a aquests esportistes i aconseguir mantenir una bona relació. Segons hem pogut demostrar, aquesta relació és imprescindible pel periodista per comptar amb una font important i per l'esportista per beneficiar-se en algun moment que ho necessiti. Però, a partir d'aquí, se'ns va formar un nou plantejament important i molt debatut pels nostres entrevistats.

Aquest nou plantejament és el dilema ètic o la decisió moral d'un periodista que li pot arribar a aparèixer si té una bona relació amb un esportista professional. Com hem corroborat, és molt important que un periodista pugui comptar amb una font molt rellevant per extreure exclusives, entrevistes o informacions privilegiades. Però, en el moment que aquesta font es converteix en la protagonista d'una notícia que pugui sortir perjudicada, el periodista ha de decidir si explicar-la i arriscar-se a perdre una font important o amagar-la o explicar-la d'una manera diferent i mantenir aquesta font. És a dir, en la majoria dels casos, perdre una font imprescindible per l'ofici o perdre l'ètica periodística. Hem extret múltiples informacions, opinions, exemples i declaracions totalment diferents amb el treball. Segons alguns dels entrevistats, defensaven la idea de poder arribar a amagar alguna notícia per mantenir una font i, d'altres, ho han denunciat i criticat en tot moment perquè això provoca la pèrdua del codi deontològic. Al final, hem pogut concloure que és una decisió extremament complicada que el periodista ha de prendre ràpidament i s'arrisca a perdre dos conceptes molt importants de l'ofici.

D'altra banda, també ens vam plantejar estudiar l'absència d'imparcialitat que existeix en el món del periodisme esportiu. Des d'un principi, vam poder revalidar que és totalment comprensible i lògic que un periodista esportiu no sigui imparcial. El fet de seguir a un club o tindre més afinitat amb un altre abans de convertir-se en periodista evidencia el fet que ser imparcial és pràcticament impossible. Però hem analitzat com els mitjans esportius actuals i els periodistes utilitzen aquesta objectivitat. Després d'elaborar la part teòrica i de realitzar tota la metodologia, hem arribat a la conclusió que el periodista té deus possibilitats d'afrontar aquesta lògica absència de neutralitat. Per una part, pot admetre que té més afinitat amb algun equip per no mentir a l'audiència però assegurar-

los que sempre dirà la veritat, no tergiversarà les notícies i no amagarà cap informació, encara que pugui perjudicar a aquest equip i, d'altra banda, pot utilitzar aquesta imparcialitat per defensar sempre el mateix equip, amagar notícies que el puguin perjudicar o enganyar a l'audiència per beneficiar a l'equip que defensa. Aquesta segona opció ens ha portat a una nova conclusió.

Si un periodista prioritza sempre beneficiar a l'equip que segueix vol dir que, en moltes ocasions, no està respectant el codi deontològic. Aquesta conclusió l'hem extret després d'analitzar l'absència d'imparcialitat que existeix en el periodisme. Si trien aquesta opció vol dir que, en certs moments, amaguen notícies, menteixen a l'audiència, encobreixen sempre al mateix equip i tergiversen informacions. Això, lògicament, no forma part de l'ètica periodística i hem pogut comprovar, mitjançant el treball de camp, que hi hagi una part del periodisme esportiu que s'hagi convertit en una mena d'espectacle.

Després de fer les entrevistes, podem concloure que hi ha hagut una important tendència on l'esport i els mitjans s'han perfilat cap a l'espectacle. I, tot i que no podem generalitzar perquè segueix existint un periodisme esportiu de qualitat, és un fet que gran part dels periodistes hagin volgut canviar d'estil. I, com dona resultats, no es plantegen en cap moment canviar la seva manera d'entendre el periodisme. A més a més, dins d'aquesta conclusió, ens hem interessat per saber si els periodistes consideren que aquesta tendència es pot denominar com una crisi.

Aleshores, ens ha sorgit una nova conclusió. Tot i que és una hipòtesi molt difícil de respondre i molt fàcil de debatre, la majoria dels entrevistats ens ha assegurat que no ho considerarien com una crisi. Per tant, hem arribat a la conclusió que aquesta pràctica del periodisme pot ser un moment difícil que travessa, una alteració en l'estil periodístic, una evolució del periodisme esportiu, un concepte totalment allunyat del periodisme de qualitat o una crisi.

I, l'últim objectiu que hem aconseguit assolir, ha sigut plantejar una hipòtesi a tots els directius dels mitjans esportius i periodistes entrevistats. Els hi hem proposat que diguessin què li pot arribar a faltar al periodista esportiu actual. I, tot i que alguns no han volgut generalitzar, molts d'ells han respost el mateix: la paciència. Aquestes respostes idèntiques ens ha permès arribar a una conclusió explícita. Hem pogut comprovar que una de les característiques importants del periodisme esportiu, com és la paciència, s'ha

perdut durant els últims anys. El fet que la immediatesa hagi aconseguit tanta importància ha provocat que els periodistes i, especialment els directius dels mitjans, perdin la paciència. Actualment, segons hem pogut analitzar, es prioritza ser el primer a publicar una notícia que investigar-la, contrastar-la i explicar-la a la perfecció. Per tant, el periodista esportiu actual té escassetat de paciència.

6.4. Limitacions del treball

A causa de la pandèmia que, lamentablement, ens ha tocat viure, m'ha condicionat en l'elaboració del treball de camp perquè, des de fa més d'un mes, estem vivint una situació complicada després de tenir un cas important de coronavirus a casa meva. Però, afortunadament, ens estem sortint satisfactòriament però hem de seguir endavant. Poder elaborar un treball com aquest en un moment molt complicat m'ha fet vincular-me més amb la realització del treball.

Vull aprofitar aquestes paraules per retre un gran homenatge a la meva família, en especial al meu pare, a la meva mare i a la meva germana i a totes aquelles famílies que hagin lluitat o ho segueixin fent contra aquesta pandèmia. També vull mencionar especialment la gran feina i el meu etern agraïment a tots els sanitaris i sanitàries, en especial de l'Hospital del Mar, que han lluitat per tots nosaltres. Són els autèntics herois d'aquesta societat.

Per últim, també vull fer una menció especial per en Xavier Ginesta, el meu tutor del TFG per tota la seva ajuda, pels seus consells i per la seva comprensió. També volia agrair a tots els entrevistats i a tota la gent que va contestar l'enquesta.

7. Referències

Altabella, J. 1987. *Historia del periodismo español. Programas y fuentes*. Documentación de las Ciencias de la Información. 11, (ene. 1987), 11.

Asociación para la investigación de medios de comunicación (AIMC). (2011). La Prensa: Digital vs Papel. Disponible a: https://www.aimc.es/a1mc-c0nt3nt/uploads/2017/05/imm_prensa2011.pdf

Asociación para la investigación de medios de comunicación (AIMC). (2020). Sitios de Internet Visitados. *AMIC*. Disponible a: <http://internet.aimc.es/index.html#/main/sitiosinternet>

Asociación para la investigación de medios de comunicación (AIMC). (2020). Rankin de Diarios. *AMIC*. Disponible a: <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/diarios>

Asociación para la investigación de medios de comunicación (AIMC). (2020). Marco General de los Medios en España. *AMIC*. Disponible a: <https://www.aimc.es/a1mc-c0nt3nt/uploads/2020/01/marco2020.pdf>

Baste, J. (1997) *L'esport. Els matins de Catalunya radio*. Editorial Ediciones de la Magrana.

Berasategui, M.ª L. (2000). *Datos para la historia de la prensa deportiva en Cataluña*. Revista General de Información y Documentación.

Campos, V. (2015). *¡Extra, extra! Muckrakers, orígenes del periodismo de denuncia*. España: Editorial Ariel.

Carantoña. F. (2018). La Corrupción del Periodismo. *La Voz de Asturias: Opinión*. Disponible a: <https://www.lavozdeasturias.es/noticia/opinion/2018/08/06/corrupcion-periodismo/00031533577351903860816.htm>

Carrión M, Fernando (2006). *El futbol, una pasión mediática, Con sabor a gol, Futbol y Periodismo*. Biblioteca del Futbol Ecuatoriano II, Editorial Flacso.

Castells, A. i Sunyer, J. (2013). *We are the Catalans*. Catalunya: Cossetania

El País (2019). La Ser lidera la radio española. *El País: Estudio General de Medios*. Disponible a: https://elpais.com/cultura/2019/11/27/television/1574838337_133647.html

Esneca (2019). El periodismo deportivo antes y ahora. *Esneca. Business School*. Disponible a: <https://www.esneca.com/blog/periodismo-deportivo-antes-ahora/>

Fernández, F (1994). *Clase social, exposición a la televisión y percepción de la violencia en la televisión*. Estudios sociales. Chile.

Hernández, P. (1955) *Las cosas del futbol*. Madrid: Plenitud.

Herrera, M. (2019). ¿Cuáles son los programas de radio más escuchados de España? *65ymas*: Cuál. Disponible a: https://www.65ymas.com/consejos/cual/programas-radio-mas-escuchados-espana_2994_102.html

Martínez Albertos, J. L. (1999). Salomé Berrocal Gonzalo y Carlos Rodríguez Maribona (1998): *Análisis básico para la prensa diaria. Manual para aprender a leer periódicos*. Estudios Sobre El Mensaje Periodístico, (5), 245.

Marrero, O. (2012). *Fundamentos del periodismo deportivo*. Puerto Rico: Terranova Editorial

Mendez, S. (2015). El periodismo deportivo en radio, TV e Internet [Material d'aula]. Universidad de Extremadura (UEX), Extremadura. Disponible a: <https://www.docsity.com/es/tema-6-el-periodismo-deportivo-en-radio-tv-e-internet/2769062/>

Moreno, J.R (2014). *Los silencios de El Larguero: 25 años después*. España: Aguilar.

Occidente Producciones (Productor). Sanchez, JL. (Director). (2015). *Cuero y tinta* [documental]. España.

Orihuela, J.L. (2011). *80 claves sobre el futuro del periodismo*. España: Anaya Multimedia

Osua, J. (2019). *Vázquez Montalbán: Futbol y Política*. Barcelona: Editorial Base

Palacio, M. (2001). *Historia de la televisión en España*. Madrid: Gedisa

PRNoticias (2019). ¿Quiénes son los diez presentadores más escuchados de la radio? *Radio PR*. Disponible a: <https://prnoticias.com/radio/radio-pr/20171879-quienes-son-diez-presentadores-mas-escuchados-radio>

Reason Why (2019) Tercer EGM de 2019. *Reason Why*. Disponible a: <https://www.reasonwhy.es/actualidad/tercer-ola-egm-2019>

Rius, J. (2013) *50 anys de vivències: La corrupció en el Periodisme Esportiu*. Catalunya: Digital Neurosi.

Paniagua, P. (2009). *Cultura y guerra del futbol: Análisis del mensaje*. UOC.

Ramos, E. (2019). Los 10 partidos de fútbol más visitados en España durante el 2019. *90Min*. Recuperat de: <https://www.90min.com/es/posts/6527321-los-10-partidos-de-futbol-mas-vistos-en-espana-durante-el-2019>

Rios, C. (2015). *Cómo el #15M cambió la información*. España: Libros.com

Rodríguez Márquez, I., Martínez Uceda, J. (1992). *Pioneros de la televisión española*. Mitre. Barcelona: RTVE

Rubiales, F. (2019). Periodismo Corrupto. *Punto Crítico*. Disponible a: <https://puntocritico.com/ausajpuntocritico/2019/03/12/periodismo-corrupto-por-francisco-rubiales/>

Sainz de Baranda, C. (2013) Orígenes de la prensa diaria deportiva: El mundo deportivo. *Universidad Carlos III de Madrid*. Disponible a: https://www.upo.es/revistas/index.php/materiales_historia_deporte/article/download/788/648

Sainz de Baranda, C. (2019). La asignatura pendiente: Periodismo Deportivo en Internet. España: *Universidad Carlos III de Madrid*, Instituto de Estudios de Género, 2019. Disponible a: <http://hdl.handle.net/10016/28404>

Scher, A. (2008). La pasión según Valdano: Reportaje del futbol. Buenos Aires: Capital Intelectual. *Materiales para la Historia del Deporte*, N° 11 (2013). Disponible a: studylib.es/doc/4696026/origenes-de-la-prensa-diaria-deportiva--el-mundo

SerEmpresarios (2019). La SER lidera la radio española. *SerEmpresarios*. Disponible a: <https://www.serempresarios.com/la-ser-lidera-la-radio-espanola-con-4-148-000-oyentes-en-el-ultimo-egm-del-ano/>

Simelio, N. (2014). Periodismo deportivo en España: Estudio de tratamiento del concepto de la imparcialidad en las noticias relacionadas con el fútbol en los diarios Marca, AS, Mundo Deportivo y Sport. Barcelona: *Universitat Autònoma de Barcelona*. Disponible a: https://ddd.uab.cat/pub/trerecpro/2014/hdl_2072_240240/TFM-Yifei_Li.pdf

Soldevila, A. i Giralvés, A. (2014). *Una bandera ens agermana: el Futbol Club Barcelona, el nacionalisme i la independència de Catalunya*. Barcelona: Edicions Rainbook S.L.

Tomás, M. i Porta, F. (2017). *Barça Insòlit: 800 històries de la història*. Barcelona: Córner.

Universidad en Internet (UNIR). (2015). Las redes sociales en el periodismo deportivo. *UNIR*. Disponible a: <http://tv.unir.net/videos/13042/0/Las-redes-sociales-en-el-periodismo-deportivo>

Varios: Ribeiro JR, A., Cipoloni, L., Azenha, LC. y Tony Chastinet, T. (2014). *El lado sucio del fútbol*. España: Planeta

Villoro, J. (2014) *Balón Dividido*. España: Planeta.

Wernicke, L. (2014). *Historias insólitas de los Mundiales de Futbol*. Perseus Distribution

Vertele. (2019). Lo más visto en TV del año 2019. *Vertele*: Análisis especial audiencias. Disponible a: https://vertele.eldiario.es/audiencias-canales/analisis-espana/lo-mas-visto-en-tv-ano-2019-audiencias-analisis-especial_0_2191580832.html

Vertele. (2019). Las audiencias del 2019: Telecinco y laSexta felices ven sufrir a La 1, Antena 3 y Cuatro. *Vertele*: Análisis especial audiencias anuales. Disponible a: https://vertele.eldiario.es/audiencias-canales/analisis-espana/audiencias-2019-analisis-especial-telecinco-la-1-tve-antena-3_0_2191580831.html

8. Annexos

Entrevista Adrià Soldevila

L'Adrià Soldevila és el co-director del podcast “La llotja” de la Cadena Ser. Va estudiar a la Universitat de Vic i, gràcies a la Universitat, va escriure el seu llibre “Una bandera ens agermana”. Té un gran nom dins del periodisme institucional del Barça.

1- Com valeres els teus anys estudiant a la Universitat de Vic?

R: Vaig estar molt a gust. El que més em va agradar de la Universitat és la voluntat de col·laborar i ajudar-te amb els teus projectes personals. Per exemple, durant el primer curs, vam crear una web sobre futbol internacional i ens van ajudar moltíssim. Vam tenir diverses reunions, ens passaven contactes i ens aconsellaven molt bé.

2- Vas fer una estada a Milà durant el Grau de Periodisme. Com va anar aquesta experiència?

R: Sincerament, molt bé. Vaig estar 10 mesos i vaig treballar molt. De fet, no vaig anar tant a la Universitat perquè podíem fer els treballs des de casa. Però si que vaig treballar bastant i vaig aprendre una barbaritat. Volia veure com es treballava dins del món del futbol italià. Era el que realment volia. I entre moltes col·laboracions i diverses entrevistes, vaig acabar encantat. Sempre em recordaré d'una que li vaig poder fer a Buffon. Va ser una experiència meravellosa.

3- Actualment, ets el co-director del podcast “La llotja” a la Cadena Ser.

R: Això és conseqüència de l'especial electoral que vam fer al 2015 a Nació Digital. Jo volia fer una secció d'esports però, com Bartomeu va convocar eleccions al Barça al mes de gener, em van proposar obrir una web especial sobre les eleccions del Barça, amb seguiment des del mes de febrer fins el juliol. Va anar molt bé i, a partir d'aquí, segurament em vaig fer un nom dins del periodisme institucional del Barça. I, després

de col·laboracions, ara estic a la direcció d'aquesta secció, que també està relacionada amb el tema electoral del Barça.

4- Com va sorgir la idea d'escriure el llibre “Una bandera ens agermana”?

R: Va ser gràcies a la Universitat. Jo tenia com a professor de periodisme polític a en Ramón Miravittas i li van proposar escriure un llibre sobre la funció política del Barça. Però ell ja ho va fer anys enrere. I els hi va recomanar a l'editorial que em truquessin i m'ho proposessin a mi. I tot va començar així. Jo vaig redactar gran part a Milà i, juntament amb Abraham Giralvés, el vam publicar i va sortir molt bé. Sempre estaré agraït a la Universitat.

5- Em vaig llegir el vostre llibre “Errors en blau i grana” i em van impactar molt alguns errors que ha comès el Barça. Quin creus que ha sigut el pitjor error de la història del Barça?

R: És molt complicat triar un error. El Barça ha comès diversos errors molt greus al llarg de la seva història i és difícil tirar-ne un. Et podria dir dos molt rellevants. El primer, no haver apostat per la Copa d'Europa. Això va ser gravíssim. El Madrid té 13 Copes d'Europa perquè el Barça no les va voler disputar. Així de clar. El Barça no creia amb aquella competició perquè l'havia fundat *France Football* i, lògicament, es va equivocar. I el segon, fer el Camp Nou com es va fer. Tal i com es va fer l'estadi, va provocar que el Barça visqués una gran crisi durant 30 anys. Per culpa d'aquesta situació econòmica, el Barça es va veure obligat a vendre a Luis Suárez, el millor jugador del món del moment. I a partir d'aquí, va haver-hi un gran declivi i només van guanyar 2 lligues en 30 anys. Imagina't viure aquesta situació quan ara el Barça ha guanyat 8 de les últimes 11. També és cert que no fitxar a Di Stéfano va ser un error important però ho tenia gairebé impossible per la dictadura.

6- D'altre banda, com és la relació entre un periodista esportiu i un esportista professional?

R: Jo mai he tingut una relació personal amb un esportista professional. També és veritat que jo no he estat molt a les zones mixtes i no he tingut tanta complicitat amb els esportistes. Però sí que és veritat que vas veient tarannàs de com funcionen cada un d'ells i hi ha jugadors que filtren més i d'altres que menys. Hi ha esportistes que arriben a tenir molta afinitat amb el periodista. Un clar exemple és en Gerard Romero que s'ha treballat jugadors des de que tenien 14 anys. Ell ha traçat amistat amb certs jugadors per anar a veure'ls quan eren més joves. Però amb això hi ha un problema. Pot haver-hi un gran benefici perquè reps molta més informació i comptes amb fonts importants però,

també, en el moment que tinguis informació que pugui afectar a un d'aquests esportistes has de prendre una decisió molt complicada. Pots amagar la notícia i no explicar-la, però és ètic?

7- En aquest tema volia entrar també... Pot afectar al codi deontològic d'un periodista una bona relació amb un esportista professional?

R: Absolutament. Per suposat. Jo he llegit articles i he escoltat comentaris de periodistes esportius defensant a certs jugadors incomprensiblement. Però ho fan perquè són amics. I, encara que el jugador tingui un comportament inadequat al terreny de joc, el periodista no el critica. És més, intenta defensar-lo. I això et fa perdre credibilitat i rigorositat. Si tu tens una font d'informació molt important que t'ha estat passant informacions importants durant 4 anys i, en un moment, aquesta font passa a estar implicada amb els fets, tens un gran dilema moral. En aquest moment, no ets independent. Com tractes aquesta informació? És un tema molt delicat. Pots perdre una relació i una font important o la teva ètica periodística.

8- Creus que els mitjans esportius reben pressions dels clubs professionals?

R: Sí. Totalment. És més, jo he viscut un cas on m'ha passat això. És una mica llarg però si vols t'explico la història. Jo estava treballant com a cap d'esports en *El Món* durant el 2018. L'últim partit de Lliga de la temporada 17/18, el Barça s'enfrontava a la Real Sociedad i era el comiat d'Andrés Iniesta. No feia gaire que es va escollir com a president de Catalunya a en Quim Torra. En aquest partit, el president va voler assistir però, per primer vegada en tota la història, Bartomeu va decidir que no s'assegués a la cadira presidencial i ho fes al seu costat. Això contrasta amb tota la història del Barça perquè tots els presidents sempre s'han assegut a la cadira presidencial. No està escrit enlloc però és un pacte verbal. La imatge va córrer per tot arreu i va generar una gran polèmica. Aleshores, a l'endemà, Bartomeu va anar a Catalunya Ràdio per explicar que ho van decidir unes setmanes abans amb la Junta Directiva i que es va instaurar dins del protocol oficial. Per tant, hi havia dos documents per comprovar que era cert. Més tard, jo vaig parlar amb un vicepresident del Barça i m'ho va negar...

9- ...Amb quin vicepresident vas parlar?

R: No t'ho puc dir això. Però em va dir que no es va parlar en cap moment d'aquesta decisió i tampoc es va modificar el protocol. A més, em va acabar confessant que van prendre la decisió minuts abans de començar el partit. Imagina't! Després d'assabentar-me de tot, vaig fer un article dient tota la veritat i va generar un rebombori bastant important, especialment, dins del Barça. Em va trucar el cap de comunicació

institucional del Barça, en Toni Ruiz, i em va dir que els hi tenia ganes i que estava esperant el moment adequat per donar-los una hòstia. Jo, sorprès, li vaig dir que vaig publicar una notícia contrastada perquè sóc periodista. Em vaig assabentar que el president havia mentit i ho vaig publicar. També li vaig donar la possibilitat de defensar-se ensenyant els actes del club on diguessin que es van fer aquelles reunions amb la Junta però, lògicament, no va voler perquè deia que eren privades. I no és així perquè les podem consultar qualsevol soci.

10- I després què va passar?

Després de la trucada i del gran rebombori que es va generar, el portaveu del Barça, Josep Vives, va trucar al meu director del mitjà, en Salvador Cot. Li va dir que jo estava mentint, que en Josep Maria Bartomeu va dir la veritat i que jo estava molt vinculat amb en Joan Laporta. Quan jo he entrevistat només una vegada a Laporta i no tinc cap mena de relació amb ell. Aleshores, després d'aquesta trucada, em vaig reunir amb en Salvador Cot i em va dir que havíem de canviar l'article. Jo, lògicament, no volia i li vaig proposar que si el Barça volia defensar-se, que féssim un article nou amb la seva versió, però el meu director volia que modifiquéssim l'article escrit. Després d'intentar-li explicar que deia totalment la veritat en el meu article i que no el volia modificar, ho va fer ell mateix explicant la versió del Barça. Quan jo li havia dit que no ho volia fer. I, a més a més, va deixar el meu nom a l'article. En el moment que ho vaig llegir vaig trucar a en Cot i li vaig demanar que esborrés el meu nom perquè jo no era responsable d'aquell escrit. I, lògicament, va començar una mala relació amb el meu director del mitjà. Aleshores, al cap de 3 dies, jo vaig escriure un article en *El Món* dient absolutament tot el que havia passat. Però sense noms, òbviament. No vaig citar a ningú però ho vaig deixar bastant clar. Evidentment, el meu director em va escriure i em va demanar que ens reuníssim el dilluns al seu despatx. En aquella reunió em va dir que va perdre la confiança en mi i, per tant, que ja no podia seguir sent el cap d'esport del mitjà. A més a més, si no estava en disposició de canviar la situació es veuria obligat a acomiadar-me. Jo, sincerament, ja m'ho esperava. Li vaig respondre que si havia perdut la confiança en mi era comprensible que marxés. Tot i que em van proposar intentar arreglar la situació amb en Cot, vaig decidir marxar per tenir total llibertat per escriure el que volgués. I va ser la primera vegada que vaig perdre una feina molt important perquè el Barça va pressionar al meu director. Però, ràpidament, em van trucar per ser cap d'esports a *La República*.

11- Aquests articles van desaparèixer?

R: El primer, que van modificar posteriorment, encara segueix publicat. I, fins i tot, amb un titular molt llarg. Tot i que ens insistien que els titulars fossin curts. I el meu últim article criticant la situació que vaig viure, el van eliminar.

12- I va acabar tot així?

R: Doncs sí perquè jo no vaig voler dir res més. Però molta gent ja va arribar a la conclusió que m'havien fet fora per aquell article. És més, molta gent li preguntava a en Salvador Cot per Twitter el perquè jo havia marxat del mitjà. I ell va contestar dient que el motiu van ser discrepàncies professionals, que no hi havia cap mena de conspiració i que tampoc simpatitzava amb Bartomeu. Aquest missatge va generar encara més rebombori, lògicament.

13- Perquè no vas voler dir res més?

R: Perquè no vaig voler moure més les coses. Però no sé si tots m'haguessin defensat. Més endavant, si que vaig acabar explicant el que va passar.

14- Canviant de tema... Creus que un periodista esportiu ha de ser necessàriament imparcial?

R: La imparcialitat és molt difícil d'aconseguir. La paraula imparcial té molta relació amb la paraula objectiu. És molt difícil que un periodista esportiu pugui ser objectiu perquè no és una màquina. En el moment que escrius, tu estàs pensant segons la teva objectivitat, que serà totalment diferent a la d'un altre. Per tant, ni la objectivitat ni la imparcialitat són 100% aplicables al periodisme. Però si que són aplicables el rigorisme i l'honestedat. Considero que és més important que la imparcialitat. Però tot això fa que el periodista tingui un gran poder d'opinió pública.

15- El periodisme esportiu i l'esport es beneficien mútuament?

R: Sí, sense cap mena dubte. I la política i el periodisme polític, la cultura i el periodisme cultural... Tot està relacionat amb la informació. No es pot negar. El periodisme esportiu necessita fonts, notícies i informacions per explicar i l'esport necessita que tota la seva informació arribi al públic. Per això es beneficien mútuament.

16- L'esport té una gran importància social. Creus que si la seva relació amb els mitjans esportius fos més distant, tindria aquest èxit?

R: Jo crec que no tindria tant èxit. Però va ser des de la fundació de l'*Sport* que va créixer desmesuradament la popularitat de l'esport, especialment, del futbol. El periodisme que va crear aquest mitjà va provocar que la importància de l'esport a la

societat augmentés molt. Però també va crear certes tendències negatives pel periodisme.

17- Creus que els mitjans esportius influeixen el l'esport?

R: Clar que sí. Els mitjans sempre han tingut una gran influència en el món de l'esport. Per exemple, anys enrere, el diari *Sport* va fer campanya perquè el Barça fitxés a Saviola i el diari *Mundo Deportivo* perquè fitxés a Riquelme. I, al final, van acabar fitxant a tots dos perquè els dos mitjans pressionaven. Amb Gaspart a la presidència. És cert que ara no hi ha tanta influència com abans.

18- I l'esport en els mitjans?

R: També. Això es pot comprovar en molts mitjans esportius que tenen sempre la mateixa opinió sobre el que els hi interessa. Però després aconseguen exclusives i entrevistes amb els jugadors de l'equip que defensen.

19- Què n'opines de les relacions comercials que es poden establir entre grans mitjans esportius i clubs?

R: Ja no existeixen tant com abans. Però era una de les principals fonts de finançament del mitjà. Les promocions que feien, com la tovallola o el mocador del Barça, provocava un augment important en el número de vendes. Ara encara es donen entrades però ja no hi ha les relacions comercials que hi havia anteriorment. També perquè no es compren tants diaris.

20- El periodisme esportiu s'ha convertit en un espectacle?

R: Sí, per suposat. Tenim tots la culpa. Els periodistes esportius i els espectadors. Hem convertit la informació esportiva en un espectacle. En moltes ocasions, ja no és una informació periodística. A més a més, arriba un moment que aquestes informacions passen a ser explicades amb tot el sentiment d'un aficionat més. Però també és veritat que si es fa aquest tipus de periodisme és perquè funciona. Per exemple, en el cas d'en Tomás Roncero, va reconèixer que aquest tipus de periodisme li beneficiava econòmicament i personalment. Abans, en Roncero era un excel·lent periodista esportiu però va confessar que li surt molt més a compte treballar d'aquesta manera i convertir tota la informació esportiva en un espectacle.

21- Es pot parlar d'una crisi del periodisme esportiu?

R: Sí. A més a més, no té retorn. Fixa't que cada vegada més li donen molt més valor a l'espectacle a les noves generacions. Ja no és només el partit, sinó tot el que envolta el partit a nivell mediàtic i de connectivitat. Un especialista en estratègia digital de la Lliga va publicar que hi havia un gran percentatge de les noves generacions que, durant els

partits, no miren el partit. Estan davant de la televisió però no miren el partit. Imagina't!
En molts casos, estan més pendents que el seu jugador que tenen al Comú facin bons punts que el seu equip guanyi. Tot això està canviant i crec que no pot haver-hi un retorn. Seguirem tenint un bon periodisme esportiu, però cada vegada més consumit.

22- Consideres que tots els mitjans (premsa, ràdio, televisió i internet) compleixen les seves funcions?

R: No. Hi ha mitjans que no compleixen l'ètica periodística però no canviaran perquè tenen un gran rendiment i treuen un gran benefici.

23- Què creus que li falta al periodista esportiu actual?

R: Temps i paciència. Però no al periodista, sinó als seus superiors. Actualment, sempre demanen ser els primers en informar. I, a més a més, demanen exclusives. I això, normalment, no es pot fer. Per culpa d'aquesta immediatesa tens molt menys temps d'investigar, contrastar i explicar la notícia de la millor manera possible. Però el temps i la paciència valen molts diners. És més important trobar una informació sòlida i que tingui un gran impacte que ser el primer en publicar una sense cap mena d'interès.

Entrevista Alberto Benito

Alberto Benito és un futbolista professional que juga com a lateral dret a l'Albacete. Benito va néixer el 13 de juny del 1992 a Tarragona. Es va formar al planter del Nàstic, l'equip de la seva ciutat. Abans de fitxar per l'equip manxec, va jugar al Gimnàstic de Tarragona, a l'Sporting, al Reus i al Zaragoza.

- 1- Primerament, desitjo que estiguis el millor possible per tot el que està succeint. Com estàs vivint aquestes setmanes?**

R: Estem vivint setmanes diferents però com tothom. Al final és ho mateix ser futbolista que forner i no poder anar a treballar. És cert que tenim la sort de treballar en un ofici que ens paguen molt bé i ens podem permetre que no ens paguin una part del contracte. Lamentablement, això no passa amb moltes persones que viuen el dia a dia. Tampoc cobrem com els jugadors del Barça o del Madrid però tenim una gran estabilitat. És un luxe.

- 2- Vas néixer a Tarragona i et vas criar a la cantera del Nàstic fins arribar al primer equip amb només 19 anys. Què recordes d'aquesta època? Què va passar a final de temporada i amb el contracte?**

R: Estava com a casa. Sempre vaig estar bé i molt a gust amb els companys en totes les categories. És cert que vaig passar al primer equip sent molt jove però vaig fer un gran any amb el filial i va ser una gran experiència. Bueno... al final va ser per la directiva i els representants que em portaven. Jo no tinc molta idea dels contractes i vaig tenir massa confiança. Primer, em demanaven molts diners i vam anar a judici amb el club però, finalment, vam arribar a un acord i vaig pagar una quantitat més baixa amb tots els meus estalvis. No tinc molt bona relació amb els directius, per suposat. Però amb el Nàstic no tinc cap problema.

3- Després de passar per la Pobla de Mafumet, el Nàstic, l'Sporting, el Reus i el Zaragoza, vas fitxar per l'Albacete el passat estiu per dues temporades. Vas tenir algun dubte? Com han estat els teus primers mesos al club i a la ciutat? Tens la intenció de renovar?

R: Sincerament, jo no volia marxar del Zaragoza. El club em va dir que no comptaven amb mi i que l'entrenador tampoc. Segons ells, va ser per les lesions que vaig tindre l'any passat però m'hagués agradat quedar-me. Però tenia clar que no em volia anar a qualsevol lloc. Només em volia anar a un club on realment volgués jugar. I, després d'ofertes internacionals i alguna de Segona, em va trucar l'Albacete i no ho vaig dubtar. I no em vaig equivocar. Estic molt feliç al club i a la ciutat i, tot i que ara no estem a la posició on voldríem, crec que podem revertir la situació perquè tenim un gran equip. Ara mateix, renovaria i m'agradaria quedar-me.

4- En la temporada 2015/2016 vas ascendir a Segona amb el Reus. Què recordes i com valeres aquell any?

R: Futbolísticament, va ser el millor any de la meua carrera. Va ser un any que pràcticament ho vaig jugar tot i vaig fer una gran temporada. Vaig estar molt a gust amb l'entrenador, els companys i no vaig tindre cap lesió important. Va ser un any increïble.

5- Els dos anteriors anys vas jugar amb la samarreta del Zaragoza i després de 54 partits en dues temporades et vas convertir en un jugador molt estimat per l'afició. Com vas viure aquests dos anys al club i a la ciutat? Com veus aquest any a l'equip aragonès?

R: Molt bé, la veritat. He estat genial en aquests dos anys i mai se'm va passar pel cap sortir del club. És cert que la segona volta de la passada temporada em vaig perdre bastants partits per les lesions però, sincerament, volia seguir un any més. És més, vaig firmar per tres temporades perquè estava del tot convençut que aconseguiríem un ascens a Primera en un d'aquests anys. I no estava gens equivocat. El primer any, vam poder jugar la promoció i ens vam quedar a les portes i aquest any van llançats cap a l'ascens. No tinc cap mena de dubte que pujaran i si podem acabar la lliga, quedaran campions.

6- En un futur, t'agradaria tornar al Zaragoza?

R: M'encantaria tornar. Si en un futur em truquessin aniria caminant. És cert que ara estic a l'Albacete i estic molt a gust i molt content però, en un futur, seria un privilegi tornar al Zaragoza. Encara que em paguessin menys que a altres equips. Sense cap mena de dubte.

7- D'altre banda, creus que l'esport i el periodisme esportiu es beneficien mútuament?

R: Sí, per suposat. És cert que a Segona no es parla tant com a Primera però, sincerament, considero que es beneficien entre ells. També he de dir que hi ha molts que es fan passar per periodistes esportius que no beneficien a res. Tot al contrari. Arriben a perjudicar a l'esport i al futbol. Però no els considero com a periodistes esportius. Després hi ha magnífics periodistes que realment valoren i tracten l'esport com es mereix.

8- Consideres que l'esport i, especialment el futbol, tenen un gran èxit social gràcies al periodisme esportiu o no té res a veure?

R: Totalment. L'esport té l'èxit i la repercussió que té perquè la gent ho veu per la televisió. L'esport no generaria tants diners si els mitjans no parlessin d'ells. Gran part de l'èxit que tenim els jugadors professionals i els clubs és gràcies al periodisme esportiu. Els clubs poden omplir els estadis però els mitjans traslladen tota la informació per tot el món. I això genera moltíssima repercussió i molts diners. I amb aquesta situació que estem vivint ho podem comprovar més que mai. S'han cancel·lat gairebé totes les competicions esportives d'Europa però s'intentarà acabar Primera i Segona Divisió. I diguin el que diguin, s'acabarà jugant per tots els diners que genera.

9- Com és la relació d'un jugador professional amb un periodista esportiu? Pot haver-hi certa complicitat?

R: Jo conec a certs jugadors que tenen molt bona relació amb algun periodista esportiu. I és totalment sa i no fan mal a ningú. Jo no tinc cap amistat però sí que és cert que tinc un tracte més personal amb alguns perquè ja ens coneixem de fa més temps però trobo bé que hi hagi relacions d'amistat. És cert que a Zaragoza hi havia molt més moviment i més contacte directe amb els periodistes que a Albacete. Però no tinc cap mala opinió de cap periodista. També és veritat que s'ha de saber portar aquesta relació de la millor manera possible i que els dos sàpiguen on estan els límits.

10- Creus que poden arribar a amagar notícies per l'interès del futbolista?

R: Doncs si és amic de veritat ho deuria de fer. O no ho faries tu per un amic? Jo ho faria realment. Sempre hi quan no m'hi jugués el meu lloc de treball. Al final han de saber quin punt d'amistat tenen i fins a quin punt volen perdre aquesta relació. I coneixem tots quina és l'ètica periodística i que realment els periodistes esportius han d'explicar tot el que sàpiguen però, d'altre banda, si ho acabes explicant tot d'aquesta manera al final no tindràs a ningú que t'expliqui res.

11- Diries que els mitjans esportius reben pressions dels clubs? ¿I els clubs dels mitjans esportius?

R: Sincerament no ho sé. Però jo crec que sí. Els clubs tan grans suposo que ho han de fer. És la llei del futbol. Al final hem normalitzat que un diari acabi parlant sempre bé del mateix equip i sempre malament d'un altre. Però és com la vida. Si tens un amic que et cau bé i un altre malament, sempre acabaràs defensant al teu amic. Passi el que passi. Doncs és el mateix. I els clubs pot ser que si que rebin algun tipus de pressió dels mitjans però considero que han d'estar per sobre d'això.

12- Llegeixes habitualment la premsa esportiva? Què penses del que escriuen de tu?

R: No llegeixo res. És cert que del Zaragoza i de l'Albacete no treuen molta informació i que de 10 pàgines esportives, 9 parlen del Barça o del Madrid. Però no llegeixo premsa esportiva. A vegades veig algun programa per la televisió i em poso de molt mala llet.

13- Influeixen els mitjans esportius en el món de l'esport?

R: Depèn. És cert que abans si que m'arribava a influir el que podien dir de mi i, en moltes ocasions, em podia sentir malament alguna crítica. Perquè ja no són només els periodistes, que encara ho pots entendre. Ara et critica o elogia tothom. Aficionats que semblen que portin 15 anys al futbol professional o per les xarxes t'arriben a dir de tot i t'arriben a plantejar si realment tenen raó. Però a mida que van passant els anys, te n'adones que realment t'ha de preocupar el que pensis tu i la gent que t'envolta. Un clar exemple és el que vivim amb el nostre company Zozulia. Per culpa de certs mitjans, s'ha generat una idea del jugador que no és gens certa. L'han acusat de nazi i li han arribat a dir de tot. Per les xarxes i per molts camps. I és injust perquè no ho és ni s'ho mereix. L'any passat el seu millor amic era en Bela i ho comentaven. Ara ja s'ho pren d'una altra manera. Però pot arribar a influir fins que te n'adones del que realment importa.

14- Els jugadors teniu algun tipus d'informació sobre les relacions comercials entre els mitjans i els clubs?

R: La veritat és que no. A mi, sincerament, em preocupen molt poc o gens aquests temes. Jo sempre intento fer bé la meva feina i deixo de banda aquests temes. Però tenim molta confiança amb el club i sabem que no ens trairien de cap manera. Ni nosaltres al club, és clar. No ens convé a cap dels dos.

15- El periodisme esportiu ha convertit l'esport en un espectacle?

R: Sí, per suposat. Però tant de bo em truquin del Chiringuito quan em retiri del futbol. M'encantaria anar per dir quatre tonteries. És cert que a vegades hi ha alguns que diuen

coses coherents però la gran majoria fan el que faci falta per defensar al seu club. Després també surt un cantant i l'altre ballant i t'acabes rient. Per això és un espectacle. I considero que no hauria de ser així.

16- Creus que hi ha una crisi en el periodisme esportiu?

R: Potser sí. Però al final tothom ha de menjar. Que hi hagi de tot està bé però, a vegades, diuen coses o donen informacions totalment falses. I això és el que realment ens molesta als jugadors, que parlin sense saber. I passa en la majoria de les informacions que treuen. Però també t'he de dir que moltes d'aquestes són certes i no saps com s'han pogut assabentar. Però al final dins del vestuari som molts, no només els jugadors.

Entrevista Antonio Morales.

L'Antonio Morales té un gran protagonisme en la història del futbol a Santa Coloma. Va presidir durant 19 anys a la Gramenet i, actualment, és el president de la Fundació Grama.

1- Primerament, desitjo que estigueu el millor possible per tot el que està succeint. Com estàs vivint aquestes setmanes?

R: És una qüestió de mentalització. Estem vivint setmanes molt complicades però ens hem d'aixecar i seguir cap endavant. Tot i els cops forts que podem arribar a rebre. També estic en contacte amb alguns dels meus jugadors però no amb tots perquè som gairebé 700 al club. Però sí que tinc contacte amb tots els coordinadors i estem desitjant poder tornar a la normalitat. Però sempre amb tota la prudència que faci falta. Però tenim molta feina perquè hem de reanimar al club esportivament, econòmicament i, sobretot, anímicament. Una de les parts més importants del futbol és part anímica. És el 80% del futbol i hem d'intentar recuperar-la.

2- A l'any 1984 et van nomenar president de la Gramenet i vas estar fins el 2003. Vas estar 23 anys a l'entitat i gairebé 20 sent el president d'un dels clubs més importants de Catalunya. Com vas viure aquests anys tan intensos?

R: Tinc un record meravellós d'aquells anys. Vaig entrar a la Junta Directiva del club al 1980 i vaig començar a agafar responsabilitats importants fins que, 4 anys més tard, em van nomenar president. Vam viure uns anys molt intensos. Teníem una gran rivalitat amb el Milan, vam treballar molt dur amb el futbol base, vam fer fitxatges molt bons i ens vam arribar a convertir en el tercer equip de Catalunya, per darrere del Barça i de l'Espanyol. A més, vam donar a conèixer Santa Coloma de Gramenet per tota Espanya.

3- Perquè vas decidir marxar a l'any 2003?

R: Vam començar a tindre certes picabaralles amb l'Ajuntament. Volien enderrocar l'estadi i jo no estava d'acord i, després d'insinuacions que no em van agradar gens i

com que realment volien que marxés del club, em vaig haver d'anar. Em vaig acomiadar dels meus jugadors i els hi vam pagar fins l'últim cèntim.

4- Has sigut el president de la Gramenet que va estar a punt de pujar a Segona Divisió en 6 ocasions. En algunes d'aquestes, com a Jerez a l'any 1997, no ho vau assolir per només un gol. Perquè no es va acabar d'aconseguir l'ascens tan desitjat?

R: A la lliga regular ens sortíem. Fèiem magnífiques temporades. Recordo temporades amb Oleguer amb 20 anys, Curro Torres amb 17, Blanco amb 16... Però a les promocions no vam tindre la sort o l'experiència que es necessita. És cert. Me'n recordo perfectament del partit a Jerez. Després de guanyar-los a casa, necessitàvem un empat per ascendir nosaltres i vam perdre per 1-0. I al 92 vam tenir una claríssima. I a Irún també ens va passar el mateix. Vam tindre molta mala sort. En tres ocasions podríem haver pujat tranquil·lament. A més, teníem un dels equips amb menys pressupost i jugàvem amb jugadors molt joves. Per tant, tenia molt mèrit. I tenint el filial a Tercera. Però en les promocions, l'experiència és molt important. Però van sortir jugadors increïbles de la Gramenet d'aquells anys, com Oleguer, Javi Márquez, Ángel Morales, Tamudo...

5- Què va passar a partir del 2003 a la Gramenet? Perquè van aparèixer tantes deutes?

R: Quan jo vaig marxar del club, la Gramenet va rebre 32 milions per Javi Márquez i 86 milions per Oleguer. Hi havia un deute de 30 milions però van entrar molts més ingressos. Vam deixar l'equip classificat per la Copa del Rei contra el Barça i una plantilla increïble amb contracte de 2 anys, com a mínim. Aleshores, l'alcalde de Santa Coloma va nomenar com a president del club al senyor i constructor Ortega. Però, tot i que van dir que no farien un edifici, ho van acabar fent. A més, van fitxar a diversos jugadors veterans de 29, 30 i 35 anys que cobraven 8 o 9 milions i, nosaltres, amb aquests diners pagàvem a 7 o 8 jugadors que pujaven del filial. Es sponsors es van començar a anar i es va canviar totalment la filosofia. Després van passar anys delicats, tot es va complicar i van passar més de 7 presidents en molt pocs anys. Anys més tard, em van tornar a proposar presidir el club però jo ja veia que era molt complicat revertir la situació. La Gramenet tenia més de 4 milions d'euros de deutes, el primer equip estava ja a Primera Catalana i el filial a Tercera. I, en comptes d'això, vam decidir crear la Fundació Grama des de zero. Però jo vaig seguir ajudant a la Gramenet des de la distància.

6- Quan li diuen “Grama”, pensa amb la Gramenet o amb la Fundació?

R: Jo penso amb la història del futbol a Santa Coloma. Quan em diuen que l'autèntica Grama és la Gramenet, que era un dels millors equips de Catalunya, que jugava les promocions a Segona Divisió... Jo era el president d'aquella Gramenet i em sento molt orgullós. No entenc que m'ho diguin per intentar molestar-me.

7- Què en penses dels que t'acusen que vas trair a la Gramenet?

R: Per haver sigut honest, hauria d'haver agafat el club amb un deute de més de 4 milions d'euros. Era molt complicat. Però jo no vaig trair al club en cap moment. A més, jo he seguit escoltant a certa gent que va dient que jo sóc el que decideix que la Gramenet no pugui jugar a Santa Coloma. I no és així, lògicament. Ja he dit moltes vegades públicament que, si hi hagués alguna oportunitat que això passés, jo estaria encantat. A Santa Coloma i al Municipal. És més, quan vaig estar a punt d'anar-me'n de la Gramenet vaig seguir fent renovacions perquè volia que tinguessin un gran equip. Estigués de president o no.

8- Com et va sorgir fundar la nova Grama a l'any 2013?

R: Jo volia començar un projecte nou il·lusionant a Santa Coloma. Com t'he dit, la Gramenet tenia més de 4 milions d'euros de deutes i era gairebé impossible revertir la situació. Per tant, vam decidir fundar un nou club amb el nom de la Grama i amb un futbol base prometedor. I hem anat creixent moltíssim en aquests anys. Amb el futbol base i amb el primer equip, que vam aconseguir ascendir fins a Tercera Divisió. Però l'any passat vam baixar de categoria. Vaig consentir moltes coses que mai he consentit i he après molt. Va ser un fracàs. Però hem sigut autocrítics i hem après.

9- D'altre banda, com valoren la relació entre el periodisme esportiu i l'esport?

R: La relació s'ha distanciat bastant. Anteriorment, hi havia una relació molt més propera i s'ajudaven mútuament. Però és una relació molt potent per la societat. Jo, com a president, he viscut molt personalment aquesta relació i he sabut tindre molt bona relació amb els mitjans. I, en certes ocasions, m'han arribat a ajudar per augmentar el nostre benefici econòmic. Per exemple, el Barça i l'Atlético de Madrid volien fitxar a l'Oleguer. I, com que jo tenia molt bona relació amb els mitjans esportius d'aquella època, parlava amb els periodistes i els hi demanava que filtressin que 7 o 8 equips estaven darrere del jugador. I, així, el Barça va acabar pagant més diners pel jugador. Aquestes mentides piadoses ajuden al futbol modest. Els periodistes no s'inventaven res perquè jo era qui els hi deia que certs equips volien comptar amb varis jugadors de la Gramenet. Però vaig arribar a parlar amb tots els mitjans esportius. Vaig parlar amb

Manuel Segura, amb Ricard Vicente, amb el Mundo Deportivo, amb l'Sport... També és veritat que ho he arribat a fer amb jugadors que han acabat jugant a Primera. És a dir, eren magnífics jugadors. Com l'Oleguer al Barça, Xavi Jiménez al Villarreal o l'Angel Morales a l'Espanyol. Eren jugadors excepcionals i vam fer tot el possible per treure el màxim benefici possible. És lògic. Però mai vam vendre cap jugador que no estigués al nivell del club que el fitxava. No només fèiem això amb la premsa. També intentàvem treure el màxim benefici econòmic negociant amb els clubs, especialment, amb les clàusules. Amb l'Oleguer o en Xavi Jiménez vam arribar a treure més diners amb les clàusules que amb el fitxatge. Sabíem negociar. Però també hem arribat rebutjar diners per algun jugador perquè així li pagaven més a ell i ho necessitava. Amb aquests temes mai vam voler fer negoci.

10- Com és la relació d'un directiu d'un club professional amb un mitjà de comunicació?

R: Jo no puc generalitzar en aquest tema. He gaudit dels millors periodistes de Catalunya com amics. El reflex de la societat està en el futbol i els mitjans esportius han sabut aprofitar-ho. Actualment, hi ha bons i dolents periodistes esportius i no és com abans. També és cert que el Conde Godó, Lara, Berlusconi i Roures controlen el 80% de la informació. D'altra banda, el futbol dels despatxos és molt similar al del terreny de joc. És molt passional. Jo tinc molt bona relació amb molts mitjans esportius i tinc contactes de la Federació Catalana i de la Federació Espanyola. És més, van haver-hi anys que volien que entrés a la Federació Espanyola però jo sóc un home de club. Però jo he tingut la sort de tindre grans relacions d'amistat amb els periodistes esportius més importants d'aquells anys i teníem contacte directe. Però a mi m'encanten els columnistes. Tot i anar per la mateixa línia de sempre, hi ha alguns que són molt correctes. I també t'he de dir que jo sóc més de paper. Però l'*Sport* no el compro tant perquè no parla molt de l'Espanyol.

11- Creus que els mitjans esportius poden arribar a amagar notícies o desinformar interessadament?

R: Si tots els mitjans esportius diguessin sempre la veritat, el Barça i el Madrid comptarien amb més de 60 jugadors en els seus equips cada any.

12- Creus que els mitjans esportius reben pressions dels clubs professionals? I els clubs dels mitjans esportius?

R: Sí. Sí que hi ha pressions. Però dels clubs més grans. De clubs petits i humils no podem pressionar a cap mitjà perquè no solen parlar de nosaltres. I si algun mitjà

esportiu ens critica, tampoc diem res. Per dir alguna cosa, ens haurien de criticar 150 vegades. Per tant, en comptes de pressions, nosaltres ho hem de fer d'una altre manera i ser més intel·ligents. És fonamental ser més llestos que el rival, també fora del camp.

13- Creus que els mitjans esportius influeixen el l'esport?

R: Abans molt més. Anys enrere, comentaris o publicacions dels mitjans esportius tenien una gran influència en el món de l'esport. Ja sigui en els directius, entrenadors o jugadors. Una crítica d'un cert periodista et perjudicava. El que deia l'*Sport* o el *Marca* anava a missa. I si volien fer fora a algun president, també ho aconseguien. Al Nuñez el van fer fora per culpa de la premsa esportiva. Però avui dia no té tanta influència. La gent segueix el paper però també segueixen les xarxes socials. I, aleshores, hi ha de tot i l'esport ja s'ha acostumat. Al final, les coses no són com són, sinó que són com s'expliquen. Per tant, si el cub té un 7 de puntuació, i el mitjà diu que es mereix un 10, la gent que segueixi aquell mitjà es creurà que són espectaculars. Però si un altre mitjà publica que es mereixen un 4, l'audiència d'aquest, es creuran que tenen un nivell molt baix. I la única realitat és que tenen un 7 de nota. Però els mitjans tenen una gran influència.

14- El periodisme esportiu i l'esport es beneficien mútuament?

R: Per suposat. Uns pulmons sense oxigen no serveixen per res. Doncs exactament igual.

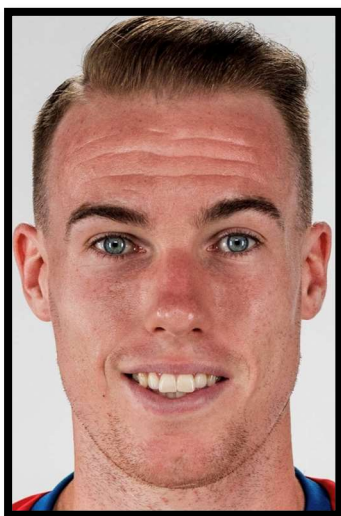
15- L'esport té una gran importància social. Creus que si la seva relació amb els mitjans esportius fos més distant, tindria aquest èxit?

R: Clar que no. L'esport té l'èxit que té gràcies a tots els mitjans que parlen d'ell. Però passa en tots els àmbits. Per exemple, abans es venia una beguda que ens encantava a tothom, que es deia Kaskol. Però no va tindre tant èxit com la Coca-Cola perquè aquesta es gasta més del 30% dels ingressos en publicitat. Si no es parla de l'esport no seria res. Però exactament al revés. Per això es beneficien mútuament.

16- Es pot parlar d'una crisi del periodisme esportiu?

R: No crec que sigui una crisi però avui dia hi ha moltíssima més informació i seguim tenint dos ulls. És a dir, abans t'explicaven la mateixa notícia 10 mitjans i, actualment, te l'expliquen 1000 mitjans de comunicació diferents. I, segurament, d'una manera diferent. Cada vegada hi ha més mitjans i més periodistes esportius que fan la seva feina d'una manera diferent però jo no crec que sigui una crisi.

Entrevista Carlos Clerc

Carlos Clerc és un futbolista català que juga com a lateral esquerra al Levante. Clerc va néixer el 21 de febrer del 1992 a Badalona i es va formar al planter de l'Espanyol. També ha jugat en el Sabadell, en el Girona, i a l'Osasuna. Amb l'equip navarrès va aconseguir l'ascens a Primera Divisió l'any passat.

- 1. Primerament, desitgem que estiguis el millor possible per tot el que està succeint. Com estàs vivint aquestes setmanes?**

R: Estic passant aquests dies allunyat de la rutina que solem tenir durant l'any però, també, aprofitant per fer coses diferents, reflexionar, pensar i entrenar a casa. Cal mirar la part positiva.

- 2. Després de passar per l'Espanyol, el Sabadell, el Girona i l'Osasuna, vas fitxar pel Levante. Vas tindre algun dubte? Com han sigut els teus primers mesos en el club i en la ciutat?**

R: No. Sincerament no vaig tenir molts dubtes en acceptar la proposta del Levante. Vaig acabar contracte i em van oferir una bona oferta amb un projecte que m'agradava i una ciutat que, tant a mi com a la meva família, ens semblava bona per viure i seguir creixent. Els primers mesos han estat molt bons, amb èpoques que he jugat més i altres no tant, però molt content amb els companys, amb el club i amb l'adaptació. Estic molt a gust aquí.

- 3. En un futur, t'agradaria tornar a l'Espanyol?**

R: Bueno... Sí que és veritat que jugar en un club on et permet estar amb la família i els amics és important. A més, és un club on he crescut i he tingut l'oportunitat de debutar com a professional i seria una bona opció.

- 4. Que és el que més valores de ser futbolista professional? I el que menys t'agrada?**

R: Clarament és treballar, cobrar i gaudir del que més t'apassiona, jugar a futbol. Tens mil portes que se t'obren per ser futbolista. Poder cobrar la quantitat de diners que

cobrem per fer el que ens agrada i que la gent ens conegui és el millor. I el pitjor és el fet que sempre estàs en el punt de mira i les crítiques que rebem, però ja forma part de ser futbolista.

5. D'altre banda, creus que l'esport i el periodisme esportiu es beneficien mútuament?

R: Evidentment. El periodisme esportiu i l'esport es beneficien entre ells. Nosaltres podem fer mil coses, ser molt bons o ser molt dolents però, si al final no tenim a ningú que ho expliqui ... no seríem ningú. La difusió dels mitjans és molt important i el futbol no seria tan bonic. En la meva opinió, no només es beneficien, sinó que no existiria l'un sense l'altre.

6. Consideres que l'esport i, especialment el futbol, tenen un gran èxit social gràcies al periodisme esportiu o no té res a veure?

R: Sí, és clar. Que els esportistes professionals tinguem tanta repercussió i siguem tan coneguts és gràcies al periodisme. Els mitjans esportius són els que ens posen en el punt de mira i fan que milers de persones ens coneguin. Sense ells, no ens coneixeria tanta gent i no tindríem cap tipus de repercussió.

7. Com és la relació d'un jugador professional amb un periodista esportiu? ¿I amb la directiva del club?

R: La relació depèn del jugador. Jo tinc relació amb diversos periodistes i tinc un tracte més personal i, sempre que sàpiguen portar els límits i saber diferenciar l'amistat i el periodisme, considero que no hi ha cap tipus de problema. Crec que és una relació bona i que ens podem ajudar entre nosaltres. No és res dolent tenir relació amb la premsa. Al final, ells et poden beneficiar i tu els pots ajudar en molts moments a la seva feina. Sempre amb un respecte i amb un límit. I amb la directiva tenim una relació molt cordial i propera. Els hi agrada estar a prop i que estiguem a gust. És una relació molt bona.

8. Pot haver-hi certa complicitat entre un esportista professional i un periodista esportiu? És positiva per vosaltres aquesta relació?

R: Sí, per suposat. Hem de facilitar la seva feina sempre que podem perquè ens donen molta difusió. És molt bona per les dues professions.

9. Creus que poden arribar a amagar notícies per l'interès del futbolista?

R: Bueno... No ho sé. Pot ser que no publiquin notícies que perjudiquin a algun jugador amb el que tinguin una bona relació. Per això una bona relació amb un

periodista et pot beneficiar en un futur. En aquests casos, els periodistes et poden ajudar.

10. Diries que els mitjans esportius reben pressions dels clubs? I els clubs dels mitjans esportius?

R: És evident que cada mitjà esportiu té més relació amb certs equips que altres. Ho sap tot el món. Segurament sí però no crec que sigui res de l'altre món. Al final, els mitjans esportius estan per escriure lliurement el que pensen i jo vull pensar que ho fan així.

11. Llegeixes habitualment la premsa esportiva? Què n'opines del que escriuen de tu?

R: Sí però normalment per Twitter. Crec que la llegeixo més que el que deuria perquè al final jo he de pensar en el que jo faig i el que pensen els meus companys i entrenadors de mi. A vegades, no tenen raó i altres si. Però crec que no és molt positiu per nosaltres perquè ens poden afectar positivament o negativament.

12. Influeixen els mitjans esportius en l'esport? I l'esport influeix en els mitjans?

R: Sí. Influeix en l'esport i en nosaltres. T'acabes creient molt el que diuen. Si parlen molt bé de tu, acabes pensant que ho estàs fent genial i si posen el contrari, acabes pensant que ho estàs fent fatal. I a vegades no és així. Per això no hauria de llegir tanta premsa. T'acaba condicionant, tot i que realment saps el que tu vius i el que t'explica la gent que et rodeja.

13. Els jugadors teniu algun tipus d'informació sobre les relacions comercials entre el mitjans i els clubs?

R: No. No tenim cap mena d'informació d'aquestes relacions. Estem allunyats a tots aquests temes i jo no tinc cap idea.

14. Quin mitjà de comunicació consideres que és el més influent?

R: Jo crec que la televisió i la premsa digital. Tot el que apareix per televisió o per internet, la gran majoria de la gent s'ho acaba creient.

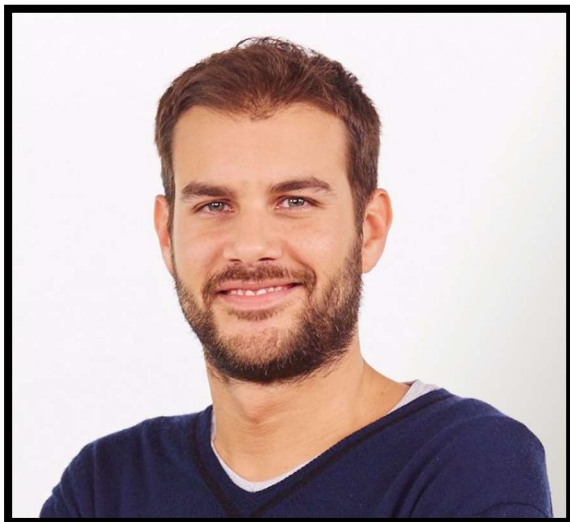
15. El periodisme esportiu ha convertit l'esport en un espectacle?

R: Crec que l'esport i el futbol és un espectacle. La relació entre el periodisme esportiu i l'esport fa que sigui un autèntic espectacle. Poses un partit professional i les càmeres, les repeticions i els comentaristes fan que sigui genial veure-ho. Fan que l'esport sigui molt més intens. L'han convertit en un espectacle però considero que és positiu.

16. Creus que existeix una crisi en els mitjans esportius o que ja no compleixen les seves funcions principals?

R: Bueno... No tots però alguns sí. És cert que hi ha mitjans que en comptes d'informar o opinar, busquen el que acaba cridant més l'atenció i es desvien de les seves funcions. Però al final és el que més es ven. A vegades, trobem a faltar més mitjans que parlin de futbol, de tàctica, d'estratègia, de jugadors... Però potser això ja

Entrevista: Edu de Batlle

L'Edu de Batlle és el cap d'esports de Rac 1. A més a més, narra els partits de l'Espanyol de l'emissora. Anteriorment, va treballar amb Jordi Basté a *El Món*.

1- Primerament, desitjo que estiguen el millor possible per tot el que està succeint. Com esteu vivint aquestes setmanes?

R: Són setmanes totalment diferents. Les primeres setmanes van ser més difícils però, a partir de la segona o la tercera, ens vam adaptar bé i vam seguir treballant. Però d'una forma totalment diferent. Ens hem hagut de reinventar. En continguts, en formats i hem hagut de ser molt més creatius que habitualment. A més, també hem reforçat la imaginació i el treball en equip perquè des de la distància, ens hem de coordinar molt millor. Està sent un repte. Però encara trigarem en tornar a la normalitat.

2- Com valores la teva etapa a El Món amb Jordi Basté?

R: Va ser molt divertida. Jo tenia una funció molt menys transcendent que la resta de l'equip. No havia d'elaborar una informatiu o pensar continguts que marquen la línia del programa. La meua secció era més còmica i m'ho passava genial. Tot i l'horari, va ser una experiència meravellosa. Se'm van passar els dos anys molt ràpid. Evidentment, un gran al·licient d'entrar al programa va ser treballar amb en Jordi Basté.

3- També estàs en les retransmissions de l'Espanyol a Rac1 des del 2005. Com valores aquests anys vivint els partits de l'Espanyol des de primera línia?

R: És tot un somni. Tota la vida he sigut de l'Espanyol i tota la vida he volgut ser periodista. Per tant, quan em van oferir fer el seguiment del dia a dia de l'Espanyol va ser com un regal. Com un somni complert amb només 24 anys. Ho estic gaudint moltíssim. Des del primer partit a l'agost del 2005 fins l'últim a Pamplona fa unes setmanes. Sincerament, espero que siguin molts més. No em cansaria mai.

4- Aquest any està sent dur pels resultats de l'equip?

R: Sí, sense cap mena de dubte. És un any complicat pels resultats a la Lliga. A Europa vam tindre una trajectòria relativament lògica però, en canvi, està sent un dels anys més durs a la Lliga. És molt complicat perquè van passant els entrenadors i jugadors i quan veus que la situació no millora, has d'anar explicant les males notícies jornada rere jornada.

5- Quina creus que seria la solució més justa si finalment no es pogués acabar la lliga?

R: Justa no hi hauria cap. S'hauria de buscar la menys injusta. Per mi, acabar la lliga i decretar ascensos i descensos tal com està la lliga, em semblaria molt injust i escandalós. 27 jornades no fan una lliga i en les 11 que queden poden passar moltíssimes coses. Per exemple, l'Espanyol, tot i que està demostrant sent el pitjor equip de Primera, està a 6 punts de la permanència quan et queden 33 per jugar. Per tant, tot i que és molt factible que pugui baixar, ningú et pot dir que baixará segur. Tampoc em convenç l'opció d'Holanda que han decidit que la temporada quedi nul·la. Especialment, pels dos equips que es troben en posició d'ascens a Primera, com són el Cádiz i el Zaragoza. Per tant, la forma menys injusta crec que seria augmentar la lliga amb 22 equips de forma excepcional i, que l'any vinent, hi haguessin 5 descensos, en comptes de 3. Fins i tot, per buscar encara més justícia, es podria començar la temporada vinent amb una referència de punts similar a la de l'any actual. Però seria molt rebuscat.

6- Des del 2018 ets el cap d'esports de Rac1. Com estàs vivint aquesta gran responsabilitat?

R: Doncs sí que és una gran responsabilitat. El que destacaria és poder treballar amb un grup humà que ja coneixia anteriorment. Som com una família. És una feina que no havia fet mai, gestionar un grup i dirigir un departament però, sincerament, és un orgull que la redacció d'esports més escoltada de Catalunya confiï amb mi. És tot un repte. És molt diferent de tot el que havia fet fins ara.

7- D'altre banda, com valores la relació entre el periodisme esportiu i l'esport?

R: Jo separaria clarament dos conceptes. Per una banda, la relació amb el futbol i, per una altre, amb la resta d'esports. Al final, el futbol per volum de negoci, d'espectadors i d'informació és un monstre que no es pot comparar amb la resta d'esports. És evident que ha anat evolucionant en els últims anys. Crec que a pitjor. Perquè el futbol professional s'ha anat amagant i els futbolistes són molt menys accessibles que abans. Ens dificulta molt la feina perquè els clubs són cada vegada menys generosos. Això li suma les pròpies xarxes socials dels clubs i dels esportistes. Per això, considero que la

relació s'ha anat dificultant. Però amb la resta dels esports, és una relació prou sana. Un dels meus moments preferits són els Jocs Olímpics i el millor moment de la meua carrera va ser poder assistir als Jocs de Río del 2016. Crec que és el gran esdeveniment esportiu i és un autèntic luxe poder anar-hi a treballar. En aquests dies, podem comprovar que els mitjans també poden tindre molta bona relació amb els esports minoritaris. I és un plaer parlar i comunicar sobre esportistes professionals que no són tan reconeguts com altres però que s'esforcen igual o més que els més populars. Però hi ha competicions, esports i esportistes que només brillen en els Jocs perquè tot va relacionat amb l'interès de l'audiència. I és trist. Considero que hem d'intentar posar de la nostra part per popularitzar aquests esports.

8- I com és la relació d'un directiu d'un mitjà amb un club de futbol?

R: Depèn de cada club i de la gent que estigui destinada a cada àrea de comunicació. Amb la majoria de clubs tens una relació cordial. No és gens fàcil. Has d'intentar trobar un equilibri perquè les dues parts teniu interessos diferents. Els clubs cada vegada més són més protectors de la seua intimitat i això fa que la relació es compliqui i hagi de negociar sovint. Sempre amb la posició de desavantatge perquè els clubs professionals són els qui tenen sempre l'última paraula. Per exemple, un cas recent és la decisió de l'Espanyol que els jugadors no facin cap mena de declaració amb la situació actual i, encara que els hi facis entendre al club que no hauria de ser així, t'acaben remarquant que és el que han decidit. I no pots fer res. Per tant, és un equilibri que has d'anar intentant conduir com puguis. Però la relació ja no és la mateixa que fa 10 o 15 anys.

9- Com és la teua relació amb l'Espanyol i el Barça?

R: Els directius van canviant. A l'Espanyol, per exemple, des de que estic a Rac1 n'he vist 4 presidents diferents i, en el Barça, des de que sóc cap d'esports només un, en Bartomeu. No tenim tant tracte amb la directiva com amb els departaments de comunicació d'aquests clubs. La relació amb el Barça és més complicada i més inaccessible i amb l'Espanyol és una relació una mica més propera.

10- Creus que els mitjans esportius poden arribar a amagar notícies o desinformar interessadament?

R: Jo vull pensar que no. No conec a cap periodista ni cap mitjà que voluntàriament difongui notícies falses per perjudicar a un club. Em semblaria totalment estúpid. Des dels primers anys, ens ensenyen que la credibilitat és el més important i vendre-la d'aquesta manera em semblaria lamentable. Però una altra cosa és que hàgim comptat

alguna notícia o informació que al final no sigui certa. Però per errades o per precipitació. També és veritat que sóc bastant innocent en creure en la bona fe de la gent.

11- Creus que els mitjans esportius reben pressions dels clubs professionals?

R: Sí, és clar. Sense cap mena de dubte. Jo, com a cap d'esports, n'he viscut alguna en primera persona i sé que existeixen. Ha passat molt poques vegades però ha passat. Però això et posa a prova com a periodista per no cedir per aquestes pressions. Al final, és evident que tothom té els seus interessos i hi haurà periodistes que prefereixin portar-se millor amb els clubs i d'altres que voldran imposar la seva honestedat en qualsevol mitjà. Però sí que rebem algun tipus de pressió dels clubs. Però la immensa majoria queden soterrades i no les veiem.

12- I els clubs dels mitjans esportius?

R: Pot passar però és una relació totalment diferent. Qui generalment està en posició de força és el club. Per tant, pots pressionar a un club però, en la gran majoria de casos, els mitjans no trauran cap mena de resultat.

13- I sobre la complicitat entre un periodista esportiu i un esportista professional?

R: Al final el periodista no deixa de ser un emissor i l'esportista, en aquest cas, una font important. Això depèn de cada periodista. Hi ha d'alguns que són molt bons en això, en apropar-se a l'esportista i crear una bona relació. Jo considero que és una relació sana. És cert que, en algunes ocasions, és una relació d'interès perquè els dos volen treure els interessos corresponents. Però al final pot ser que es converteixi en una relació d'amistat i no fan mal a ningú. Sovint aquesta relació sol ser real perquè quan l'esportista deixa de ser notícia, la relació continua i segueixen sent amics. Molts dels vincles que s'estableixen són de veritat.

14- Pot afectar al codi deontològic d'un periodista una bona relació amb un professional?

R: És complicat. Si amagues una informació perquè l'esportista t'ho ha demanat pot arribar a ser comprensible. Perquè, a vegades, mantenir aquella font és més important que publicar-la. És una relació d'interès mútua. Al final jo crec que tot es resumeix si ets capaç de ser objectiu, tot i la relació d'amistat que tinguis amb l'esportista. És a dir, si has de criticar o comunicar alguna informació negativa d'ell, que ho puguis fer sense trencar aquesta relació. També entenc aquells periodistes romàntics que critiquin aquestes relacions perquè l'ofici ens obliga a explicar sempre tot el que sabem. Però, sincerament, no conec a cap periodista que no tingui una mínima relació amb alguna

font. Perquè bàsicament el periodista es dedica a això. Però el més important que ningú condicioni al periodista i que pugui ser objectiu.

15- Consideres que els periodistes esportius són totalment lliures i treballen amb total independència?

R: No crec. Però això ja és més filosòfic. Si a tu Pau et preguntessin si et sents totalment lliure, probablement diries que no. Perquè ser independent i lliure vol dir que puc fer en tot moment el que jo vulgui. I, segurament, no pots tu, ni jo ni ningú. Per tant, un periodista esportiu sempre estarà condicionat per cert interès aliè, del seu mitjà, dels clubs o d'alguna cosa que et limiti. Però hem de buscar ser el més lliure possible i treballar amb la màxima honestedat possible. Però la llibertat i la independència plena no existeix. Jo, personalment, generalment he pogut fer i comunicar el que realment m'ha vingut de gust, dins d'unes regles del joc que existeixen.

16- El periodisme esportiu i l'esport es beneficien mútuament?

R: Sí, en la majoria dels casos sí. Es potencien mútuament. El fet que la informació s'hagi reduït, obliga al periodista a buscar altres alternatives en esportistes, entrenadors o directius per trobar notícies noves. Però tant el periodisme esportiu com l'esport extreuen beneficis entre ells. Abans i ara.

17- L'esport té una gran importància social. Creus que si la seva relació amb els mitjans esportius fos més distant, tindria aquest èxit?

R: Segurament no tindria tant èxit. L'èxit social del futbol ve determinat per la quantitat d'impactes que genera en la societat mundial i, per tant, com més lluny arriba. En un món globalitzat, en el moment que els mitjans han aconseguit que la Lliga Espanyola pugui arribar arreu del món, això ha multiplicat el potencial a tots els clubs professionals. Per tant, sense aquesta relació, l'esport no hauria arribat tan lluny i no tindria ni la meitat de l'èxit que té ara.

18- Creus que els mitjans esportius influeixen el l'esport? I l'esport en els mitjans?

R: Sí, per suposat. Especialment en els comportaments dels clubs. Els clubs reaccionen després de cada notícia que llegeixen pels mitjans i cada vegada més per protegir-se. En els jugadors crec que no tant. Però l'esport també influeix en moltes ocasions als mitjans.

19- El periodisme esportiu s'ha convertit en un espectacle?

R: En alguns casos, sí. Depèn del mitjà. Però en general el periodisme esportiu intenta ser honest. És veritat que la globalització del món i totes les noves xarxes socials han multiplicat l'hàbitat. S'han multiplicat els mitjans esportius bons i dolents. I, per tant,

molts mitjans que tots coneixem si que s'han perfilat més cap al món de l'espectacle. Nosaltres intentem ser el més honestos possibles i tindre com a prioritat la credibilitat i poder anar a dormir tranquils per les nits. És essencial.

20- Es pot parlar d'una crisi del periodisme esportiu?

R: No li diria crisi perquè considero que passa en tots els àmbits de la societat i de la comunicació. Passa en la televisió, a les xarxes socials, en les *fake news*... Passa a tot arreu. És producte de la globalització que ens ha portat coses positives i coses negatives. I això és un element negatiu que ens ha portat. El fet que s'hagi multiplicat l'oferta, molts mitjans han decidit perfilar-se cap a una altre objectiu per aconseguir el seu propi benefici. Per això no ho consideraria com una crisi però, sincerament, sí que s'han perdut certs valors.

21- Què creus que li falta al periodista esportiu actual?

R: Memòria. La memòria s'ha perdut i és essencial pel periodisme esportiu. A més, hem oblidat molts comportaments antics fonamentals de l'ofici com estar més al carrer, tenir més contacte amb la gent, ser una mica menys còmodes i recuperar l'esperit de reporter. M'incloc jo, per suposat.

Entrevista: Gerard Romero

En Gerard Romero és un dels periodistes esportius més mediàtics de Catalunya. El periodista català compta amb més de 170.000 seguidors a Twitter. Actualment, treballa en els esports de Rac 1. Se'l recorda, també, per la seva etapa presentant *El Fricandó*.

- 1- Primerament, desitjo que estigueu el millor possible per tot el que està succeint. Com estàs vivint aquestes setmanes?**

R: Ens estem adaptant perquè no queda un altre. És una situació nova que no havíem viscut mai i, tot i que al principi semblava més suportable perquè podíem estar a casa les 24 hores, a mida que anaven passant els dies ens adonàvem tots de la gravetat d'aquesta situació. Amb les pròrrogues del Govern, de dies i dies tancats a casa, de familiars o amics que tenien la mala sort d'apropar-se al virus... Tot això feia que te n'adonessis que estem vivint una situació molt seriosa. Però el passat dissabte que ja vam poder començar a sortir va ser una injecció moral per molta gent per començar a veure la fi d'aquesta història surrealista. Però hem d'anar mica en mica.

- 2- Perquè creus que va tindre tanta repercussió la teva boda? Com valores el 2020?**

R: Doncs no ho sé ben bé però sí que estem vivint un any molt mogut. Vam començar amb el casament, que vam tindre molta sort de poder celebrar-ho perquè ara hi ha molta gent que no ho pot fer malauradament, després amb la ràdio també vam tindre setmanes molt complicades i molt mogudes per la marxa d'Ernesto Valverde i l'arribada de Quique Setién i, també, per els embolics i les polèmiques amb la Junta Directiva del Barça on van dimitir 6 directius. Van ser setmanes molt intenses i quan semblava que tot es començava a estabilitzar, va passar això.

- 3- Com valores la teva etapa presentant Fricandó matiner?**

R: Segurament de les millors experiències professionals. El Fricandó va ser tot un repte. Ens ho va proposar l'Eduard Pujol, aleshores director de Rac1, però no érem gaire del

gust del director de Rac105. Aleshores, quan Pujol se'n va anar cap a la política, se'n va fer fora perquè els resultats no eren bons però era bàsicament perquè no li agradàvem des del primer dia. Per nosaltres va ser molt divertit i vam fer un grup increïble. A més, vam portar molts convidats durant totes les setmanes i ens desvivíem per portar als millors. I, tot i que els horaris eren durs i va durar poquet perquè no ens van deixar més, va ser una experiència inoblidable.

4- Com va ser el comiat?

R: Va ser molt dur. No ens ho esperàvem, sincerament. Va ser justament abans del Nadal quan el director ens va comunicar que no vam complir les expectatives i seria la nostre última setmana. A mi em van empenyar les maneres. Perquè si ens haguessin dit que no els hi agradàvem des del principi ho hagués entès, però que ens diguessin que les coses no funcionaven... Considero que no va ser així. Però són decisions i les has de respectar, per suposat. Però guardem l'experiència en un molt bon record.

5- Amb més de 170 mil seguidors a Twitter i gairebé 70 mil a Instagram, t'has convertit en un dels periodistes esportius catalans amb més influència de Catalunya. Com portes tenir tants seguidors?

R: Depèn de la importància que li vulguis donar a tot això. Hi haurà dies que diguis una cosa i creguis que no arriba a la gent i arriba a tothom. I depèn el que diguis, agradaràs o no agradaràs i sempre hi haurà una sèrie de *haters* que t'esperaran per dir-te de tot. Per culpa d'això, ja no em llegeixo els comentaris de les meves publicacions. Però hem de conviure amb això i també és un luxe. El Twitter l'he utilitzat una mica més per informacions i exclusives esportives i l'Instagram per donar una imatge més personal. Amb el vídeo de la remuntada del Barça al PSG, vaig tindre un *boom* important de seguidors.

6- D'altre banda, com valores la relació entre el periodisme esportiu i l'esport?

R: Jo crec que abans tot era més proper i més fàcil perquè érem molts menys periodistes esportius i molts menys mitjans. A més, els clubs et necessiten menys perquè tenen els seus propis mitjans i els esportistes tenen les seves pròpies xarxes socials. Per tant, la relació és molt més distant que abans. Ens estem allunyant per la quantitat de mitjans i per les xarxes socials dels esportistes. Però és la nostre feina intentar apropar-nos als clubs i esportistes i, en certes ocasions, les xarxes també han ajudat, en certa manera.

7- I sobre la complicitat entre un periodista esportiu i un esportista professional?

R: Per mi, és una relació vital. Jo vaig tenir la sort de seguir el Barça des de fa molts anys i vaig veure partits de l'Infantil, del Cadet o del Juvenil i em va permetre tindre

una certa complicitat amb aquell jugador que ha tingut la sort d'arribar lluny. Però també amb altres que no han pogut arribar. Pensa que en els partits del Cadet, hi ha pocs periodistes i els jugadors s'acaben recordant de qui estava en aquells anys que no els seguia tanta gent. Aquesta relació té un valor molt important. Però també té els seus sacrificis perquè em podia passar 5 o 6 hores a la Ciutat Esportiva un dissabte. Però després tens la recompensa. Vaig poder seguir generacions molt potents com la del Thiago, Bartra, Montoya... o la de l'Aleñà, Cucurella... Per mi, és un luxe poder veure com evolucionen aquests grans jugadors.

8- Pot afectar al codi deontològic d'un periodista una bona relació amb un esportista professional?

R: Jo crec que ha passat i passarà tota la vida. Si tens una bona relació amb un esportista, és lògic i comprensible que el puguis cobrir en certs moments. Potser això no és molt professional però també has de saber posar el límit a quan t'interessa mantenir una relació personal o la teva ètica professional. Jo, en certs casos, potser no he explicat alguna lesió d'un esportista per la relació d'amistat i perquè m'ha demanat que no ho publiqui fins que surti el comunicat oficial del club. I potser m'he acabat menjant una notícia per no publicar-la anteriorment. Considero que és el secret perquè si vols mantenir certes fonts molt bones, t'has de controlar en algunes informacions però, més endavant, també trauràs exclusives que altres no tindran. Però depèn del periodista. Hi ha d'alguns que poden dir que traeixes la teva feina de periodista i, d'altres, que és un bon recurs. Per exemple, jo tinc bona relació amb Suárez i m'ha arribat a dir que té una lesió però que no digui res fins que surti el club a confirmar-ho. Ho trobo bé.

9- Consideres que els periodistes esportius són totalment lliures i treballen amb total independència?

R: Qui et digui que sí, menteix. Hi ha línies editorials que et marquen en certa manera. I és complicat sortir d'aquesta línia. Pot haver-hi molta llibertat i és molt bonic dir-ho però, realment, a la pràctica costa.

10- Creus que els mitjans esportius reben pressions dels clubs professionals? I els clubs dels mitjans esportius?

R: Qui et digui que no, t'enganya. Al final, no fa falta que et digui noms perquè tothom ho veu. Però és obvi que els clubs volen controlar de certa manera els mitjans esportius. Aquests clubs tenen gent que es dedica exclusivament a controlar les xarxes dels periodistes i el que diuen del club o d'algun jugador. I si després t'han de fer una trucada per preguntar-te, te l'ha faran. Això ha passat, passa i passarà. Sense cap mena de dubte.

Ara ho tenen més complicat però ho segueixen intentant. Per exemple, a mi m'han arribat a trucar directament membres de la Junta Directiva del Barça per dir-me què estava passant, què estava dient, que d'on havia tret la informació i que era molt lleig el que estava publicant. Un cas recent, va ser quan vam treure les informacions de la reunió a Doha entre alguns directius del Barça amb Xavi per proposar-li ser entrenador del Barça. Vam ser els primers en publicar-ho i un membre de la Junta que va viatjar em va trucar per dir-me allò i que volia veure'm en persona. Però encara segueixo esperant. Però poden acabar retratats.

11- Doncs va viatjar el director general del Barça, l'Òscar Grau, i el director esportiu del club, l'Eric Abidal. Qui va ser dels dos?

R: Algun dels que hi havia allà.

12- El periodisme esportiu i l'esport es beneficien mútuament?

R: Si, per suposat. Un s'ha d'alimentar de l'altre. Els mitjans s'alimenten de l'esport per les promocions i els clubs s'alimenten dels mitjans. És un peix que es va mossegant la cua.

13- L'esport té una gran importància social. Creus que si la seva relació amb els mitjans esportius fos més distant, tindria aquest èxit?

R: No tindria tant èxit. Si no es parlés per la televisió, pels diaris o per la ràdio no tindria la repercussió que té. Gran part de la culpa la tenen els mitjans. Especialment per la gent jove. Molts joves ja només miren les informacions i opinions per les xarxes. Per això la premsa escrita és molt complicat que aguantí. Pot arribar a patir.

14- Creus que els mitjans esportius influeixen el l'esport?

R: Segurament. Especialment les columnes d'opinió de certs periodistes poden arribar a influir en alguns jugadors professionals. És comprensible. Si que ha passat que m'han arribat certes queixes d'algun esportista que no li hagi agradat alguna pregunta meva. Però no directament del jugador.

15- I l'esport en els mitjans?

R: Alguns clubs si que tenen influència en alguns mitjans. Ara hi ha hagut un exemple molt clar. En Pau Gasol i Nadal han pogut ajuntar als 4 grans diaris esportius del país per una causa solidària. I aquí podem comprovar com el món de l'esport i, en aquest cas, dos grans esportistes poden influenciar als mitjans esportius.

16- El periodisme esportiu s'ha convertit en un espectacle?

R: Els periodistes que ho han aconseguit ho han fet perquè li han donat el rendiment que esperaven. El públic ho ha consumit i l'audiència li ha agradat. Si el Chiringuito és un

show i té èxit i bona audiència, els felicitarem. I si això ha passat és també perquè els clubs s'han tancat cada vegada més i els esportistes tenen les seves pròpies xarxes. I t'has de reinventar. A vegades, poden fer el ridícul però si tenen rendiment... És comprensible.

17- Es pot parlar d'una crisi del periodisme esportiu?

R: Jo crec que no. Cadascú es reinventa com pot. Els periodistes esportius que han decidit perfil·lar-se cap aquesta postura és comprensible. Han tingut èxit i els hem de felicitar.

18- Consideres que tots els mitjans (premsa, ràdio, televisió i internet) compleixen les seves funcions?

R: Bueno... Tothom s'ha de reinventar per intentar posicionar-se en aquest moment on la immediatesa és fonamental. A la ràdio, per exemple, ja no m'he d'esperar per llençar una exclusiva i la puc publicar per les meves xarxes socials. Perquè si no te l'ha llença un altre. És una evolució que ens hem d'adaptar ràpidament.

19- Què creus que li falta al periodista esportiu actual?

R: Ara mateix no ho sé. Estem molt lligats al club i si els clubs no ens faciliten les coses, hem d'intentar apropar-nos a l'esportista. Crec que si els periodistes ens apropem més als jugadors, tindrem més informació i més entrevistes. Ho hem de seguir intentant. Perquè sinó hem de parlar amb molta gent abans per apropar-nos amb ells.

20- Amb quina experiència professional et quedaries?

R: Segurament, amb el gol de Sergi Roberto al PSG per culminar la remuntada. Va ser espectacular. En el moment i posteriorment. En certs moments, vam acabar sent més protagonistes per explicar com vam viure aquell instant que el propi Sergi Roberto. I això diu molt dels periodistes esportius.

Entrevista: Jordi Osúa

En Jordi Osúa és un escriptor i doctor en ciències de l'activitat física i l'esport. És l'autor del llibre “Manuel Vázquez Montalbán, Barça, cultura i esport”.

1- Quan i perquè vas decidir doctorar-te en ciències de l'activitat física i l'esport?

Ho vaig decidir l'any 2008, nou anys després d'haver-me Llicenciat en Educació Física per l'INEFC de Barcelona. La raó no va ser acadèmica ni professional, sinó personal. Des de feia uns anys, estava aprofundint en les relacions entre esport i religió i un bon dia va caure a les meves mans un llibre de Manuel Vázquez Montalbán: “Fútbol, una religión en busca de un Dios”. Aleshores vaig pensar que podia ser una bona temàtica per fer un doctorat, doncs sovint la reflexió sobre l'esport pateix un cert menyspreu intel·lectual i el millor que podia fer per evitar aquest prejudici era estudiar-lo des d'un punt de vista acadèmic.

2- Perquè vas decidir estudiar l'obra esportiva d'en Manuel Vázquez Montalbán?

Em va captivar l'enfocament religiós (simbòlic), polític i social del futbol en general i en particular del FC Barcelona present en aquest llibre. Una manera de veure el futbol, i l'esport, que explicava la passió de l'aficionat més que no pas la del practicant i amb la qual em sentia molt identificat. M'ajudava a entendre el meu interès pel Barça, pel futbol i per l'esport. A més, també volia reivindicar la importància social de l'esport amb una de les figures més importants de la cultura del nostre país. Així que vaig voler aprofundir en tot el que havia escrit i publicat aquest autor sobre esport.

3- Què és el que més destacaries del teu llibre *Vázquez Montalbán. Fútbol y política*?

Destacaria que un repàs per la història de les relacions entre futbol i política a l'Estat espanyol ens pot ajudar a entendre la situació actual i a trobar possibles sortides al laberint polític i social en què ens trobem. El passat ens ajuda a entendre el present i aprendre dels errors comesos per no repetir-los en el futur. Malauradament la història sembla que es

repeteix. Algunes polèmiques actuals ja es van produir fa molts anys. En aquest sentit, també és una reivindicació del valor de la memòria històrica. D'altra banda, Montalbán ens aporta un concepte molt interessant: el futbol pot fer una funció d'higiene social per canalitzar conflictes polítics que ens portin a enfrontaments socials. Per això reivindica el futbol com el terreny per a l'expressió d'allò més emocional i irracional, deixant la política per a la reflexió i els arguments racionals.

4- D'altra banda, com valors la relació entre el periodisme esportiu i l'esport?

A diferència de fa cinquanta anys, el periodisme esportiu ha anat millorant el seu prestigi. Abans estava molt mal vist fer crònica esportiva, fins al punt que alguns periodistes utilitzaven pseudònim, però avui dia els periodistes esportius tenen bastant reconeixement social. En la mesura que l'interès per l'esport ha anat creixent, també ho ha fet la necessitat d'informar-se.

5- Creus que els mitjans esportius poden arribar a amagar notícies o desinformar interessadament?

Depèn del tipus de mitjans dels que parlem. Si són de club, és més probable que estiguin sotmesos a una política informativa favorable al club. Si són privats, poden estar sotmesos als interessos econòmics i buscar notícies que impactin per aconseguir una major audiència o mantenir la que tenen dient-los el que volen sentir. Els públics en teoria haurien de ser els més equànimes. Tampoc a un periodista l'interessa que descobreixin que ha donat una notícia falsa perquè perdria la seva credibilitat. En qualsevol cas, més que enganyar descaradament, potser això es dona més en les xarxes socials per l'anonimat, el que penso és que la realitat és polièdrica i no hi ha una veritat absoluta, aleshores el que es fa és destacar allò que més s'adiu amb els interessos del mitjà de comunicació i es presenta com si fos l'únic punt de vista. També aquesta pràctica de destacar una frase fora de context que si llegeixes tota la notícia vol dir una altra cosa del que et presenten.

6- Consideres que els periodistes esportius són totalment lliures i treballen amb total independència?

Crec que tenen un marge de llibertat, però en general sempre dintre de la línia editorial del mitjà pel qual treballen. L'avantatge és que com tenim una pluralitat tan gran de mitjans, qualsevol periodista pot trobar un mitjà que s'ajusti als seus plantejaments i idees. Aquesta manca de llibertat ja la denunciava als anys 60 Vázquez Montalbán en el seu "Informe sobre la información" en un moment on no hi havia una oferta tan àmplia. Semblava que la pluralitat facilitaria la llibertat d'expressió, però també la necessitat de

mantenir un lloc de treball moltes vegades condiciona el contingut de les notícies. També el periodisme necessita fonts d'informació i el periodista per mantenir els seus contactes ha de seguir la seva línia de pensament i no la pròpia, ja que aleshores pot perdre aquella relació.

7- Creus que els mitjans esportius reben pressions dels clubs professionals? I els clubs dels mitjans esportius?

No ho sé i això és molt difícil de demostrar, però d'una manera o altra segurament és així. Sobretot pel que et deia abans de les fonts d'informació. Si em tractes malament no et donaré exclusives i un altre periodista donarà la notícia. És una forma velada de condicionar la informació. D'alguna manera tots sabem que hi ha mitjans de comunicació més afins als clubs i determinats periodistes que quan escriuen pots pensar que parlen gairebé en nom del president del club. També és veritat que els mitjans de comunicació com a generadors d'opinió pública tenen el poder d'articular un discurs que penetri en els aficionats. Els clubs ho saben i també van amb peus de plom per tal de no enfrontar-se a cap mitjà de comunicació en concret.

8- El periodisme esportiu i l'esport es beneficien mútuament?

Sens dubte, sense esport el periodisme no té res que explicar i sense periodisme les gestes esportives no es poden donar a conèixer més enllà dels que les han vist en directe. A més els mitjans generen una emoció afegida a la gesta esportiva i li donen una dimensió política i social que no tindria sense la repercussió dels mitjans de comunicació. També sabem que en la mesura que un esport es retransmet per televisió s'incrementa la seva pràctica esportiva. L'un sense l'altre no haurien adquirit la dimensió que tenen avui dia. Com diria Montalbán, l'esport és un mitjà de comunicació de masses.

9- L'esport té una gran importància social. Creus que si la seva relació amb els mitjans esportius fos més distant, tindria aquest èxit?

La importància social que ha adquirit l'esport com a espectacle té a veure amb la proximitat amb la competició i amb l'esportista que generen els mitjans de comunicació. Si vivim cada dia pendents de les notícies esportives és gràcies als mitjans de comunicació, doncs si només parlessin de la competició en si només ho farien un o dos cops a la setmana. I nosaltres tenim cada dia diverses hores de ràdio i televisió i molts diaris dedicats a parlar de l'esport. Això és el que fa possible que sigui un ingredient de la vida de les persones fins al punt d'assimilar-se a una mena de "pregària" diària de l'aficionat que el manté en contacte amb l'univers esportiu.

10- Creus que els mitjans esportius influeixen el l'esport? I l'esport en els mitjans?

Sí. El fet de televisar els esports ha suposat canvis en els reglaments per fer-los més espectaculars o escurçar la seva durada. També condiona el tema de la violència, doncs hi ha molts ulls pendents del que passa i totes les accions són revisades i comentades. L'esport també influeix en els mitjans de comunicació per exemple a l'hora de concedir més o menys entrevistes o de deixar accedir a determinats espais per veure el que succeeix. La indústria esportiva necessita els ingressos publicitaris per créixer i els mitjans necessiten què succeeixin coses en el món de l'esport per poder omplir els seus espais de notícies.

11- Les relacions comercials que es poden establir entre grans mitjans esportius i clubs, poden arribar a traïr alguns dels valors del periodisme?

No sé fins a quin punt hi ha una relació comercial tan estreta entre mitjans de comunicació i clubs (segurament amb publicitat o productes de merchandising), però el que condiona més és la informació que els mitjans poden oferir al seu públic. En aquest sentit, com deia abans, sí que disposar d'una exclusiva o informació de primera mà que no tinguin els altres pot fer que et llegeixin o escoltin més persones i d'això depèn el teu negoci. Aleshores sí que pot condicionar i en algun moment no donar una informació que pugui perjudicar el club. En tot cas, aquesta relació també pot canviar en funció del prestigi del periodista. Com en tota activitat econòmica, la qüestió està en l'audiència. Si els lectors llegeixen un article pel periodista que l'escriu i no pel mitjà que el publica, aquell periodista estarà molt menys condicionat i tindrà llibertat per dir el que pensi. Podem dir que els valors del periodisme es mantenen més en aquells referents periodístics que no s'associen a un mitjà sinó a una signatura.

12- El periodisme esportiu s'ha convertit en un espectacle?

Una part del periodisme sí, però no podem generalitzar. Encara queden periodistes, sobretot en els articles d'opinió, que són rigorosos en les seves informacions i crítics. Cal educar els lectors i oients per reconèixer-los. Però no hi ha dubte que davant una audiència polaritzada a favor del seu equip i en contra del seu adversari determinats programes busquen la polèmica i l'espectacle per atraure espectadors seguint el model d'altres programes del cor o *realitys*. També les portades dels diaris esportius intenten provocar aquest impacte que porti a l'aficionat a comprar-lo. Cal anar amb molt de compte i no deixar-se entabanar. Tot i això no podem posar a tothom en el mateix sac.

13- Es pot parlar d'una crisi del periodisme esportiu?

La crisi és general de la societat i, per tant, també del periodisme de tota mena, no només l'esportiu. Una societat de consum i de l'espectacle busca uns impactes emocionals i no deixen gaire espai per a la reflexió serena, ponderada i crítica. Ens hem acostumat a escoltar només aquells que ens donen la raó, de la mateixa manera que comprem aquell producte que s'ajusta al nostre perfil de consumidors. En aquest context, no resulta gens fàcil trencar amb aquesta lògica i apostar per una discurs que vagi en contra del que la gent pensa o vol escoltar. Vivim en una societat cada cop més polaritzada, que busca guanyar adeptes no amb arguments que convencin sinó per oposició als altres. I així és molt difícil mantenir els valors del periodisme.

14- Consideres que tots els mitjans (premsa, ràdio, televisió i internet) compleixen les seves funcions?

Crec que quan menys immediat és un mitjà de comunicació més possibilitats té de complir la seva funció social de donar eines a l'usuari per analitzar críticament la realitat i fer-se una idea el més fidel possible de la mateixa. En aquest sentit, crec que la premsa escrita, tot i ser el mitjà que està més en crisi, és el que permet una reflexió més pausada per part del periodista i del lector. Els altres juguen més amb l'emotivitat i amb la immediatesa de la notícia i a internet l'anonimat de les xarxes socials genera una gran confusió i una visceralitat desmesurada.

15- Què creus que li falta al periodista esportiu actual?

Això és molt difícil de dir, però potser la recerca de la màxima objectivitat possible sent conscient i qüestionant la pròpia subjectivitat. Difícilment un periodista es podrà deslligar dels colors del seu equip o del seu país, però ha de tractar que no li impedeixin ser crític amb els seus i reconèixer els encerts dels altres i també utilitzar l'humor i la ironia per relativitzar els seus plantejaments. El periodista no ha d'estar al servei dels seus oients, crec que és un error, sinó dels fets, tenint en compte que no hi ha una veritat absoluta i que la realitat es pot mirar des de diferents perspectives. També caldria distingir entre el futbol i altres esports que no generen tantes adhesions patriòtiques o emocionals. Aleshores el periodista acostuma a ser més objectiu, ponderat i crític.

Entrevista Jordi Sunyer

En Jordi Sunyer és un periodista esportiu que treballa a TV3. Juntament amb Àlex Castells, van publicar el llibre “We are the catalans”.

1. Quan i per què vas decidir estudiar i dedicar-te al periodisme esportiu?

R: No tinc un perquè clar; és una cosa que sempre em va atreure des de petit, possiblement perquè a casa es miraven molts esports, érem una família molt aficionada a l'esport. Tota la meva família per part de pare estava implicada amb el futbol de la meva població natal, que és Sant Feliu de Guíxols, i suposo que a partir d'aquí tot em va atreure, tot em va cridar l'atenció. No tinc cap antecedent familiar ni ningú que m'hi dirigís, però m'expliquen que de petit em feia micròfons amb qualsevol pal i bola de paper i anava entrevistant a la gent per casa meva. No sé d'on em pot venir; sí que és veritat que el meu pare que era directiu del “Guíxols” i el meu avi que havia sigut president, s'encarregava de fer la megafonia del camp antic i de les alineacions. A vegades he pensat si això podia tenir alguna cosa a veure però... no ho sé. És una cosa que m'ha vingut des de sempre i que he tingut molt clara, mai he pensat a dedicar-me a cap altra cosa que no fos aquesta.

2. Juntament amb l'Alex Castells vau publicar el llibre “We are the catalans”, com va sorgir la idea i com va ser escriure'l?

R: Doncs la idea va sorgir a partir de grups de gent de la feina i amics; vam començar (tres anys abans de publicar el llibre) a fer algun “viatge” de tant en tant a estadis anglesos a veure partits de la Premier o partits del “Fulham” un any que va jugar a lliga Europa. El “X Alabés, el nostre company, és molt del Fulham, de fet n'és soci. I a vegades en alguns d'aquests viatges aconseguíem les entrades gràcies a la gestió d'algun jugador català que hi havia per allà i que coneixíem. Aleshores, un dia se'n va ocórrer la idea de capturar totes les xerrades que teníem després en un llibre i que

fos com un llibre de viatges pels diferents llocs i camps i explicant una mica la cultura de cada lloc i la cultura del futbol anglès en general. Així va sorgir la idea i fer-lo va ser una experiència molt “xula”. Va portar molta feina perquè en condicions normals l’hauríem d’haver fet “en bloc”, és a dir, passar-nos allà un mes i “fer” tots els partits allà, però clar ens ho havíem de combinar amb la feina i amb les respectives famílies. Aleshores el que vam fer va ser, durant l’últim trimestre del 2012, vam anar buscant forats per fer cinc petits viatges que al final van fer augmentar el cost però va ser una inversió de la qual vam sortir molt satisfets. Per altra banda, el procés d’escriure va ser una mica accelerat perquè teníem el límit de Sant Jordi, que és quan el volíem treure, i l’editorial ens apretava, però vam fer sessions intensives d’escriptura, moltes en nits de *Champions*, i tot va anar bé.

3. Com valoren la relació entre el periodisme esportiu i l’esport? I sobre la complicitat entre un periodista esportiu i un esportista professional? Pot afectar el codi deontològic d’un periodista una bona relació amb un professional?

R: Jo sempre dic que una de les parts de l’exercici del periodisme és gestionar i saber cuidar molt bé les relacions interpersonals. Aleshores, tu estàs amb contacte “permanent” amb alguns dels actors dels esports i en base a això s’estableixen unes relacions que poden anar des de la coneixença i la confiança fins a l’amistat directament. A partir d’aquí s’han de tenir molt clares les línies per les quals s’ha de moure aquesta persona, separar les coses i no forçar-les. Pot ser molt temptador que puguis punxar o vulguis extreure coses d’aquesta persona amb la qual tens una bona relació, però això també pot suposar cremar una font i una amistat o bona relació. A mi m’ha estat a punt de passar alguna vegada i les línies són molt fines en aquest sentit. És inevitable que s’estableixin relacions entre tota la gent que seguim l’esport perquè d’alguna manera al final tots estem en el mateix vaixell. Però s’ha de tenir molt clar el que es vol i com es vol actuar. Jo per sobre de tot crec que les fonts s’han de cuidar i que la relació personal sempre ha de passar per sobre del fet professional perquè sinó et pots carregar la font. És a dir, tot el que es fa ha de ser “de cor” i vigilar si l’altra persona s’està aprofitant de tu per colar-te un discurs que no s’ajusta a la realitat. És complex però s’han de tenir eines i capacitat per saber on estan les línies i no travessar-les.

4. Creus que els mitjans esportius poden arribar a amagar notícies o informar desinteressadament?

R: Ha passat i passa. Els fitxatges; en una operació de mercat hi intervé molta gent: el club d'origen, el de destí, un representant, intermediaris, el propi jugador... hi ha molta gent que hi intervé. Aleshores, quan s'ha de contrastar una notícia pots contrastar-la per duplicat o triplicat, però és molt difícil arribar a totes les parts. Pots fer-ho però per les rutines en què ens trobem en la nostra professió cada cop tenim menys temps per posar-nos-hi. Per aquest motiu tendim a prioritzar determinades fonts perquè la bola de feina ens arrossega. Moltes vegades, per exemple, tendim a col·locar als representants una etiqueta per anar en compte amb el que et diuen perquè evidentment juguen de la part del jugador i volen vendre la seva moto. Al final tothom vol vendre la seva moto i tu te la pots empassar i publicar una cosa que no és del tot certa. I per altra banda, parlaràs amb el club per contrastar una opinió i el club t'explica una cosa que és un altre punt de vista o un punt de vista que a ells els afavoreix. És a dir, tu ho dones com a "bo" perquè ho has contrastat amb una font autoritzada però el club també te la pot colar. A més a més, amb les operacions de mercat la intervenció dels mitjans de comunicació pot fer variar les condicions de la operació. Per exemple, si un club retransmet als mitjans de comunicació que un jugador del qual es volen desprendre no els interessa, aquest jugador perd valor perquè s'està venent un jugador del qual et vols desprendre. Per tant, els clubs interessats poden malfiar-se més sobre aquest jugador en el mercat. Evidentment, vull pensar que ningú desinforma intencionadament, ja que va en contra dels codis de la professió. Ara bé, les relacions són molt complexes, molta gent hi intervé, cada cop hi ha menys temps per madurar i cuinar la informació i a vegades és més que probable que se'ns colin gols. A més a més, les relacions empresarials i econòmiques dels mitjans de comunicació amb els grans clubs també són complexes i a vegades comporten una sèrie de peatges que no s'haurien de pagar.

5. Consideres que els periodistes esportius són totalment lliures i treballen amb total independència?

R: No. Perquè si per ser lliures i treballar amb total independència significa estar lliure de pressions, la resposta és no. En el meu cas, en l'entorn Barça, la gran majoria han rebut, en un moment o un altre, una trucada del Departament de Comunicació del Barça pressionant, intoxicant, matisant (en els millors dels casos) informació que tu has tret. Per exemple, algun company ha tingut alguna amenaça, a algun altre fins

i tot li han arribat a treure l'acreditació per cobrir partits al Camp Nou... Clar, a diferència d'altres branques del periodisme que s'ocupen de coses públiques (la política és un afer públic que afecta a tots els ciutadans, la salut, l'economia, la cultura...), no hem d'oblidar que majoritàriament es tracta amb un negoci. És a dir, s'està fent periodisme d'una cosa que és privada: els clubs, i les federacions són entitats privades. Són empreses que tenen interessos i aquests són defensats a ultrança i si ho han de fer pressionant, doncs ho fan. Crec que quan més amunt de l'escala et mous més dificultats tens per desenvolupar la teva feina amb llibertat. Per exemple, si fas una investigació exhaustiva i treus una informació que la tens híper contrastada i aquesta informació és incomoda o molesta per al club (Barça), el club es represalia. A nosaltres ens va passar: quan es va publicar la notícia en què s'explicava que el Barça venia com a "paquets VIP" seients alliberats a través del seient lliure i pels quals el soci/abonat acabava percebent una ínfima quantitat respecte a la quantitat per la qual el club retenia aquell seient. Això va provocar una sèrie de represàlies per part del club que encara avui en dia dura. És a dir, hem d'aspirar a exercir la professió amb aquesta llibertat i independència? És evident; regla número 1 del llibre d'or del periodisme esportiu. Ara, és difícil exercir-la? Sí, perquè els mecanismes de pressió, intoxicació i condicionament sempre hi són. Ara, cal saber driblar-los. Es poden donar casos en què el teu mitjà de comunicació té uns determinats interessos, també econòmics, que passen per mantenir una bona relació amb el club del qual tu informes majoritàriament. És molt complex i una cosa és al que hem d'aspirar i l'altra és el que et trobes a la realitat.

6. Creus que els mitjans esportius reben pressions dels clubs professionals? I els clubs dels mitjans esportius?

R: Els mitjans reben pressions dels clubs professionals, un "sí" rotund, enorme i amb lletres híper majúscules. Per altra banda, es pot tenir una informació compromesa i més que "pressionar", jo crec que tenim l'obligació d'avisar i donar-los la oportunitat de desmentir-ho, matisar-ho o donar la seva opinió i aleshores ells diran. En el cas que t'explicava, el Barça no va reaccionar abans que es llencés la notícia el dia i l'hora que estava previst i la seva versió va quedar amagada i només va consistir a posteriori en una roda de premsa del vicepresident en què el principal argument va ser "com pot ser que la nostra televisió ens hagi fet això?", tot i que era una notícia certa i contrastada. Quan tens una informació que creus que pot ser complexa, compromesa o complicada d'alguna manera has de buscar la opinió o com a mínim

has de traslladar el nou coneixement a la part afectada. Això és pressió? Jo crec que això no és pressió. No descarto que es puguin donar casos d' "intercanvi de favors", d'utilitzar informació que puguis tenir tu com a arma contra determinades actituds. L'exercici d'aquesta professió és un joc de relacions intrapersonals molt complexa, d'estira i arronsa en molts àmbits i no descarto que es pugui utilitzar de moltes maneres. Segons la meua manera de fer, no crec que sigui una bona manera d'actuar però no descarto que pugui passar.

7. El periodisme esportiu i l'esport es beneficien mútuament?

Sí, evidentment. Des del començament en què l'esport es converteix en un fenomen de masses, esdevé professional, hi ha una gent que paga per veure els partits, que consumeix tot el que hi ha al voltant del món de l'esport professional, s'estableix una roda de retroalimentació que afavoreix ambdues parts. Quan els mitjans de comunicació audiovisuals, ràdio i televisió comencen a retransmetre partits de futbol, les federacions i les entitats organitzadores de l'esport professional són molt reticents a la presència de la tele i la radio en els estadis perquè tenen la por que els puguin treure l'audiència: si tu permetes a la gent que escolti la retransmissió del partit calentó i assegut en el seu sofà (al principi quan hi havia la ràdio i després amb la tele encara més), això em traurà gent a l'estadi. Al final, al cap de molt poc temps, se'n van adonar que la realitat era un altra: que l'exposició de l'esport professional als mitjans de comunicació acabava sent una publicitat que permetia reactivar, augmentar o fer créixer l'interès del públic cap a més esports. Per tant, estem tots en el mateix vaixell o negoci. Per a una televisió poder tenir els drets d'una competició esportiva de primer nivell significa tenir molta audiència o subscriptors en el cas de les televisions de pagament. Està clar que tot plegat és una roda que es va retro-alimentant.

8. L'esport té una gran importància social. Creus que si la seva relació amb els mitjans esportius fos més distant tindria aquest èxit?

R: És cert que un mitjà pot crear un esdeveniment. Nosaltres tenim la capacitat, les eines i les possibilitat com a mitjà de comunicació per construir un gran esdeveniment d'un esdeveniment. Per exemple, l' "Olla de Núria" és una de les curses que es fa en aquest país i era una cursa de muntanya fins que nosaltres vam veure que tècnicament hi havia la possibilitat de retransmetre-la en directe. Aleshores vam posar tot una sèrie de mitjans tècnics a disposició de poder convertir aquella cursa en un espectacle televisiu per l'esforç dels atletes, per les vistes... implicat a la gent que participés en les xarxes socials, oferint a través de diferents plataformes una segona pantalla amb

informació complementària... És a dir, nosaltres tenim aquesta capacitat. Ara bé, hi ha coses que es venen per si soles i que d'alguna manera es converteixen en notícies per si soles i els mitjans de comunicació les hem de cobrir i prestar atenció perquè s'ho mereixen. Al final tot va en paral·lel, és una mica com la pregunta de l'ou i la gallina; jo no crec que el futbol professional hagi creat els mitjans de comunicació. El futbol professional es crea a partir d'unes determinades circumstàncies socials que fan que el públic s'interessi per aquest esport en una època on els mitjans de masses no tenen el desenvolupament que tenen ara. D'alguna manera, els mitjans que hi havia en aquell moment van respondre a aquell interès i van proporcionar el contingut a una gent que li interessava aquest contingut per les raons que siguin, ja sigui per informar-se, per estar més ben situat a l'hora d'apostar per un equip o per qui marca el primer gol o el segon. Per tot això, quan un esdeveniment té repercussió, d'alguna manera ens veiem empesos a cobrir allò, és el pur fet de la notícia.

9. Creus que els mitjans esportius influeixen en l'esport i l'esport en els mitjans?

R: Crec que les influències són mútues i en molts àmbits. Al final, estem tots en el mateix vaixell, però sí que és cert que el consum de futbol actualment ha estat molt modelat pels mitjans de comunicació. El fet que ja no juguin partits en una franja horària, sinó que els partits de primera i segona divisió estiguin esglaonats al llarg del cap de setmana és una imposició de la televisió. El fet que avui en dia la gent jove li costi cada cop més veure un partit sencer perquè s'ha acostumat a consumir peces claus dels partits a través de les xarxes socials és també una cosa modelada pels mitjans de comunicació. O fins i tot ser al camp veient un partit i el Barça marca un gol i esperar inconscientment el "replay" del gol en els marcadors. Tots aquests exemples són una manera de veure i percebre el futbol en què han influït els mitjans de comunicació. Per altra banda, en l'àmbit econòmic, la bombolla econòmica inflacionista que hi ha hagut en el futbol en els darrers anys també ha vingut acompanyada d'un augment exponencial dels preus que s'han pagat pels drets de televisió que han fet que moltes teles hagin quedat fora de la cursa per poder retransmetre grans esdeveniments. És a dir, avui en dia, pràcticament tots els grans esdeveniments ja van per televisions privades o de pagament, moltes d'elles (Movistar, BT o SFR) són plataformes vinculades amb grans companyies de comunicacions que tenen el potencial econòmic com per oferir més que la competència. Aleshores, tots aquests diners han repercutit en inflar moltíssim el mercat. Un altre cas és l'hoquei patins, una de les coses que es consideren que ha

Il·lustrat una mica l'esport és el fet que ha de ser un esport televisiu i des de fa molts anys estan intentant coses perquè el hoquei per la tele sigui molt més espectacular. Aquesta temporada van fer proves amb una bola amb LEDS que s'il·lumina quan juga i això també és una influència de la televisió perquè l'espectacle sigui més atractiu per l'espectador i que com a conseqüència tingui més audiència.

10. Les relacions comercials que es poden establir entre grans mitjans esportius i clubs poden arribar a traïr alguns dels valors del periodisme?

R: No vull parlar de cap cas en concret perquè per parlar amb certesa has de poder aportar proves que et puguin permetre consolidar les teves afirmacions, però jo et diria que és una possibilitat bastant clara que es pot donar. Com a mitjà de comunicació competeixes per un mercat que està molt saturat i on la competència és ferotge, i per tant has d'utilitzar tots els recursos que tens a l'abast perquè el teu mitjà estigui posicionat en la comunitat d'aquell equip. La clau de tot plegat és el moment en què els clubs se n'adonen que no són ells els que necessiten els mitjans de comunicació, sinó que són els mitjans de comunicació els que necessiten els clubs. Durant molts anys els mitjans de comunicació eren escassos, és a dir, hi havia un o dues televisions públiques, poques ràdios, i tot era molt més manejable i als clubs els interessava que tu poguessis tenir repercussió en algun d'aquests mitjans. Ara és al revés, és a dir, hi ha molts més diaris esportius, ràdios que donen contingut esportiu, hi ha tele, internet i al final tota aquesta gent competeix per poder dir que ells tenen la millor informació sobre un club en concret, del Barça, per exemple. Tot això el club ho sap i sap que el negoci d'aquesta gent també depèn que puguin oferir la millor informació o el producte més atractiu al voltant de l'univers Barça. En una època com ara, que hem decidit anomenar la "crisi del paper", els diaris esportius també s'aguanten per les promocions que fan (paelles, xandalls, calçotets del club...) i tot això són productes llicenciats pel Barça. És a dir, tu no pots oferir un producte amb l'escut i la marca del Barça si no tens una llicència del Barça i això el club t'ho ha de donar i aquí és quan el club té la paella pel mànec. Aquesta relació pot comportar una sèrie de fets nocius o incòmodes per l'exercici lliure del periodisme. Crec que no calen les pressions; poden haver-hi (que n'hi ha) però quan tu portes la comunicació d'una gran empresa cal que l'entitat sigui proactiva, és a dir, que filtri coses que li interessin a la teva organització però que alhora posi molt bé al mitjà de comunicació.

11. El periodisme esportiu s'ha convertit en un espectacle?

R: Jo no generalitzaria. Hi ha programes que estan fent espectacle i entreteniment a partir d'un suposat o fals periodisme esportiu, programes on l'element principal és el *show*, però evidentment hi ha moltes mostres que no són espectacles, com per exemple les cròniques d'en Besa, Informe Robinson, Panenka... Una altra cosa és que tu sàpigues vestir bé un producte perquè sigui atractiu. Sí que és cert que tertúlies pujades de to o *realities* inspirats en el món de l'esport o fins i tot documentals que es venguin en format d'un programa es poden considerar espectacle. De fet, una altra interpretació possible i és que l'esport en si és un espectacle i hi ha esports que potencien aquesta branca d'entreteniment. Per exemple, tot l'embolcall que hi ha en un partit de l'NBA no té res a veure amb el que és un partit de bàsquet europeu, però en aquest sentit l'espectacle l'aporta l'esdeveniment i tu com a mitjà de comunicació l'únic que has de fer és estar en consonància amb tot allò que se t'està oferint. Jo no generalitzaria que el periodisme esportiu és un espectacle. Hi ha parts que sí que casen molt en aquesta varietat però també es continua fent, per sort, un periodisme esportiu reflexiu, analític, seriós, moderat que no consideraria que fos ni busqués l'espectacle.

12. Es pot parlar d'una crisi del periodisme esportiu?

Jo crec que no. Hi ha coses que desanimen: el periodisme de bufanda en algunes tertúlies, la radicalització i el posicionament dels diaris de Barcelona i Madrid al voltant dels seus partits, les dificultats creixents per poder treballar amb una certa llibertat, per tenir accés als protagonistes. Per exemple, una situació d'aquests dies confinats, trobo delirant que em neguin fer un "zoom" de dos minuts amb el Dani Olmo perquè m'expliqui com ha sigut la sensació del primer dia a porta tancada. Ara mateix tothom té mitjans de producció, per això totes les grans distribuïdores de continguts que fins ara venien a aquests continguts a grans empreses diuen: "Per què t'he de vendre això si això puc explotar-ho jo mateix". Per exemple, Disney en compte de vendre tot el seu catàleg a els seus operadors ha fet Disney+. I aquest plantejament és el que vindrà en els pròxims anys i és el que estem veient. I això mateix passarà amb els clubs que tenen capacitat per produir els seus continguts, com BarçaTV o Real Madrid Televisión. Per una banda, aquest escenari suposa que tot aquest contingut no arribi a tota la gent que la televisió generalista pot fer arribar però per altra fa que aquests grans clubs no necessitin intermediaris si ells mateixos poden tenir un mitjà de comunicació per produir aquests continguts. És a dir, el que fa tota

aquesta situació és que l'accés lliure als actors i protagonistes de la informació queda reservat moltes vegades als mitjans del club perquè en els mitjans generalistes ja no els necessiten, els necessiten cada cop menys o en tot cas els mitjans que poden necessitar són els dels mercats que encara no tenen coberts. Per exemple, l'altre dia algú reflexionava en una piulada: "El Barça només concedeix entrevistes a mitjans estrangers". Clar, perquè el Barça ja té el posicionament guanyat aquí, els mitjans aquí només li poden fer nosa, pel que puguin treure o opinar, per si són crítics o pel que sigui. Per aquest motiu, quan el Barça se'n va a jugar a Anglaterra un partit de *Champions*, a el Barça li interessa que el Bartomeu surti a la BBC o al New York Times, i n'estic bastant convençut que aquestes entrevistes les ofereix el club. Això dificulta molt la feina i provoca que costi poder oferir una informació de qualitat al voltant d'aquell gran club. Per altra banda, hi ha gent que s'ha sabut reinventar, que ha continuat fent periodisme al voltant dels grans clubs buscant aquelles esquerdes en què els departaments de comunicació no poden entrar, aquelles en què et deixen entrar i al mateix temps pots explicar històries interessants o explicar històries al marge de les pressions, interferències i obstacles que sempre posen els clubs. També trobo que continua havent-hi un periodisme reflexiu i analític amb grans columnistes i per això crec que el periodisme esportiu està en crisi, perquè continuen havent-hi coses que funcionen, que es consumeixen. Sí que estem en un moment molt difícil, però no crec que encara haguem d'utilitzar aquesta paraula. Hi ha coses que s'estan fent molt malament però com a crisi en general no.

13. Què creus que li falta al periodisme esportiu actual?

Menys fanatisme, acceptem que hi hagi una subjectivitat però que aquesta subjectivitat ha de ser honesta, menys interessos creuats, més facilitat per deixar treballar a la gent lliurement, més poliesportiu, més històries, més temps. Crec que ja hi ha coses que tenim, com bons mitjans, bones plomes o bona matèria primera.

14. En quin mitjà et sents més còmode?

Al final tot és feina. Sí que hi ha un mitjà, que és la tele, que té unes rutines més feixugues. És a dir, a la ràdio o en premsa la gestió i la posada en marxa de la roda de la informació és més àgil. Per exemple, amb un cop de telèfon pots realitzar una entrevista i pots treure'n una notícia de dos talls. En el cas de la tele has de buscar l'entrevistat, que estigui disponible, anar fins on sigui, gravar-lo, tornar a la tele, treballar el material, és tot més lent a diferència de la ràdio o la premsa escrita. Una altra de les coses que juga en contra de la tele és que "fotre la cara per la pantalla" fa

molt de mal i hi ha gent a qui li costa molt assumir això, a diferència que se senti la teva veu perquè parles a un micròfon o que el teu nom aparegui a dalt d'un text perquè l'has escrit tu. Jo no prefereixo cap dels tres mitjans, hi he treballat en els tres i el que se'm proposi de cadascun serà, però sí que et diré que al final tornar a fer ràdio sempre m'ha fet una mica de "tilín".

Entrevista: Joan Maria Pou

Joan Maria Pou és un dels periodistes esportius més coneguts de Catalunya. En Pou narra els partits del Barça per Rac 1 des del 2000. A més a més, ha presentat els programes *Primer toc* i *Tu diràs*.

1. Primerament, desitjo que estiguen el millor possible per tot el que està succeint. Com estàs vivint aquestes setmanes?

R: Doncs són setmanes molt diferents. Jo estaria narrant partits de futbol i ara estaríem a punt d'entrar en el moment decisiu de la temporada i serien dies intensos. Però ara està tot aturat i és tot diferent. És cert que he tingut el privilegi de seguir fent ràdio aquests dies amb l'Albert Om i l'Agnès Marquès i el "mono" de ràdio el tinc ben controlat.

2. Aquest mes fa 20 anys que vas començar a narrar els partits del Barça per Rac1. Com valors tots aquests anys?

R: Tota la il·lusió del món d'haver fet 20 anys en aquesta emissora que em va permetre complir un somni. Però ha passat molt ràpid. També és cert que teníem ganes de celebrar-ho bé i amb els nostres oients però ho hem fet d'una manera més continguda. Ens esperarem per celebrar-ho com es mereix. M'he sentit molt afortunat i sempre que hem viatjat a alguna ciutat, menjat en algun restaurant o simplement caminant per uns carrers desconeguts, m'he adonat que és un autèntic privilegi poder fer el que faig.

3. Amb quina experiència futbolística et quedaries?

R: He tingut la sort de narrar els partits del Barça de Guardiola. I això significa que hem viscut els partits des de primera línia del millor Barça de la història amb diferència. Però si m'hagués de quedar amb un instant em quedaria amb el gol d'Iniesta al Chelsea a l'any 2009. Aquell gol va ser increïble i irrepetible. Un moment únic. Però també he viscut moments menys bonics com les dues últimes eliminacions a

Champions a Roma i a Liverpool o, especialment, la del 2010 al Camp Nou contra l'Inter de Mourinho. Així és el futbol.

4. L'any passat vas renovar a finals de mes anunciant-ho a la final de la Copa del Rei. Aquest any tens alguna decisió respecte la renovació?

R: Ja estic renovat. No s'ha fet públic però ja he renovat. Continuaré fins el 2021 com a mínim.

5. Com valores la teva etapa presentant els programes Primer toc i Tu Diràs?

R: Va ser una experiència meravellosa. Em va permetre estar dues hores en directe per les tardes de dilluns a divendres i estic molt agraït. Estava amb en Xavi Bosch, que estava sempre molt pendent dels continguts i és molt exigent. Va ser un aprenentatge magnífic. Però el 2002 vaig decidir marxar i fer altres coses però en Raül Llimós ho va fer genial. Després vaig tornar perquè m'ho van proposar quan el Basté va passar a presentar El Món i com era l'època del Barça de Guardiola, venia molt de gust parlar de l'equip diàriament.

6. Amb més de 110 mil seguidors a Twitter i gairebé 55 mil a Instagram, t'has convertit en un dels periodistes esportius catalans amb més influència de Catalunya. Com portes tenir tants seguidors?

R: Sincerament, jo no li dono molta importància. Per exemple, al Twitter sóc molt poc actiu i tinc una relació molt distant perquè crec que s'ha convertit amb un "pim-pam-pum" insuportable. Però en el cas d'Instagram és diferent. Tinc una relació més dinàmica, la utilitzo i m'agrada molt més. Per exemple, penjo fotos dels estadis, recomanacions d'algun llibre o alguna imatge amb les meves filloles.

7. Quan i perquè vas decidir estudiar i dedicar-te al periodisme esportiu?

R: Sempre m'ha agradat el món de la ràdio. Sempre ha estat present a la meua vida. Però tampoc puc parlar d'una vocació des de que tenia 4 anys. Va ser una cosa més tardana. Quan vaig acabar l'institut encara no tenia del tot clar que fer amb la meua vida i, fins i tot, vaig començar a estudiar econòmiques. Però, ràpidament, me'n vaig adonar que no era el que realment volia. Va ser aleshores quan vaig decidir estudiar periodisme i sabia que havia encertat.

8. D'altre banda, com valores la relació entre el periodisme esportiu i l'esport?

R: Crec que hi ha un concepte clar i important que hem d'intentar aconseguir els periodistes esportius. Tu pots tenir una relació emocional amb un club esportiu i és totalment lògic perquè en el 99% dels casos el periodista esportiu, anys enrere, era aficionat d'algun equip. És lògic i comprensible. Negar aquesta relació i fer veure que

no ets d'un equip seria enganyar a la gent i als oients que t'escolten. Però també crec que hem de ser capaços de dirigir-nos a la nostre audiència i remarcar que, tot i ser aficionats d'un equip, explicarem totes les informacions d'aquest equip, encara que siguin negatives, serem crítics si fa falta i no enganyarem en ningun moment per defensar al nostre estimat club. Això és el que realment importa perquè no treballes al servei d'aquest club. Ets periodista. I si fas aquest pacte amb l'audiència, en certa manera, estàs salvant la teva professió. Però el problema és que cada vegada més passa exactament el contrari. I no només a l'esport, també a l'economia, a la política i en tots els àmbits del periodisme.

9. I sobre la complicitat entre un periodista esportiu i un esportista professional?

R: Per aquells professionals que intenten treure notícies i estar al dia a dia és una relació molt important. Quantes més en tinguis, doncs tindràs més riquesa de fonts d'informació. La clau és trobar l'equilibri en tenir una certa confiança i proximitat i no confondre-ho amb estar al servei d'aquell esportista. Que aquell esportista entengui que el periodista pugui dir que no ha tingut un bon partit i no es trenqui la relació perquè sinó et converteixes en el seu cap de premsa.

10. Pot afectar al codi deontològic d'un periodista una bona relació amb un professional?

Això depèn. Tu pots tindre certa informació però si la persona que t'ho diu et demana un *off the record*, doncs no la podràs fer servir i te l'hauràs de menjar. No la podràs fer servir com a notícia però potser sí per contextualitzar. Si t'has assabentat i no et diuen o no fan explícit que no la publicuis, doncs al final ho acabes fent. Però és un dels pactes importants del periodisme. Quan hi ha una font i la vols seguir mantenint...

11. Creus que els mitjans esportius poden arribar a amagar notícies o desinformar interessadament?

R: No en tinc ni idea. Si ho amaguen o no, no ho sé. Però que hi ha un periodisme esportiu dolent, per suposat. També polític, social, econòmic... A tot arreu hi ha bons i mals professionals.

12. Consideres que els periodistes esportius són totalment lliures i treballen amb total independència?

R: La gran majoria amb un grau de llibertat important. Però la llibertat absoluta no existeix en el món del periodisme. Però globalment considero que sí.

13. Creus que els mitjans esportius reben pressions dels clubs professionals?

R: Sí, per suposat. No tinc cap mena de dubte. Com els polítics i els partits als mitjans.

14. I els clubs dels mitjans esportius?

R: Bueno... la pressió que reben els clubs és la de la notícia publicada o la de la opinió. I també ho poden arribar a considerar com una pressió, en certa manera.

15. El periodisme esportiu i l'esport es beneficien mútuament?

R: Sí, és clar. És una cosa que va darrera de l'altre. El futbol fa moltes dècades que és l'esport més popular del món i els mitjans esportius sempre han anat darrere. I avui dia més perquè hi ha una explosió descomunal de mitjans esportius ja que qualsevol persona pot impulsar un de nou. I això és per totes les noves tecnologies. I, a més, amb la gran quantitat de notícies i informacions que genera un club professional, doncs és totalment normal que al darrera hi hagin molts mitjans de comunicació pendants.

16. Creus que els mitjans esportius influeixen el l'esport? I l'esport en els mitjans?

R: Al jugador jo crec que no. Cada vegada menys. En el seu moment sí. No fa molts anys, els jugadors estaven molt pendants de les notes, de les cròniques i de les opinions dels periodistes. Però cada vegada menys. Però, anys enrere, m'ha passat que certs jugadors s'hagin molestat per alguna crítica o comentari que hagi fet. Però dubto que passi actualment.

17. Les relacions comercials que es poden establir entre grans mitjans esportius i clubs, poden arribar a traïr alguns dels valors del periodisme?

R: Aquestes relacions van ser molt complicades perquè els diaris esportius dels grans clubs necessitaven aquestes promocions per augmentar el número de vendes. I estava comprovat que amb una bona promoció del club, els lectors es decidien per un o per l'altre. Per exemple, el Mundo Deportivo o l'Sport amb el Barça o l'As i el Marca amb el Madrid. Gran parts dels lectors es decidien entre un dels dos per les promocions que feien. Per això van ser molt complicades.

18. El periodisme esportiu s'ha convertit en un espectacle?

R: És que realment considero que en molts espais ja no fan periodisme. Ja han passat la línia a fer una altra cosa completament diferent. I que està molt bé eh... si tu creus que ho has de fer. Però les normes ja no són les mateixes. Ja no hi ha la voluntat ni la intenció d'informar, de contrastar i de criticar amb arguments. I per això es converteix en un autèntic espectacle.

19. Es pot parlar d'una crisi del periodisme esportiu?

R: Potser sí perquè afecta directament al periodisme esportiu. La gent barreja les coses i les relaciona tot i que no tinguin res a veure. Quan veuen aquests programes o llegeixen certs articles, l'audiència es pensa i critica la qualitat del periodisme esportiu.

Però clar, compara aquests programes amb un article d'en Ramón Besa o de molts altres periodistes esportius que intenten ser acorats i honrats. Aquí podem trobar l'autèntic periodisme esportiu.

20. Què creus que li falta al periodista esportiu actual?

R: Aquestes generalitzacions no m'agraden molt perquè cadascú ho fa com pot. Si que pots detectar algunes tendències però generalitzar és més difícil. Al final, la gran batalla en el periodisme està en el grau d'honestat i rigor per no caure en la guerra de trinxeres i ser capaç de dir que jo tinc un punt de vista, una mirada, una ideologia o uns colors futbolístics però sempre he d'intentar fer la meva feina de la millor manera possible.

Entrevista Marc Vila

En Marc Vila és un periodista esportiu que es va matricular a la Universitat de Vic. Actualment, presenta el programa La Ronda a Ràdio Marca i dirigeix El Rondo a TVE.

1- Com valores la teva etapa a la Universitat de Vic?

R: Abans d'entrar a la Universitat, ja vaig començar a treballar a la ràdio i ja veia que aquest món m'agradava molt. Vaig tenir molt clar que volia dedicar-me al periodisme esportiu. Per tant, vaig entrar a la Universitat amb molta il·lusió. Durant aquests anys, vaig estar molt a gust i va ser una gran experiència.

2- Actualment, presentes el programa La Ronda a Ràdio Marca i dirigeixes El Rondo de TVE. Com estàs vivint aquestes experiències?

R: Són dues responsabilitats totalment diferents. A la ràdio tinc màniga ample i puc fer gairebé el que jo vulgui. A més a més, és un programa matinal d'esports i d'humor i estem encantats d'aquesta oportunitat per poder fer el que realment volem. És molt gratificant que tinguem tanta llibertat. Sempre amb uns límits, per suposat. En canvi, a la televisió només tenim 1 hora a la setmana i estem molt condicionats pel que passi durant el cap de setmana. Depèn el que faci el Barça o el Madrid, fem un programa o un altre. També necessitem més recursos a la televisió que a la ràdio. Però estic molt content en els dos programes i gaudeixo moltíssim.

3- D'altre banda, com és la relació entre un periodista esportiu i un esportista professional?

R: Va per esglaons dels equips. Conec a periodistes esportius que tenen una magnífica relació amb alguns jugadors de l'Espanyol però, d'altre banda, és gairebé impossible

que un periodista esportiu tingui una relació d'amistat un futbolista del Barça. Abans és cert que era molt més fàcil. Anys enrere, la premsa viatjava amb l'equip i era molt més accessible tindre certa complicitat amb diversos jugadors. Però la situació ha canviat totalment.

4- Pot afectar al codi deontològic d'un periodista una bona relació amb un esportista professional?

R: I tant. Segur. Passa a totes les categories i en tots els àmbits. Ha passat, passa i seguirà passant. I no hauria de ser així però, en certes ocasions, és comprensible. Hi ha diversos periodistes esportius que amaguen alguna notícia per beneficiar a un esportista professional perquè és el seu amic.

5- Tens relació amb algun directiu d'un club professional?

R: Sí. Tinc més relació amb directius que no amb futbolistes. Al final, els directius s'acaben oferint per ajudar-nos i estan més implicats per desmentir o filtrar alguna informació. Però sempre tenen l'objectiu de defensar al seu club, lògicament.

6- Els periodistes esportius sou totalment lliures ?

R: Jo mai m'he trobat cap mena d'impediment i sempre he pogut dir i escriure el que he volgut. És cert que hi ha una línia editorial i l'hem de respectar. Però no hi ha cap mena pressió.

7- Ara que ho menciones... Els periodistes reben algun tipus de pressió dels clubs?

R: Jo et parlo per mi i no he rebut mai cap pressió. Però sé que hi ha altres mitjans o periodistes que reben pressions dels clubs, dels esportistes o dels seus propis directius del mitjà. També ha passat sempre. Però he tingut la sort que no m'ha passat mai.

8- I els mitjans i els periodistes pressionen als clubs professionals?

R: Els periodistes també juguem amb les nostres cartes. Pressió no hi ha però si que intentem buscar el nostre benefici, per suposat. A vegades, jo he trucat a algun directiu per contrastar alguna notícia i potser s'ho poden arribar a prendre com una pressió. Però no ho crec. Però també hem de ser llestos perquè seguim tenint molt poder.

9- D'altre banda, el periodisme esportiu s'ha convertit en un espectacle?

R: Totalment. I també m'incloc en aquest show. El periodisme esportiu ha evolucionat i, actualment, cap programa renunciaria comptar amb diversos periodistes que puguin crear una mica d'espectacle al mig del programa. És cert que s'ha perfilat cap aquest estil però està donant resultats. Abans, si un periodista esportiu era neutral tenia molt mèrit però, avui dia, hi ha pocs que siguin imparcials. Jo dic sempre que sóc del Barça i intento, a vegades, fer bromes amb els seus rivals. Però no fem mal a ningú.

10- Es pot parlar d'una crisi del periodisme esportiu?

R: Jo prefereixo pensar que és una evolució. Però no sé cap a on va aquesta evolució. També és veritat que hi ha molt periodisme esportiu de qualitat però no és el que més es ven actualment.

11- El periodisme esportiu i l'esport es beneficien mútuament?

R: Jo crec que sí. L'esport beneficia a tothom. Tant el periodisme com la societat es beneficien del futbol. El futbol representa l'1,37% del PIB espanyol. Imagina't! Jo sempre dic que en Messi em dóna de menjar. Però també l'esport es beneficia dels mitjans esportius perquè necessiten aquest ressò mediàtic.

12- L'esport té una gran importància social. Creus que si la seva relació amb els mitjans esportius fos més distant, tindria aquest èxit?

R: Probablement no tindria aquest èxit. Sense tota la repercussió que provoquen els mitjans esportius, l'esport no tindria la importància social que té actualment. Molta gent s'ha interessat per l'esport perquè l'ha pogut veure per televisió.

13- Creus que els mitjans esportius influeixen el l'esport?

R: Sí. De fet, a mi em va escriure en Dembélé perquè, en una tertúlia a Ràdio Marca, vam dir que el jugador estava vivint amb un amic seu que el tenia contractat perquè l'ajudés en el seu dia a dia. Aquest noi és francès i Dembélé li pagava una quantitat al mes per viure amb ell i que l'assessorés. A més a més, vam publicar un tweet explicant-ho amb la informació d'en Victor Malo i el jugador ens va fer un retweet per criticar-nos amb algunes emoticones. Després d'això, em va escriure preguntant-me perquè feia tot allò i jo li vaig proposar que vingués a desmentir-ho. Però, lògicament, no va voler. Estava bastant enfadat però no ho va negar en cap moment. Al final, es va fer pública la notícia i va acabar sortint per tots els mitjans. Però no crec que els entrenadors, jugadors o directius prenguin alguna decisió per alguna notícia que hagin llegit o per alguna opinió que hagin pogut escoltar. Però sí que és cert que 10 opinions juntes sí que poden arribar a influir al món de l'esport. També influeixen en els aficionats. Per exemple, si els socis del Barça llegeixen en tots els mitjans esportius que Coutinho no ha de tornar a jugar amb la samarreta del Barça, els aficionats s'ho acabaran de creure i no voldran que torni a l'equip. I el mateix amb el president i l'entrenador. Per això molts esportistes no volen llegir premsa esportiva.

14- Què creus que li falta al periodista esportiu actual?

R: Originalitat. I m'incloc també. Ens pot arribar a faltar certa originalitat i crear diverses formes d'informar.

15- Les noves tecnologies han beneficiat al periodisme esportiu?

R: L'han fet més immediat. Ja no només les xarxes socials, també les versions digitals dels mitjans esportius. Però sí que és cert que han perjudicat en moltes coses però també hem tret molts beneficis. Personalment, estic molt a favor de les xarxes socials.

16- Consideres que tots els mitjans (premsa, ràdio, televisió i internet) compleixen les seves funcions?

R: Actualment, tot està relacionat amb les noves tecnologies. Tots els mitjans esportius tenen la seva versió digital o la seva compte a les xarxes socials. Anteriorment, els programes de ràdio o televisió només es podien consumir mitjançant els seus mitjans. Avui dia, pots seguir un programa de ràdio per Twitter, per Youtube o per Instagram. Per tant, tenen funcions diferents.

Entrevista: Marta Ramon

La Marta Ramon és una periodista que treballa a Rac 1. Forma part del grup que retransmet els partits del Barça a l'emissora. Anteriorment, la Marta va estar 8 anys a la Cadena Ser i 4 dirigint La Graderia.

1- Primerament, desitjo que estiguen el millor possible per tot el que està succeint. Com estàs vivint aquestes setmanes?

R: Molt tranquil·la la veritat. Fent teletreball a casa però, sincerament, et limita molt perquè no ens podem veure les cares i es perd una mica la naturalitat del directe de la ràdio. Però, a part d'això, ens hem anat adaptant bé. Tenim alt i baixos com tothom, però en general molt bé. Trobem molt a faltar el contacte humà.

2- Com valores la teva etapa a la Cadena Ser?

R: Vaig estar molt a gust durant els 8 anys a l'emissora. És cert que el que més remarco d'aquells anys van ser els últims 4 editant i presentant La Graderia. Va ser una experiència única. Però el 2016 em van trucar de Rac1 per formar part del grup que li dona veu als partits del Barça i era un somni que sempre havia desitjat. Però, en un futur, m'agradaria tornar a editar i presentar algun programa esportiu.

3- Com han sigut aquests 4 anys formant part del grup que retransmet els partits del Barça a Rac1?

R: El somni de col·laborar en les retransmissions dels partits del Barça el tinc des de fa molts anys. I quan Joan Maria Pou m'ho va proposar, va ser com un regal. Era una oportunitat que no podia deixar escapar i està sent un autèntic privilegi formar part d'aquest meravellós grup. Però també és molta pressió i tenim molta responsabilitat. Però em sento molt afortunada.

4- Quan i perquè vas decidir estudiar i dedicar-te al periodisme esportiu?

R: Sempre ho he volgut ser. El meu pare és periodista i suposo que aquesta inquietud l'he viscut a casa d'una forma molt natural. A casa sempre hi havia una ràdio encesa i sempre estàvem molt ficats dins de la inquietud periodística. De petita, m'inventava

diaris o feia programes de ràdio per entretenir-me. Imagina't. A mi m'interessava molt explicar el què passava al món en general. No només em cridava l'atenció els esports. M'interessaven i m'interessen tots els àmbits. Si a mi m'envies als Estats Units a cobrir unes eleccions seria molt feliç. Sóc una enamorada del periodisme. Però és cert que des de ben petita sóc del Barça, veia els partits amb el meu avi i escoltava molt al Puyal. I, des d'aleshores, somiava en seguir al Barça per tot arreu.

5- D'altre banda, com valdria la relació entre el periodisme esportiu i l'esport?

R: No sabria ni per on començar. Cada vegada tenim menys accés directe als clubs i als jugadors i la relació és més distant i més freda que anys enrere. Els que seguim un club tan gran com el Barça, podem comprovar que això està passant i és negatiu per la professió. Per part dels clubs hi ha una obsessió per controlar totes les informacions i cada vegada més s'estan amagant més. Per tant, els periodistes hem d'intentar de qualsevol manera per extreure informació. Però la relació cada vegada es basa més amb una desconfiança mútua i per això clubs com el Barça ja generen continguts propis i tenen mitjans per fer les entrevistes amb els jugadors. Però ells no fan periodisme, fan propaganda. Si entrevisten a un dels seus jugadors no li preguntaran per temes compromesos que, finalment, són els que interessen als aficionats, per la seva renovació, per una suposada oferta de la Juve o si té algun problema amb l'entrenador. A més, els jugadors cada vegada més tenen els seus propis serveis de comunicació contractats, amb diverses persones que s'encarreguen de controlar les seves xarxes socials, les seves relacions amb els mitjans i quines entrevistes fan i no fan. Per intentar fer una entrevista amb un jugador hem de parlar amb el club, amb l'agent i amb els de l'àrea de comunicació. És un búnquer. Però això passa amb el futbol. Amb els esports minoritaris és totalment diferent perquè sempre estaran disposats per augmentar l'audiència de l'esport i de l'esportista.

6- I sobre la complicitat entre un periodista esportiu i un esportista professional?

R: Quan estava a la Cadena Ser jo solia anar als partits de casa de l'Espanyol i, per tant, assistia a les rodes de premsa de l'equip. La relació i complicitat que es podia establir amb els jugadors era més fàcil que ara. Anys enrere, podies crear un vincle amb algun jugador professional, tindre el seu telèfon mòbil i tindre una relació d'amistat. I podies parlar directament amb ell i no parlar amb el cap de premsa. I companys que cobrien el Barça, m'han explicat que passava exactament el mateix. A la temporada 2007/2008, quan estava treballant a Televisió Espanyola, a mi m'envien a diversos entrenaments del Barça, que aleshores no entrenaven a la Ciutat Esportiva

sinó que entrenaven al camp de la Masia del costat del Camp Nou. Jo començava, era molt jove i no tenia prou confiança amb els jugadors perquè els havia vist un parell o tres de vegades però, els periodistes que portaven anys a la professió, podien parlar sense cap mena de problemes amb els jugadors del Barça, com si fossin amics de tota la vida. Però en els últims 10 o 15 anys ha canviat absolutament. I ara tindre aquesta confiança és molt més complicat però considero que és una relació molt sana i positiva per el periodisme. Ara pots tenir certa complicitat i vincle amb algun jugador de les categories inferiors però, quan arriben al primer equip, ja creen una certa distància.

7- Pot afectar al codi deontològic d'un periodista una bona relació amb un professional?

R: Has de trobar l'equilibri. És imprescindible tenir bones fonts per extreure informacions importants però tampoc t'has de deixar influenciar per ningú. Si un jugador et demana que no expliquis una notícia d'ell i no vols perdre aquella font tan important... Has de trobar l'equilibri. Hi ha notícies que són gairebé impossible que te les callis i les acabes explicant i perdent la relació amb aquella font però, normalment, si tens un vincle important amb algun esportista, és comprensible no publicar alguna notícia sense el seu consentiment. Però si tens una font i t'assabentes de tot i no et serveix periodísticament per res... També t'he de dir que personalment jo no he tingut cap amistat, però sí que he tingut fonts. Però acabes tenint certa empatia amb algun esportista i, a vegades, és difícil.

8- Creus que els mitjans esportius poden arribar a amagar notícies o desinformar interessadament?

R: Sí, per suposat. Ha passat i està passant. Lamentablement, he tingut informacions que han sigut difícils de publicar. Hi ha molts interessos i moltes fòbies. Els periodistes no treballen sols i treballen amb un mitjà i una editorial.

9- Creus que els mitjans esportius reben pressions dels clubs professionals? I els clubs dels mitjans esportius?

R: Sí, és clar. També està passant que certs directius dels clubs professionals truquin als directius dels mitjans per cridar-li l'atenció per el que ha dit o escrit algun periodista. D'altre banda, pot haver-hi algun mitjà potent que enviï algun tipus de pressió a un club però, actualment, els clubs tenen tan poder que és molt més difícil que passi. Els clubs acaben manant sempre. Per això hauríem de ser més contundents perquè els mitjans segueixen tenint molt poder i molta influència i, per això, els clubs

pressionen als mitjans. Perquè són totalment conscients del poder que tenim. Per exemple, el cas de les xarxes socials del Barça demostra fins a quin punt estan obsessionats els clubs amb els mitjans.

10- El periodisme esportiu i l'esport es beneficien mútuament?

R: Clar que es beneficien mútuament. Però el problema és que els clubs es creuen que ja no ens necessiten. Per exemple, Tebas té la teoria que la televisió hauria de tindre una exclusivitat total, però després quan vol dir alguna cosa va per les ràdios i els diaris esportius per comunicar-ho. I aquest és el panorama. Però realment es beneficien tots els mitjans de l'esport i l'esport de tots els mitjans.

11- Creus que els mitjans esportius influeixen el l'esport? I l'esport en els mitjans?

R: Sí que influeixen però els clubs cada vegada controlen més.

12- El periodisme esportiu s'ha convertit en un espectacle?

R: Jo crec que, durant els últims anys, s'ha devaluat molt i s'ha perfilat cap a l'espectacle o show. Certs programes esportius han fet molt mal. Han canviat la forma de veure el futbol i han intervingut en el llenguatge i la manera com es fa el periodisme esportiu. Tot i que tots sabem quins són, d'alguna manera han calat i ha tingut èxit. Però s'ha de saber separar el periodisme esportiu i el que és purament espectacle. Vull reivindicar que el periodisme esportiu seriós i rigorós es continua practicant i és el majoritari. Els periodistes esportius, majoritàriament, són bons periodistes esportius. Continua sent de qualitat.

13- Es pot parlar d'una crisi del periodisme esportiu?

R: Segurament sí. Però també és veritat que és més difícil que abans. Si els clubs ho dificulten tot, la qualitat s'acaba devaluant. Pots intentar fer un gran reportatge però, sense l'ajuda que tenies anteriorment dels clubs o esportistes, és difícil igualar el nivell. Per exemple, si poguessis trucar al cap d'afició del Barça, al cap dels serveis mèdics, algun membre del cos tècnic o de la Junta Directiva... i que t'expliquessin quatre coses amb total llibertat de com tornaran els entrenaments, acabes fent un reportatge magnífic. Però, sense cap ajuda, encara es publiquen de bons. I té més mèrit. Però la qualitat, segurament, no és tan bona com podria ser.

14- Què creus que li falta al periodista esportiu actual?

R: Una mica més de paciència. Les xarxes socials han fet que haguem de publicar una notícia el més aviat possible. Per exemple, si un mitjà o un periodista ha publicat que a Messi li fa mal el turmell, ràpidament t'exigeixen que ho publiquis. Però, realment li fa mal el turmell? Ha anat al metge a comprovar si és alguna lesió important? A

vegades, sembla que tot això no importa i només importi la immediatesa. Però és més important contrastar i informar-te bé d'aquella notícia. Encara que publicis la notícia mitja hora més tard. Està molt bé ser el primer però també està molt bé explicar-ho millor i contrastar-ho.

Entrevista: Xavi Andreu

En Xavi Andreu és un referent en el món del periodisme esportiu. Actualment, és el Responsable de Relacions Externes del Car a Sant Cugat. Anteriorment, va ser conseller en el Consell d'Administració del Sabadell.

1- Primerament, desitjo que estiguen el millor possible per tot el que està succeint. Com estàs vivint aquestes setmanes?

R: Una de les meves peculiaritats són les relacions interpersonals perquè la meua feina és la de director de Comunicació i, per tant, sempre em relaciono amb gent, assisteixo a actes, presento esdeveniments... i tot ha desaparegut d'un dia per un altre. Aleshores ens hem hagut d'adaptar i teletreballar.

2- Després de passar pel Diari de Sabadell, per Ràdio Sabadell, per la COPE, per TV3 com a coordinador d'esports, per l'Espanyol com a director de comunicació i per la Generalitat com a director de Comunicació i Relacions Externes de la Secretaria General de l'Esport, ara ets el Responsable de Relacions Externes del Car de Sant Cugat. Com valores tot aquest important recorregut?

R: Doncs molta feina la veritat. Jo vaig viure l'explosió dels mitjans i, malgrat un temps a la mili, sempre he estat lligat als mitjans de comunicació. Considero que vaig viure els grans moments. Amb el Sabadell vaig estar quan estava a Segona Divisió i a Ràdio Sabadell teníem molta audiència perquè no hi havia tantes ràdios ni les noves tecnologies que hi ha actualment. Després també vaig viure l'explosió televisiva esportiva i en tots els camps ens tractaven magníficament. Sempre he tingut molta feina i no he parat mai.

3- Com va anar a TV3?

R: Molt bé. Vaig estar molt a gust. A mi em fitxa TV3 per tindre un redactor fix per la informació de l'Espanyol. Com sabien que tenia molt bona relació amb el club, em van oferir la feina i va ser quan vaig començar a anar sempre als entrenaments, partits, pretemporades... Vaig estar durant 16 anys i, per tant, la meua relació amb l'Espanyol és magnífica i molt propera. I després de diverses propostes d'en Daniel Sánchez Llibre per

entrar a la direcció de Comunicació del club, vaig decidir que era el moment de canviar i, després de parlar amb TV3 per buscar una sortida, ràpidament em vaig incorporar a l'Espanyol. Cada pas que he donat m'ha funcionat.

4- Com valors la teva etapa sent conseller en el Consell d'Administració del Sabadell?

R: Vaig intentar retornar-li tot allò que em va donar el Sabadell. Des de ben petit, sóc molt del Sabadell i tinc molts records a l'estadi. Em vaig posar a la disposició de la direcció del club per la confiança que tenia amb ells i em van proposar ser el conseller durant un temps i vaig acceptar. Però tot i la meva sortida, seguia tenint contacte amb la Junta Directiva i continuo tenint molt bona relació amb el club de la meva ciutat.

5- Al teu Twitter ja ho deixes ben clar: Sempre dedicat al món de l'esport. Sempre ha sigut així?

R: Sí, per suposat. Sempre he estat lligat a l'esport i, especialment, al futbol. Des de ben petit, qualsevol cosa que tingués una pilota, allà estava jo. Primer, com un aficionat més i, després, com a periodista. Però, durant tots els anys de la meva vida, he estat vinculat al món de l'esport. A més, la meva família també ha estat lligada a l'esport.

6- D'altre banda, com valors la relació entre el periodisme esportiu i l'esport?

R: La relació és complicada. Depèn amb quin club. És cert que la relació dels mitjans esportius amb els clubs grans és molt més distant que amb un club més petit. Per exemple, un periodista que informa del Barça, ha de tindre bona relació o certs contactes o fonts de dins del club per extreure notícies contrastades. Però, actualment, hi ha molts periodistes que parlen del Barça i que no tenen cap mena d'idea del que diuen. Però ho fan sense cap problema. D'altre banda, la relació amb els clubs més petits, com l'Espanyol, existeix una relació més propera i, per tant, és més fàcil accedir al club i als jugadors. Però anys enrere molt més. Anteriorment, jo viatjava amb l'equip i tenia una relació d'amistat amb la gran majoria dels jugadors. També perquè en aquella època jo tenia la mateixa edat que els jugadors i teníem una certa complicitat. Però a vegades era difícil. Pensa que jo podia dir qualsevol cosa de l'equip o d'algun jugador i després ens veiem les cares. Però ho havia de fer perquè sóc periodista. Actualment, aquesta relació s'ha complicat molt.

7- Creus que els periodistes esportius poden arribar a amagar notícies per aquesta relació amb l'esportista?

R: Una cosa és que jo sàpiga una cosa i no l'expliqui i una altre és que jo sàpiga una cosa i que l'expliqui malament. És molt diferent. És evident que si tu tens una relació personal amb algun esportista, expliquis les coses buscant les parts positives. La clau és que sigui veritat, per suposat. Però a vegades si que has de respectar l'*off the record*. Jo m'he esperat

en algunes ocasions en publicar alguna notícia perquè m'ho han demanat. Però sempre que la publicava, deia la veritat. Si tu vols tenir informació de primera mà, has d'establir una metodologia i un protocol d'actuació. No pots tindre una relació d'amistat amb algun esportista i després perjudicar-lo. Pots decidir el què expliques però, quan ho facis, que sigui veritat. Pensa que ara pot ser que hi hagi periodistes que pensin el contrari però jo, molts anys enrere, me n'anava a menjar amb els jugadors i m'explicaven coses seves personals. I, en aquells moments, li explicaven a un amic i no a un periodista. Per això és important diferenciar-ho.

8- Com és la relació d'un directiu d'un club professional amb un mitjà de comunicació?

R: Tenia molt bona relació amb els directius dels mitjans esportius. Era la meva feina. Un directiu d'un club ha de parlar cada dia amb els 10 o 12 mitjans que parlen del teu equip. O hauria de ser així. Per saber el què pensen, com es troben o què necessiten. Un dels meus objectius era que tinguéssim bona relació amb els mitjans que parlaven tant de nosaltres. També teníem una relació directa amb els periodistes que parlaven del Sabadell. També t'he de dir que hi ha presidents que imposen una gran pressió sobre el periodista o el mitjà de comunicació. Però no era el nostre cas.

9- Creus que els mitjans esportius influeixen el l'esport? I l'esport en els mitjans?

R: Sí, totalment. Influeixen. Creen un estat d'ànim entre la seva audiència. I aquesta és la lluita perquè els clubs tenen la necessitat de crear aquestes línies d'opinió positives i evitar que el periodisme es centri en la polèmica.

10- El periodisme esportiu i l'esport es beneficien mútuament?

R: La situació dels mitjans esportius és molt canviant. Però clar que es beneficien mútuament. L'esport és el que és per tots els mitjans.

11- Consideres que els periodistes esportius són totalment lliures i treballen amb total independència?

R: Lliure ho ets perquè tu decideixes de què parles. Una altre cosa és que tu treballis per un grup de comunicació amb una certa línia editorial que et sotmetin a sempre defensar a un club i criticar a un altre. Si realment el periodista vol ser totalment independent no pot tindre cap mena de relació amb ningú que formi part d'un club.

12- El periodisme esportiu s'ha convertit en un espectacle?

R: Si tu estàs fent dues hores de tertúlia en un dia que no ha hagut partit, si no fas un show al minut de programa ja has acabat. També és cert que hi ha programes que ho fan amb dignitat i, d'altres, que no els importa res i es llencen al festival de mentides i rumors. És

més, jo sóc periodista i quan havia de criticar a algú, jo patia realment. És lògic. Però ara sembla que ningú pateixi per dir les barbaritats que diuen. Ha canviat totalment, per suposat.

13- Es pot parlar d'una crisi del periodisme esportiu?

R: Hi ha una crisi en l'estil. Tothom fa de periodista i no ho és. Ara la gent creu que amb les xarxes socials, ja són periodistes. Hi ha tanta gent que parla del mateix i de manera gratuïta, que tens moltíssima informació del mateix tema. Tothom es creu periodista.

14- Què creus que li falta al periodista esportiu actual?

R: El periodista ha de lluitar contra el click. Que el periodista pugui elaborar la notícia, preparar-la, contrastar-la i després publicar-la. És fonamental crear continguts de valor. Però és molt complicat perquè actualment la immediatesa sembla que sigui el més important i hi hagi una lluita per ser el primer en publicar aquella notícia. Però és més important publicar-la bé.

Entrevista Xavier Ortuño

En Xavier Ortuño és l'actual director adjunt del diari *Sport*. Va començar com a becari fins arribar a la direcció d'un dels mitjans esportius més importants de Catalunya. A més a més, és professor a la Universitat Autònoma de Barcelona.

- 1. Primerament, desitjo que estiguis el millor possible per tot el que està succeint. Vas començar com a becari al diari *Sport* i ara ets el director adjunt del mitjà. Com ha sigut aquest important recorregut?**

R: Vaig tindre la “sort” d'entrar al Departament d'online en un moment on va començar el diari a girar cap aquí. I em va vindre tot de cara. I, des de que vaig entrar com a becari, el Departament no ha parat de créixer i el diari s'ha enfocat cap aquí. Vaig pensar molt amb els continguts d'internet i va funcionar a la perfecció. Però he treballat molt per aconseguir-ho.

- 2. Com valores ser director adjunt d'un dels mitjans esportius més importants d'Espanya?**

R: Havia de canviar la meua visió perquè només gestionava els continguts per internet. I en el moment que passes a ser director adjunt, tens moltes més funcions i tasques. Em va suposar haver d'entendre el producte d'una altra manera i donar-li més importància al paper. Eren importants els temes de la maquetació, de la infografia... És un gran repte entendre la redacció, sense oblidar-se de l'Internet. Però em sento molt afortunat.

- 3. També ets professor a la Universitat Autònoma de Barcelona. Amb quina professió et quedaries?**

R: És difícil... No t'ho sabria dir. La passió al diari d'un dia on hi hagi partit del Barça és molt difícil d'igualar però, també, hi ha una feina a la Universitat que és intentar pensar que pot necessitar una redacció d'un diari i formar als estudiants. És molt gratificant. També és veritat que quan he de corregir exàmens, doncs em quedo amb l'ofici de

periodista i quan és dilluns i no hi ha partit, doncs vull anar a la Universitat. Hi ha parts positives i estic molt content en els dos llocs

4. Quina és la relació entre un directiu d'un mitjà esportiu amb un club de futbol? I amb un esportista professional? I amb un periodista del mitjà?

R: És cert que tenim dos subdirectors que s'encarreguen més de la part de captar informació i de comunicar-se amb els clubs. El director s'encarrega d'aquests contactes. Si jo parlo amb algun directiu d'algun club és perquè ells tenen algun interès o missió per comunicar. El tracte és cordial i correcte. També és veritat que sempre que he parlat jo han sigut per temes positius i no he tingut mai cap mena de conflicte. En el cas del Barça, tenim bona relació amb els directius. Pot ser que, anys enrere, si que vam tenir alguns rebomboris amb altres directius. A vegades, sembla que molts lectors esperin que sempre estiguem en contra de tot el que diu i fa la Junta Directiva però no ha de ser així. Quan ho hem de fer, ho fem. També t'he de dir que no són les úniques fonts del club. També podem parlar amb molta més gent per extreure informació.

5. Teniu la mateixa relació amb tots els clubs de Primera?

R: És una relació diferent. Però, per exemple, amb el Girona vam anar molt de cara amb ells i els hi vam dir que ens venia molt de gust parlar del club. Teníem un gran interès informatiu del Girona i vam tenir a un periodista tota la temporada que s'encarregava d'extreure informacions i notícies del club català. De fet, vam firmar un acord d'aproximació i d'intercanvi i, així, ells podien difondre accions comercials a través del diari i nosaltres aconseguíem alguna entrevista o certa informació del club. Però, d'altra banda, amb l'Espanyol sempre hem tingut una relació d'amor-odi. Però moltes vegades per malentesos. Però, des de l'arribada d'en Chen, la relació ha millorat. Ara hi ha una via d'informació amb el club. Però si que molts aficionats de l'Espanyol es queixen perquè no publiquem tantes notícies del club. Però han sabut crear el seu petit ecosistema i no es donen compte que no els hi fem falta. I la relació amb altres clubs de Primera i Segona és més complicada perquè no estem a prop. Pot haver-hi casos que tinguem millor relació i d'altres que ens arribin a trucar per queixar-se sobre alguna notícia o informació que hàgim publicat. Però passa a tot arreu.

6. Has rebut alguna crítica o queixa d'algun club o d'un esportista professional?

R: Sí. Per exemple, en les valoracions que faig dels partits del Barça, en algunes ocasions m'he trobat queixes d'alguns jugadors per les seves puntuacions. I jugadors del Barça. Del primer equip i del filial. És com si tu et poguessis queixar de la nota dels teus exàmens. Però ells ho veuen com que sempre tenen mala puntuació quan els valora cert

periodista. I no és així. I, a més, quan es queixen i intentes obrir una via de comunicació per saber com està, ja no volen saber res. Però com que ara tots els jugadors tenen empreses de comunicació i compten amb molts representants, tot es més difícil. Per exemple, quan el Barça va fitxar a Denis Suárez, volíem entrevistar-lo perquè ja estava a Barcelona, però ens van demanar d'entrevistar-lo a Vigo dos dies més tard perquè l'empresa que el portava estava allà. Actualment, per demanar una entrevista és un procés de tres o quatre fases. Ho alenteix tot.

7. Els mitjans reben pressions dels clubs? O són els mitjans que pressionen als clubs?

R: Pressió no. La relació és sana. És cert que pots publicar alguna notícia compromesa i, a l'endemà, et truquen i es queixen. Però no rebem cap mena de pressió. Si que ens truquen per demanar-nos si podem publicar certes notícies d'alguns esports per donar-li cert protagonisme o altres coses. Nosaltres tampoc pressionem als clubs però els hi demanem moltes coses, per suposat. Per exemple, els hi preguntem per Suárez perquè està a punt de fer 100 partits al Camp Nou i volem fer-li una foto amb el 100, per Ter Stegen perquè complirà tres anys des del seu fitxatge pel Barça o per De Jong perquè fa un any que es va anunciar la seva arribada. Els hi demanem moltes entrevistes amb els jugadors però, majoritàriament, ens diuen que no. I, en algunes, després les fan a les webs del propi club.

8. Creus que és necessària per l'evolució del periodisme esportiu les relacions comercials entre els mitjans i els clubs de futbol?

R: I tant. Si el club ens ajuda a aconseguir ingressos, ens anirà molt bé. Per suposat. Però que només ens ajudi, és clar. Ho trobo molt bé però que només faci de pont. Que no sigui un xantatge. Tant de bo les relacions comercials segueixin existint molts anys perquè aconseguim augmentar el nostre rendiment.

9. Com valores la complicitat entre el periodista esportiu i l'esportista professional?

R: A dia d'avui és gairebé impossible. Però, anys enrere, m'expliquen els meus companys que era totalment diferent. Alguns periodistes m'han arribat a explicar que, en algunes ocasions, anaven ells directament a buscar a l'esportista a l'aeroport i el portaven a l'estadi amb el seu cotxe. Hi havia molta més confiança i actualment és molt complicat. Aquesta relació, actualment, és inimaginable. Pots arribar a portar-te bé, tindre una relació cordial i poder parlar amb ell però no és comparable. Però la relació és molt positiva pel periodisme esportiu.

10. Creus que el periodista pot arribar a amagar alguna notícia per la seva relació amb l'esportista?

R: I tant que sí. Això ha passat i passa. Quan passa alguna cosa així, jo sempre em pregunto si suma més que resta o resta més que suma. Al final, entrem en un terreny delicat perquè pots tindre bona relació amb un esportista però ets periodista. Però es pot arribar a suavitzar una notícia o no explicar alguna informació per l'amistat que tinguis amb l'esportista. També hi ha moltes informacions que pots arribar a saber però que no tens proves. Pots publicar que dos jugadors del Barça s'han barallat a l'entrenament però, després, sortiran ells mateixos a negar-ho. I quedaràs com un mentider i afectarà a la teva credibilitat. Tot i que estiguis totalment convençut que va passar. Però és així.

11. Els mitjans esportius influeixen en l'esport?

R: Encara hi ha influència. Els mitjans tenim certa influència i som capaços de crear tendències. Jo crec que influenciem més als aficionats.

12. Consideres que l'esport i el periodisme esportiu es beneficien mútuament?

R: Per suposat. Nosaltres necessitem contingut per omplir i ells necessiten exposició. Els mitjans esportius i l'esport es beneficien mútuament. Sense cap mena de dubte. Tot i que els mitjans hem de treballar més per extreure informacions.

13. És necessari el periodisme esportiu per l'esport?

R: L'esport existiria igual però no tindria tanta repercussió. És cert que nosaltres no paguem com la televisió per retransmetre els partits però som l'explosió mediàtica dels clubs professionals. Si ningú parlés d'aquests equips, no tindrien l'èxit que tenen.

14. Creus que hi ha una crisi en el periodisme esportiu actual?

R: Crec que hi ha una situació difícil. Encara no sabem per qui estem fent contingut. Estem fent contingut per lectors que estan començant a envellir molt. Però no és una crisi. Hem de fer esforços per apropar-nos a les noves generacions i rejuvenir als lectors. Tenim un gran repte.